

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta 13.—
za četrt 6.50
za en mesec 2.20
za Nemčijo celoletno . 29.—
za ostalo inozemstvo . 35.—

V upravnishvu:

Za celo leto naprej . K 22.40
za pol leta 11.20
za četrt 5.60
za en mesec 1.90
Za pošiljanje na dom 20 v. na mesec. — Posamezne štev. 10 v.

SLOVENE

Inserati:

Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat 13 v
za trikrat 10 v
za več kot trikrat 9 v

V reklamnih noticah stane
enostolpna garmondvrsta
30 vinarjev. Pri večkratnem
objavljenju primeren popust.

Izhaja:

vsak dan, izveniš nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona štev. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 6.
Sprejema naročnino, inserate in reklamacije.
Upraviškega telefona štev. 188. —

Današnja številka obsega 18 strani.

Savske vodne sile.

Poročali smo že o projektih, ki se snujejo ob Savi, tej najmočnejši vodni sili kranjske dežele. Železniško ministrstvo jo hoče porabiti za elektriziranje železnic. Kranjski deželni odbor pa, ki hoče uporabiti vodne sile za potrebe domačega prebivalstva, je predložil načrt, po katerem bi se dala savska vodna moč najkoristneje izrabiti za agrarne in industrialne naprave. K obravnavi, ki jo je razpisalo okrajno glavarstvo v Kranju na poziv c. kr. deželne vlade, je prišel sam deželni glavar Fran pl. Šuklje, ki je dal na zapisnik sledečo izjavo:

Izjava zastopnikov deželnega odbora

dné 28. maja 1909 povodom obravnave o prošnji železnične uprave glede vodnih sil med Kranjem in Medvodami.

Pred vsem vidi se deželnemu odboru opozoriti, da manjka prava podlaga za obravnavo, ki se je ravnokar izvršila. Po obstoječih zakonitih predpisih se taka obravnava nikdar ne more uradoma odrediti, marveč je potrebno, da za njo kaka stranka prosi. V tem slučaju pa take prošnje ni, marveč se je obravnava odredila le na ukaz c. kr. deželne vlade v Ljubljani. To pa je bilo popolnem nepravilno, ker je deželna vlada v vodnih zadevah oblastvo druge inštanice in torej nikakor ne sme prejudicirati s svojimi naročili. Tako naročilo je bilo v tem slučaju tem nepravilnejše, ker iz tega, da se določna odredba deželne vlade interesentom ni prijavila v polnem obsegu, sklepamo, da vsebuje razpis deželne vlade take reči, ki utegnejo vplivati na celo postopanje in na razsodbo samo. Zaradi tega deželni odbor ugovarja zoper postopanje samo, ker smatra, da je po navedenem ničev in neveljavno.

Varujoč to stališče deželni odbor dalje izjavlja:

Dasi namen izvršene obravnave ni, rešiti definitivno vprašanje, če je ugoditi prošnji uprave državnih železnic za podelitev koncesije glede vodnih sil med Kranjem in Medvodami, se vidi deželnemu odboru vendar potrebno, da že danes vloži odločen ugovor zoper eventualno podelitev dovoljenja, da sme železnično ministrstvo za obrat državnih železnic prilastiti si napominane vodne sile.

Po določilu § 18. dežel. reda kranjskega spadajo vse naredbe glede deželne kulture v področje deželnega zbora kranjskega in torej deželni odbor kot postavi

zastopnik dežele ni le upravičen, marveč tudi dolžan skrbeti, da dežela vsled enostranske izključne porabe vodnih sil po železnični upravi ne bo oškodovana.

Javne vode so splošno dobro, torej imajo služiti splošnosti in pospeševati obče blagostanje onih pokrajin, po katerih se stekajo. V tem edino pravem načelu je utemeljena tudi prioriteta posameznih dežel za izkoriščevanje vodnih sil v lastnem ozemlju. Vodne sile v javnih vodah so neka deželna posest, nek deželni regal. Da je temu tako in da ima dežela gotovo pravico, razpolagati z vodnimi silami, ne more biti dvoma, če se zlasti še uvažuje, da je zakonodajstvo v vodnih zadevah izročeno deželi, o kateri pač nihče ne more misliti, da bo, poslušujoč se svoje zakonodajne pravice, proste vode v lastno škodo prepustila državi.

Sicer se ne da tajiti, da ima država eksekutivno v vodnih stvarih, toda iz te eksekutivne pravice ji niso mogle vzrasti predprave do vodnih sil v javnih vodah in če bi si hotela državna uprava take predprave lastiti, bi to ne bilo nič drugega nego uzurpacija.

Pa tudi že po prirodnih zakonih pripada dežela deželi. Tekoče vode premnogokrat trgajo bregove in pustošijo ob njih ležeča rodovitna zemljišča, kar je pač obče znano. Pogubne posledice takega pustošenja morajo nositi dežela, oziroma njeni deželani, in kaj je potem naravnost, nego zahteva, da morajo biti oni, ki nosijo škodo, deželni tudi koristni in dobrot javnih voda. Po vsem opravičeno je, da zaklad, katerega nudi priroda, pride v korist deželi, v kateri tak zaklad leži, da se tako pospešuje obče blagostanje. Če dežela zahteva prioriteto za izkoriščanje vodnih sil, tega torej ni smatrati za kako samolastnost ali samovoljo, temveč je taka zahteva le izraz utemeljenega pravnega mišljenja.

Po teh splošnih opomnih pa deželni odbor še posebej z vsem naglasom povdarja, da se železnična uprava ne more opirati na noben pravni naslov, če zahteva, da se vodne moči med Kranjem in Medvodami izrabijo izključno le za obrat železnic in če pri tem prav nič ne vpoštevata drugih javnih interesov. Železnična uprava nima prednosti pred privatnimi podjetniki, kajti ona oskrbuje tu le tak posel, kakor vsak drug podjetnik, in niti na to se ne sme sklicevati, da služijo železnice državnim potrebam, ker se za koncesijo ne pteguje država kot najvišji upravni organ, ampak le kot privatna lastnica državnih železnic. O kaki javni upravni nalogi države tu torej ne more biti govora.

Če bi se železnični upravi dalo za-prošeno koncesijo zgolj radi tega, ker so železnice v državnem obratu, bi to pomenjalo preziranje drugih opravičenih javnih interesov, in sicer tembolj, ker bi bila koncesija gotovo neomejena, dočim drugi podjetniki koncesije dobivajo le za omejeno dobo, tako da je po gotovem številu let vendar le mogoče, da pridejo vodne moči vsaj enkrat v korist splošnosti.

Iz splošnega narodno-gospodarskega stališča bi se koncesija železnični upravi ne dala zagovarjati, kar se posebej razvidi tudi iz nastopne obrazložbe:

Za elektrificiranje vseh železničnih prog na Kranjskem bi se potrebovalo pri srednjeintenzivnem obratu okroglo 25 do 30 tisoč konjskih sil. Kakor se čuje, namerava železnično ministrstvo v to potrebno energijo pokriti z vodnimi silami Save. V to svrhu bi se morale izkoristiti razun vodne sile, ki je predmet obravnave, vse vodne sile Save, ki so sploh še na razpolaganje, in katerih izraba se še izplača. Vsled tega pa bi bil največji del vseh vodnih sil na Kranjskem, in to v onem delu dežele, ki je za gospodarski napredek najbolj ugoden, izgubljen, za nedogledne čase za vsako drugo uporabo v poljedelske, industrijske, obrtne in druge namene. Nenadomestna izguba teh vodnih sil kranjske dežele, katere narodno-gospodarski prospek in katere bodočnost imamo iskati zgolj v moderniziranju poljedelskega obrata, v povzdigi industrije in obrti, bi imela za deželo naravnost usodne posledice, ker bi se deželi vzela podlaga za uspešno izvršitev gospodarskega programa. Že to dejstvo daje vzroka dovolj, da morajo zastopniki deželne odbora odločno in z vsem povdarkom protestovati zoper nameravano elektrificiranje železnic s pomočjo vodnih sil kranjskih.

Povdarjati je treba, da tiči edina udobnost, ki jo je pričakovati od elektrificiranja železničnega obrata, zgolj v nadi, da se bodo s tem obratni stroški železnic in z njimi železnični tarifi znižali, kar bi bilo seveda poškodelstvu, industriji, obrti, trgovini in sploh prebivalstvu v deželi v korist. Toda pri tem je uvaževati, v koliko pričakovana udobnost ne bi paralizovala ali celo nadkrilovala škodo, ki bi nastala vsled tega, da bo za večne čase okupiranje vodne sile onemogočilo uporabo za druge narodno-gospodarske namene.

Ako upoštevamo ogromne stroške, ki bodo z elektrificiranjem železnic z ozirom na drage vodne zgradbe, gonilne in električne naprave, daljnovode, nove električne lokomotive in z ozirom na vsekakor

potrebne parne rezerve itd., združeni, potem je jako dvomno, če bo električni obrat železnic res cenejši, nego sedanji parni obrat. V tem zelo verjetnem, od priznanih večšakov zastopanem slučaju bi državna uprava sama od elektrificiranja ne imela pričakovati koristi. Pa tudi za slučaj, da bi bilo z elektrificiranjem železnic doseženo zdatno znižanje obratnih stroškov, bi vendar dežela, oziroma njeno prebivalstvo ne imelo prav nobenega zagotovila, da se bodo potem železnični tarifi dejansko tudi trajno znižali. Za državno upravo so železnice vir dohodkov, kakor vsako drugo državno podjetje. Zato pa država v danem momentu gotovo ne bo imela prav nobenih pomislekov, ako bo splošni finančni položaj to zahteval, da železnične tarife zviša vzlic eventualnemu znižanju obratnih stroškov.

Če pa bi se morebiti narodno-gospodarska važnost projekta železnične uprave utemeljevala s tem, da bo vsled elektrificiranja prišlo mnogo denarja v deželo, je na to pripomniti, da bi to služilo v korist v prvi vrsti le posameznim industrijam, splošnost pa bi od tega ne imela pravih koristi.

Za deželo torej od elektrificiranja železničnega obrata ni pričakovati prav nobenih koristi, za državo samo so pa iste prav problematične vrednosti.

Z ozirom na dalekosežnost akcije, ki jo namerava železnična uprava, in z ozirom na mnoge težkoče, ki utegnejo nastati po vseh alpskih deželah v tem pogledu, pa tudi ni pričakovati, da bi se elektrificiranje v kratkem času faktično izvršilo, vsled česar utegnejo ostati vodne sile, katere bo železnično ministrstvo morda okupiralo, za daljšo dobo neizrabljene in privatni podjetnosti nedostopne.

Končno se ne sme prezreti, da imamo v deželi mnogo premoga in da imajo državne železnice s premogokopi prav ugodne pogodbe glede dobavljane premoga za železniški obrat. Teh pogojev, ki veljajo za dolgo vrsto let, menda železnična uprava v svojo škodo ne bo razvejavila in tudi ni pričakovati, da se elektrificiranje kmalu izvrši.

Projekt železnične uprave iz narodno-gospodarskega stališča torej nima nobenih prednosti, pač pa je verjetno, da bo v slučaju njegovega uresničenja oškodovana splošnost, zlasti pa še poljedelstvo, industrija in mala obrt. Zato pa nikakor ne bi bilo opravičeno, če bi se temu projektu priznala prioriteta.

LISTEK.

Slovansko pismo.

Napredek germanizacije v južni Moravski. — Prva razstava čeških časnikov v Ameriki. — Razstava moravskih in poljskih umetnikov v Hodoninu. — Nova angleška knjiga o slovaški umetnosti. — Mažar na delu. — Cerkve ali šole? — Ruski kmetje na Moravsko.

V srbsko-hrvaški vasi Novi Prerov (okr. Mikula na Moravskem) je bila dozda uprava občine v slovanskih rokah. Občinski odbor je sklenil izpremeniti tammošnjo nemško šolo v češko šolo. Toda še prej, nego je bilo mogoče le-ta sklep izvršiti, je občinski odbor pri občinskih volitvah, ki so se nedavno vršile, propadel in so zmagali nemški kandidati. Izmed 18 članov novega občinskega odbora so samo 4 Srbo-Hrvat, drugi so Nemci. Ta nemška zmaga v Novem Prerovu pomeni za češko stvar veliko izgubo, zakaj to pomeni nov napredek germanizacije v tem kraju, ki se hitro ponemčuje. Pri zadnjem ljudskem štetju se je v Novem Prerovu naštel 604 Srbo-Hrvatov, 58 Čehov in samo 122 Nemcev.

Prva razstava čeških časnikov v Ameriki se bode otvorila letos in bode

trajala od 24. julija do 2. avgusta v Clevelandu in potem se bode premestila v vsa večja ameriška mesta, kakor: Chicago, Novi York, Sv. Louis in dr. Razstava bode predstavljala kulturni razvoj češkega tiska, ki je najbolj važen činitelj v češkem narodnem razvoju.

23. minnika se je slavnostno otvorila v Hodoninu na Moravskem lepa razstava moravskih in poljskih umetnikov. Med tem, ko zapeljani in ozkoprni poljski politiki iščejo prijatelje v Budimpešti in pri najzagranejših sovražnikih poljskega naroda, pri Nemcih, združili so se poljski umetniki s svojimi pobratimi na Moravskem in Slovaškem ter so priredili razstavo, ki je najboljši dokaz tega, kje naj poljski narod išče svojih zaveznikov. Značilne besede je izrekel pri otvoritvi razstave poljski umetnik slikar Tetmajer, brat znanega pisatelja Przerve Tetmajera, da ne pri sovražnikih Slovanstva, temveč v Slovanstvu samem je treba iskati tolažbe, sodelovanja in kulturnega pobratimstva. Razstave so se udeležili najslavnejši umetniki moravski, slovaški in poljski, izvečine slikarji: Joža Uprka, Franta Uprka, Kalivoda, Köhler, Jaroněk, Dušan Jurkovič in dr.; izmed poljskih: Tetmajer, Czajkowski, Filipkiewicz, Kamocki, Krasnopolski, Wodzinovski, Želechovski in dr. Izloženih je 160 slik. Razstava bode trajala cel mesec.

Znani angleški pisatelj Scotus Viator, velik prijatelj Slovakov, pripravlja novo veliko delo o narodni umetnosti slovaški, o šegah in navadah, pesnih, pravljicah itd. Spis bode obsegal kakih 200 umetniških podob, prilog itd. V kratkem bode Scotus Viator zopet posetil Slovaško, da dalje nabira gradivo za svoj spis. Češki prevod njegove prve knjige o Slovakah »Racial problems in Hungary« je že končan. Tudi nemški in hrvaški prevod bode se začel kmalu tiskati.

Femka, mažarsko društvo odpadnikov in šovinistov, namerava izdajati v vsakem večjem mestu zahodne Ogrske slovaški list. Naloga teh listov bode širiti mažarizacijo in prepričati stike Slovakov s Čehi. Takšni listi bodo v Pezinku, Malackah in v Trnavi. — Ogrski naučni minister grof Apponyi je naročil dr. Adolfu Pehanyu, uredniku mažaronskih »Slovenských Novin«, zagrizenemu odpadniku, da naj obiskuje ljudske šole v požunskem okraju ter preiskuje, kako naj bi se slovaški otroci najhitreje in najlažje pospremljvali v šolsk. nadzornika Jerneja Plachy-ja.

Poljski list za izseljence, »Przegląd emigracji«, opominja svoje rojake za oceanom, da naj ne zidajo velikanskih in krasnih cerkev, za to naj zidajo več šol, ker brez narodne omike se bodo poljski izseljenci potujčili, in krasne cerkve, za katere

Poljaki potrošijo toliko denarja, bodo prešle v roke Angležev. Sedaj je v Združenih državah kakih 600 poljskih župnij, izmed katerih jih je samo nekoliko, ki nimajo dolgov, vse druge so obtežene z ogromnimi dolgi, ki požrejo veliko obresti. Župnija sv. Jožefa v Milwaukee n. pr. ima 400.000 dolarjev dolga, druge župnije imajo po sto, dvesto ali pa tristo tisoč dolarjev dolga. Noben narod v Ameriki baje ne potrosi toliko denarja za cerkve kakor poljski.

Ta teden bodo prišli na Moravsko ruski kmetje, katere tja pošlje društvo »Russkoe Zrno«. To društvo ima v svojem programu, praktično izobraziti ruske mužike in poljedelce s tem, da jih bode pošiljalo v slovanske poljedelske omikane kraje s pomočjo države in članov dume. Ruski kmetje bodo najprej obiskali Prerov in v okolici vzorna kmečka gospodarstva, nakar bodo odšli v Prago, da si tudi na Češkem ogledajo upravo kmečkih posestev. Prof. Macalik in dr. Riedl iz Prerova sta »Russkemu Zrnu« obljubila, da bodeta za rusko moško in žensko mladino oskrbela na Moravskem nekoliko služb, da bi mogla praktično proučiti vsa poljska dela in domače gospodarstvo in da se tudi more zlasti izuriti v moravskih mlekarinah.

Ustanovimo vseslovenski obmejni sklad S. K. S. Z.

Velika skupščina vseh S. K. S. Z. v St. Jakobu v Rožu se je završila. Nam vsem ostane v živem spominu zborovanje, ki je bilo nekaj bojni posvet, kako nabirati ljudske sile in jih koncentrirati v obrambo naše narodne meje. Pa bil je tudi že zadnji čas, da se organizira obrambno delo, kajti sovražniki delajo s krčevito silo in hitrostjo. Soditi po izrednih bojnih pripravah, ki se vrše v nemškem taboru, mislijo ondi na silovit naskok na celi črti. Slovence čaka odločilen boj z napredujočimi sovražniki, ki se utrjujejo zlasti okoli naše trdnjave St. Ilj.

Podvojiti, potrojiti nemško bojno moč, je bil namen Roseggerjev, ki je izdal oklic, da se naj nabere vsako leto milijonska nemška »obrambena« ustanova. Pozivu se požrtvovalni Nemci pridno odzivajo in skoro bo ta velikanska vsota nabrana...

Kaj mislimo Slovenci storiti proti temu? Gotovo bo naša stvar ob meji zgubljena, če se ne poprimemo takoj z vso vnamo narodno-obrambne dela. Za veliki izobraževalni načrt, ki so si ga zasnovali naše vrle S. K. S. Z. na Koroškem, treba predvsem stalnih dohodkov, s katerimi bo zagotovljeno uspešno delo.

Vsem slovenskim krščansko-socialnim zvezam nasvetujemo sledeči načrt v dosego potrebnega sklada. Izdale naj bi poziv, podoben nemškemu, po katerem bi se tisoč Slovence zavezalo vsako leto prispevati v obmejni sklad S. K. S. Z. recimo po 20 K, kar bi dalo letno 20.000 K.

Od velike armade Mohorjanov bi se dalo vsaj od 60.000 članov dobiti letni obmejni davek po 20 vin., kar znaša 12.000 K. Vsaktero izmed 350 društev vseh S. K. S. Z. naj bi se napravilo vsako leto večjo narodno veselico, od katere bi se vsaj po 40 K na vsako posamezno društvo računano, odposlalo temu fondu. Letni minimum bi vrgel gotovo 14.000 K.

Na ta način bi bilo vsako leto zagotovljenih temu obmejnemu skladu recimo 45.000 K, ki bi tvorile nekako stalno letno ustanovo.

Poleg teh dohodkov bi tvorile vse pisalne potrebščine, ki naj bi se prevzele od čeških narodnih tvrdk, stalen in močan vir narodnega davka, ker bi naše šole, društva in posamezniki obilno posegali po tem blagu.

Ob tej priliki naj omenim še gostilniških nabiralnikov, katere naj bi oskrbele naše Zveze. Resnica je, da nismo Slovenci z ozirom na svoj ogroženi položaj zadostj požrtvovalni. Manjka nam onega navdušenja pri nabiranju narodnega davka, na katerega so naši bratje Čehi lahko ponosni. Češki narod, ki je štiriinpolkrat večji kot slovenski, nabere vsako leto dvanajstkrat toliko kot mi za svoje narodno-obrambne namene! Samo od gostilniških nabiralnikov ima Matica Školska več desetisočakov. Naši nabiralniki naj bi bili lični in trdni.

Glede kolkov naj omenim, da če le kje, je tu potrebna predvsem ličnost in prikupljivost. Marsikdo, ki bi ga sicer ne kupil, si jih nabavi v večji meri, ker mu ugajajo. Potrebno je tudi več vrst kolkov, ker izbira privlačuje.

Vsako naše županstvo naj bi določilo reden letni prispevek za narodno obrambo.

V vsaki naši občini naj bi društva določila pobiralca, ki bi na dan obmejnih Slovencev pobiral prispevke za narodno-obrambno delo.

Našim dijakom in Orlom je dana prilika, da ob veseljah, shodih, zabavah itd. nabirajo prispevke za obmejne Slovence. Orli naj ne zaostanejo za nemškimi »turnerji«, ki ob svojih zletih in javnih nastopih nikdar ne pozabijo »Südmarke« in »Schulvereine«.

Izredni vojni izdatki naših nasprotnikov zahtevajo takisto večjih prispevkov za našo narodno obrambo. Nekaj agitacije, nekaj volje je treba, pa bo ta malenkostni narodni davek možno izpeljati. S. K. S. Z. bi imele tedaj na razpolago gotovo do 60.000 K na leto, s katerimi bi bilo možno utrditi našo mejo in rešiti ogroženo slovensko zemljo.

Začnimo pa takoj, kajti »patria nostra agit, fines cum dravici ardent«!

Knezoškofijski zavod sv. Stanislava.

Naznanilo o sprejemu v kn.-šk. zavod sv. Stanislava v St. Vidu nad Ljubljano za šolsko leto 1909/1910.

V kn.-šk. zavod sv. Stanislava v St. Vidu nad Ljubljano se sprejemajo telesno zdravi in pravno nepokvarjeni mladeniči, zlasti taki, o katerih je upati, da se bodo po dovršenih gimnazijskih študijah posvetili duhovskemu poklicu.

V šolskem letu 1909/1910 bo v zavodu prvi, drugi, tretji, četrti in peti gimnazijski razred.

Gojenci dobivajo v zavodu vso oskrbo, namenu primerno vzgojo in pouk v obsegu in po načrtu, kakor to velevali avstrijski šolski zakoni.

Za mladeniče iz ljubljanske škofije je cela plača 400 K na leto, za mladeniče iz drugih škofij 500 K. Plačuje se v mesečnih obrokih naprej. Nekaj izmed tistih, pri katerih je upanje, da se bodo posvetili duhovskemu poklicu, se sprejme tudi brezplačno ali po znižani ceni, kolikor to dopušča gmotna sredstva zavoda. Vendar morejo dotični do dobroto le tako dolgo uživati, dokler se je po svoji pridnosti in svojem lepem vedenju kažejo vredne. — Šolnina se ne plačuje; le za sprejem v prvi gimnazijski razred se plača pristojbina 10 K, pri vpisovanju v druge gimnazijske razrede pa 4 K za učila.

Repetentje se ne sprejemajo.

Prošnjo za sprejem, naslovljeno na kn.-šk. ordinarijat v Ljubljani, morajo vsi učenci osebno v spremstvu svojih staršev, oziroma njih namestnikov, izročiti vodstvu zavoda. Na prošnje, ki bi jih učenci poslali po pošti ali po kakih drugih poti, pa sami ne bi prišli za časa k hišnemu vodstvu, bi se moglo le v izrednih slučajih ozirati.

Posebe je pomniti:

1. Učenci, ki hočejo vstopiti v prvi gimnazijski razred, morajo oddati svojo prošnjo od 15. do 25. junija. V četrtek, 24. junija, bo vodstvo zavoda sprejemalo prošnje v Ljubljani v kn.-šk. palači, v priležju na desno, od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 4. ure popoldne; druge dni pa se sprejemajo prošnje v zavodu v St. Vidu. Prošnji je priložiti: a) krstni list; b) izpričevalo o stavljenih kozah; c) izpri-

čevalo o dovršeni ljudski šoli s pripomnjo, da se je izdalo, ker hoče učenec vstopiti v gimnazijo; d) izkaz o imetju, če prosí, da bi bil sprejet brezplačno ali po znižani ceni.

2. Učenci, ki so z dobrim uspehom dovršili prvi ali drugi gimnazijski razred na kakim drugi gimnaziji, pa bi želeli v drugi, oziroma tretji gimnazijski razred priti v zavod, naj oddajo svojo prošnjo, vsa gimnazijska spričevala in druge zgoraj našteté listine do 15. julija.

3. Kar zadeva starost prosivcev, se ne morejo sprejeti oni, ki bi morali iti na vojaški nabor pred osmim gimnazijskim razredom.

Kdor bi želel bolj natančnih pojasnil, naj se obrne do podpisane vodstva.

V St. Vidu nad Ljubljano, dne 5. junija 1909.

Vodstvo kn.-šk. zavoda sv. Stanislava.

Iz starih spominov za mesec junij.

Ker se je marsikomu zelo dopadlo, kar nam je »Stari Ljubljčan« iz svojih spominov za mesec maj povedal (glej »Slovenec« št. 116 z dne 24. maja), čujmo, kaj nam bo za prihodnji mesec junij povedal, to se pravi starega, povedal:

1. junija l. 1874 je prišel od zvonarja Hilzerja v Novem Mestu vlti veliki zvon za Šmarno goro pri Ljubljani. Za velikim v stolnici (šentkrajški cerkvi) je bil ta zvon tačas najtežji na Kranjskem. Tehtal je 52 centov in 48 funtov. Vpregli so devet parov volov, ki so zvon privlekli v dveh urah na goro.

2. junija l. 1872 se je vložil temeljni kamen za novo župno cerkev v Železnikih.

3. junija l. 1872 se je začela v Ljubljani zidati nova tobačna tovarna. Dovoilo se je za zgradbo 215.305 gid.

3. junija l. 1866. Razglasi se organizacijski statut za novo četo prostovoljnih planinskih lovcev za Kranjsko, Koroško in Štajersko. Načelstvo čete je prevzel major Artur grof Mannsdorff.

8. junija l. 1864 je bil izvoljen ljubljanski županom dr. Etbin Henrik Costa s 16 glasovi od oddanih 28 glasov. Cesar ga je potrdil 30. junija in umeščen je bil 16. julija 1864. V drugič je bil izvoljen v juniju 1867 in je županoval do 24. septembra 1868, ko je bil razpuščen občinski svet.

10. junija l. 1872. Stolni prošt dr. Ivan Krizostom Pogačar je slovesno vložil temeljni kamen za novo župno cerkev v Zagorju.

11. junija l. 1872. Ljubljanska stolna cerkev je dobila zunaj v dolbinah kipa sv. Hermagoré in Fortunata.

12. junija l. 1867. Dr. Etbin Henrik Costa je bil zopet voljen županom ljubljanskim; od 30 oddanih glasov jih je dobil 16.

15. junija l. 1871 je bila v Ljubljani razsvetljava mesta zaradi 25-letnega vladanja papeža Pija IX.

16. junija l. 1866. Razglasi se zakon o požiganju ljubljanskega barja.

17. junija l. 1867. Vas Mengeš (Veliki in Mali s Pristavo) postane trg.

19. junija l. 1869. V seji občinskega sveta ljubljanskega se organizuje magistrat in se imenujejo dotični uradniki.

20. junija l. 1861 je začel na južni železnici voziti brzovlak.

20. do 30. junija l. 1866 so vsprejemali v Ljubljani, Radovljici, Postojni in Novem Mestu v četo prostovoljnih planinskih lovcev.

22. junija l. 1869. Nadvojvode Ivana, ki je umrl v Gradcu 11. maja 1859, umrljivi ostanki so prišli v Ljubljano. Peljali so jih pokopat v družinsko rakev na Tirolsko.

26. junija l. 1873 se je otvorila železniška proga od St. Petra do Reke.

27. junija l. 1872 je odstopil kranjski deželni predsednik Karol pl. Wurzbach in namesto njega je bil imenovan predsednikom deželni glavar Aleksander grof pl. Auersperg (roj. 2. nov. 1834).

27. junija l. 1866. V Ljubljano so došli prvi ranjenci z italijanskega bojišča. Dne 28. junija so jih pripeljali 140, 29. junija dopoldne 204 in pop. 189, 30. junija 469, 1. julija 266, 2. julija 354, 3. julija 289 mož. Nekaj ranjencev so odpeljali naprej na Hrvaško in Štajersko.

28. junija l. 1874 je dobila dva zvonova župna cerkev v Zagorju ob Savi; veliki tehtal 46 centov in 82 funtov.

28. junija l. 1866 ponoči so pripeljali v Ljubljano 1600 italijanskih vjetnikov.

30. junija l. 1869 se ustanovita okrajni sodniji v Senožečah in Kostanjevici ter začneta poslovati 1. oktobra.

Idrijske novice.

i Veliko veselje vlada v Izraelu, ker je Novak zopet za tajnika nameščen; mi mu privoščimo, saj je zadnje čase dovolj pobito po mestu hodil. Za razne agitacije in demonstracije po prav dober, v pisarni se bo pa malo poznalo, saj ga že sedaj po cele dopoldneve ni bilo v Mestni hranilnici. Gerent je sedem mesecev brez njega izhajal, če župan ne more, ni naša stvar; bo vsaj lahko zopet v njegovi odsotnosti odsekoviš sejam predsedoval in odbornike ošteval. Čudimo se pa vendar, da se je Novakova tožba tako »hitro« rešila, profesor Levičnikova se pa že pet let vleče. — Ker so nekateri pričakovali, da bomo v »Slovencu« opisali stanje naše občine, moramo povdarjati, da je gerent že mesece prosinca poslal obširno poročilo na deželni odbor, in njegova naloga bo, da se bo pri vsakoletnih proračunih šlo po isti poti, ki je edino prava, da se mestna občina izkoplje iz obupnega položaja. Pa tudi v »Slovencu« bomo v posameznih člankih naše stališče pojasnili in stanje mestne občine razložili, da bo vsakdo na podlagi številč spoznal resničnost zgoranje trditve. Največja napaka zadnjih let je bila, da se rudniško ravnanje, kot največji plačevalec, ni za občinsko gospodarstvo nič brigalo in mirno gledalo, kako so ljudje, — ponajveč taki, ki sami malo ali nič ne plačujejo, — na mestni račun dolgove delali. Poskrbelo se je, da bo odsedaj tudi v tem drugače, kajti tu se ne gre za privaten, temveč javen, državni denar, ki vsled kakega slabega občinskega gospodarstva ne sme trpeti.

i Volitev župana. Sedem mesecev je vodil gerent naše občinske zadeve, v četrtek dne 3. t. m. se je zopet odbral občinski zastop z županom na čelu. C. kr. okrajni glavar je vodil volitve. Županom je bil z 22 glasovi zopet izvoljen prejšnji g. Šepetavec. 21 glasov je dobil socialni demokrat Kokelj, ki je podžupan. V prejšnji dobi je bil naprednjak rudar Tukač. V svetovalstvo je bil obran z 20 glasovi Straus, vodja občinskega konsumnega društva. Tukač in Ipavec sta dobila 19 glasov, zdravnik Šuntar 18 in Dragotin Lapajne 14 glasov. Novi župan je naglašal, kaj bo treba v kratkem času v našem

Boltatu Pepe.

Tu je blu ta tretga tega mesca pu noč, ke se je luna skрила ud sramote, ke naš leberalci a e špilaja in Sluvence pr ush

Ideh ub kredit spraulaja. Jest ta nuč nism šou iz samga ferbca nč spat. Tou sm videt, a u luna našem leberalcem še preh predn se u skrila kej jezek pokazala, al kal. Šou sm u ena uštarija zvečer in sm čaku, de b pršou tist čas, kokr ga je pratka napuvedala. Ke tku sedim in ga srkam ferkle za ferkličkam, meniu je čas, de sam nism vedu kuku in kdaj. Kar naenkat pusije sonce skuz šprajne pr polkne in nuč je bla u kraj, jest pa nism prou nč vidu, kuku je luna soja reč upraula.

Spat m sevede tekat ni več kazal, de b hodu, ampak sm s mislu: ta nar bulš bo, če greš zdela pud Tibuli u Švicarija na kufe, uš saj vidu, če je res tku žmahtn kufe, kukr trdja naše dame, ke hodja gor Sluvence pu nemšk skuz zube ulačt. In šou sm.

Ke pridem gor in se usedem bl h en stransk miz na tista plat, ke sa ja na nou nasul iz šodram in naručim en percjon kufeta, začnem pa že iz stolam ured lezt u tist pesek, tku, de ke m je kelnarca kufe prnesla in ga na miza pustaula, m je gledu glih sam še nus iz tistga šodra. Ke je kelnarca vidla, de na ta viža na morm du kufeta, ke ga je pustaula na miza in tud ne du kifilc, ke m jh je prnesla, stekla je brž u hiša, u tista ke ja že ceu let puderaja, pa še zdey cela stuji in je pukicala gespuda Kendata, de b ji šou pumagat, de b me vn iz šodra izulekla in pred kufe pustaula.

Gespud Kenda je biu prec iz kelnarca na lic mesta, in iz združenem mučmi sta me izulekla iz šodra; stou se je pa med tem časam že tku globok pugreznu, de ga ni blu mugoe več vn dubit. Ke sta s na tu ubrisala pot iz čela in se mal uddehnila, prjela sta me spet in me prnesla čez tist šoder na trdne tla h en miz in kelnarca je skučila še pu kufe in kiflce in tku je blu use nesreče konc.

Ke je vidu gespud Kenda, de sm jest zavle tega mal nejavoln in de gledam grdu ukul sebe, začem me je prost, de na smem zamert zavle tega in de navadne ldi ta šoder čist dobr drži, sam mene de na more, ke sm tku težek, de me nubedn leberalc več prenašat na more.

»Ja, za kua pa na pesti rotuž tega šodra mal putoučt in putlačt, de b blu bl trdu« sm gespud Kendat vrgu naprej. »Kua pa, če pride gespud Hudamerik h vam na kufe; ta se u še bl globok uderu.

ket jest in če ga na ute mogl dubit več vn iz šodra, s sami seb prpište.«

»Prjatu, tu kušta, če b pustl tiela ta šoder tlačt iz kašna mašina. Če ga uja pa ldi je pučas putlačt iz hoja u pa tud čez eneh petdeset let trdu, ket kamen, pa na u nč kuštal. Sej pr Iblanskeh cestah tud na ta viža velik pršparaja in mama vnder take ceste, de sa nam jh še na Orleh fouš. Le nekar se čez usaka reč gor na drž in hitr kufe jej, de na u mrzu.«

Kumi me je gespud Kenda tku mal putulažu, pa prsupiha preke nama vitez krvauga mašetna, kokr mu prau ta »Rdeč prapor«, gespud dohtar Uražen in m začne že ud zdeleč mulit ke pud nus ena taka cigara iz štrumfantičam: »Tle maš, Pepe, ena fajn cigara, de s uš iz no nafa zamašu, in me na uš furt in furt pu zubeu ulaču!«

Že sm ga tou zavle tega naprej metajna zafrknt, pa me gespud Kenda spet dregne ke pud rebra: »Kufe, Pepe, kufe, če ne na u mou nubenga ta prauga žmahta.«

Ke sm vidu, de ma gespud Kenda prou in de m če dobr, uzeu sm tista cigara, al jezen sm biu pa tku zavle tega naprejetajna, de sm se vs tresu in de sm biu u soj jez tku zmešan, de sm začeu tista cigara namest kiflca u kufe drubit, kiflc pa pržigat.

Jest sm mislu, de u gespud Kenda ud smeha poču, ke je vidu, de sm cela cigara u kufe pudruba, al tulk je biu pa kavalir, de je moj kufe iz cigara preč zliu in kel-

narc zašafu, de m more družga prnest, ke ga u on iz sojga varžeta plaču.

Tku sm pršou jest le du kufeta, de pa gespud dohtar Uražuva cigara ni mela sreče, pa tku ni nč čudnga; sej ja tud negau pir na u mou, kokr se guvari pu Iblan. In kar je še on uštumu, še nubena reč ni bla na sreča drugeh, če je pa nemu h nuc, ud tega pa nubedn nč nima, tu se tku vé. Če b zame dala Adamič pa Lunder soj žeušejne, kokr sta ga dala za gespud dohtar Uražu pir, b jima jest sam iz sojga varžeta pustavu na britof tak munument, ket kašna egiptuska piramida. No, pa iz gnarjam je pousod en križ. Sam gespud žepan Hribar ga ma tulk, de je šou še na Rususk punudet za tista sluvanska banka dva in pu meljona kronc. Če jh je kar iz saba u varžet ke nesu, glih na vem; murde jh pa misl dat iz rotuške kase. Use je mugoe. Jest se le čudm, de ni u Peterburge kar sam gespud Hribar udrinu tisteh pedeset meljonu, ke se nucaja za ta banka, in de se je pukazu tku umazanov, de je pustu Čehm, de uja dal šest, Rusm in Pulakm pa kar enanšterdeset in pu meljona. Ki jh uja srumake vnder uzel. De b jh jh Mendelsohn iz Berlina pusodu, tu skor na verjamem, ke pr Mendelsohne Rusi že tku preveč vsejaja; sej rususka pejomtarija je taka, de uzame kar pu tri meljone na puf, če en meljon nuca; zatu sa pa tku u douh zakubacal, de jh tud sam gespud žepan Hribar na u tku lohka vn izuiku.

Boltatu Pepe iz Kudeluga.

mestu vse izvršiti. Razsvetljava potrebuje izboljšanja, kanalizacija še trpi in hiša številka 509, prejšnja »Citálnica«, čaka svojega dovršenja. — Samo če bo denar. Kar je pa obetal pred kratkim v sosedni gorški gostilni »pri Maruškovcu«, da postavi v svoj program, ni omenil, ker vé, da se bo zelo opekeli, če se bo lotil.

i Drago so morali naprednjaki plačati zvezo s socialnimi demokrati. Odstopiti so morali mesto podžupana in prvega svetovnega demokratom, četudi jih je le pet v občinskem zastopu. Kristan se je v prejšnji dobi hvalil, da oni vse komandirajo v občini, a so dali le malo glasov liberalcem, da so združeni porazili »klerikalce«. Kakor se kaže, bodo komando tudi v novi dobi obdržali.

Iz Ribnice.

Šolska veselica dne 31. majnika v čast Materi božji, kraljici majnika, se je izvršno obnesla. Dvorana »Slov. katol. izobraževalnega društva« je bila polna, kar je pri taki vročini pač nekaj posebnega, znamenje, koliko simpatij uživa pri tukajšnjem ljudstvu naša vrla dekliška šola. Vse točke programa so bile izvajane z izredno rutino: koliko truda je moralo stati naše požrtvovalne in delavne gospice učiteljice, na čelu jim vrla gospica Blahna, da so male šolarice privedle do tolike izurjenosti v nastopu, deklamaciji in igri! In te igralke! Bali smo se, da doživimo ravno tu fiasco, a prav ta točka je bila izvedena z izredno eleganco! Ljudje kar ne morejo pozabiti cele prireditve; saj je bila nje vodilna misel tako živo vzeta iz duše tukajšnjega ljudstva: ob zaključku pocije polnega majnika se srca nedolžnih deklic posvete Mariji, kraljici majnika. Na splošno željo se veselica ponovi drugo nedeljo, dne 13. junija.

Novi krajni šolski svet za šolski okoliš Ribnica je prevzel posle pretekli mesec. Predsednik je tukajšnji trgovec gosp. Ivan Lovšin. Želimo mu obilno uspehov, prosimo pa ga tudi, da bi bil dovolj energičen nasproti kočevskemu okraj. glavarstvu in okraj. šolskemu svetu, kojih izredna urnost v reševanju aktov je splošno znana in priznana. G. predsednik ni naš političen somišljenik, a nam je simpatična njegova poštenost in častljiva osebnost. Bog daj srečo!

Stari krajni šolski svet pod predsedstvom g. dekana Dolinarja ima za seboj burno dobo, ko se je zidala nova šola. Ni se izpolnilo, kar so naši kmetje tako iskreno želeli, da bi bila tudi deška šola nastanjena v prenovljeni stari šoli poleg cerkve. Vendar nam je delavnost g. dekana Dolinarja znana in vemo, koliko se je dobri gospod trudil za izboljšanje tukajšnjih šolskih razmer. Naj mu bo Bog plačnik!

Pritožba je bila vložena meseca majnika na deželni šolski svet proti počasnosti c. kr. okrajnega šolskega sveta v Kočevju. Že bo leto, odkar je krajni šolski svet v Ribnici vložil prošnjo — in sicer opetovano vložil! — za delitev dekliške šole od deške in za razširjenje dekliške trirazrednice v štirirazrednico z enovzporednico. Ali iz Kočevja ni nobenega glasu! Naj vsaj c. kr. deželni šolski svet stori svojo dolžnost in spravi zadevo v tir!

Znanost in umetnost.

* **Mentor.** List za srednješolsko dijaštvo. Urejuje Anton Breznik. Izšla je 9. številka s sledečo vsebino: Domen Ottiljev: Dom ob akacijah. Prof. Fr. Pengov: Meloloutha. Jos. Logar: Poesia numine afflatur (Dalje). Dr. — i —: K dialogu »Octavijus«. A. Breznik: O učenju srbohrvaščine (Dalje). Andrej Uršič: Navod za šahovo igro (Dalje). — Drobiz: Slovvarček k izbranim Ovidijevim pesmim. Slovanščina v višjih krogih. Slaven vojskovodja — abstinent. Pedagog naše dobe o vzgoji značaja.

Sheehanov roman »Glenanaar« v slovenskem prevodu. Sloveči irski pisatelj kanonik Avguštin Sheehan, ki je zaslovel po svojih globoko zasnovanih romanih »My new curate« (»Moj novi kaplan«), »Luke Delmege« in »Triumph of Failure«, je naslovil svoje najnovejše delo »Glenanaar« — »Dolina krvi«. — Iz tega romana ki se mu je najboljši posrečil, odsevajo vse Sheehanove pisateljske vrline, zato smo se odločili podati ga v krasnem slovenskem prevodu kot 8. zvezek »Leposlovne knjižnice« z naslovom »Dolina krvi«. Ta roman pomeni novo dobo za to potrebno podjetje, in bo izšel ta zvezek v nekaj večji obliki in krasnejši opremi nego prejšnji zvezki »Leposlovne knjižnice«. Roman bo izšel v zalogi »Katoliške Bukvarne« v Ljubljani; ko bo dotiskan, bomo o njem obširno spregovorili; gotovo pa bo našel med Slovenci mnogo prijateljev.

Novo! Bisernice iz belokranjskega narodnega zaklada. Ivan Šašel, 1909. II. del. Kako željno so prijatelji narodnega slovstva pričakovali te knjige! I. zvezek »Bisernic« je bil povsod z navdušenjem

sprejet, drugi pa gotovo ne bo nič manj. Dvajset let živi pisatelj, g. Šašel, med belokranjskim narodom, pozna njegovo dušo, njegovo mišljenje, njegovo čustvovanje. Avtor ni nabiral samo kot znanstvenik, ki gre večkrat mimo najlepših stvari, kakor slepec, ampak kakor mož, ki ljudstvo ljubi in zato umeva — umeva njega najlepše zaklade. In zato so »Bisernice« res biseri slovenskega narodnega slovstva. Kako je značaj belokranjske narodne pesmi in pravljice mekah in miloben; duh tega narodnega blaga je bolj hrvaški nego slovenski, jezik pa se približuje vedno bolj književni slovenščini, ki jo gojita cerkev in šola. Zato je delo gosp. Šašlja, ki je silno mnogo nabral narodnega blaga, ne le zanimivo, ampak folkloristično velike važnosti.

Drugi del se nekoliko od prvega razlikuje in sicer v tem, da so skoraj vse narodno blago zanj nabrali in zapisali Šašljovi župljani sami. Kakor prvemu zvezku je tudi drugemu dojejan obširen slovarček, ki hrani premnogo zanimivega besednega gradiva. Od prvega zvezka se pa drugi s tem posebno odlikuje, da ima dojeane lepo izvedene podobe, ki predstavljajo belokranjske narodne noše in skupine, kakor so jih sestavili za dunajski jubilejni izprevod. — Knjiga obsega pregovore, epske pesmi, lirčne pesmi najrazličnejše vrste, pobožne, šaljive; nadalje vraže in običaje ter pravljice.

Brezdovmno poseže vsak izobraženec po »Bisernicah«, saj imamo Slovenci malo takih del, ki bi nas tako globoko seznanili z narodno dušo.

Cena 2 K 60 vin. za broširan in 3 K 60 vin. za vezan izvod; na razpolago je tudi prvi zvezek, ki velja broširan 2 K, vezan pa 3 K.

Dobi se v »Katoliški Bukvarni«.

* **Za tamburaše!** Bom šel na planince. Potpuri slovenskih narodnih pesmi za tamburaški zbor, zložil Marko Bajuk. Cena 3 K. Ljubljana 1909. Založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani. — Tamburaši, veseli je boste te nove zbirke. Lep šopek, povit iz deseterih narodnih pesmi, ki so preprosto, pa vendar ne enolično, ampak ponekod kar živahno harmonizirane. Celo lahke imitacije je gosp. Bajuk poizkušal semertje. Tudi prehodi, oziroma med- in poigre se kaj lepo strinjajo v eno celoto. Seveda, kakor tamburaški zbor ni umeten orkester, tako tudi skladeb zanj ne moremo meriti s stališča visoke umetnosti; to pa lahko rečemo; g. Bajuk je storil, kar se je storiti dalo za tamburaški zbor iz posameznih pesmi, ki se tudi posamič lahko igrajo. — Seveda bi bilo želeli, da bi se poleg glavnega tonovskega načina G-dura tudi kak stranski pokazal: D-dur, C-dur, da bi se tako izognili monotonosti. V prihodnjih zvezkih naj bi se ta nedostatek izboljšal. Sicer je pa gotovo, da bo ta potpuri kot tamburaška skladba prav dobro učinkoval. — Popravki: Str. 5. berde naj dobi v obeh vrstah v 2. taktu obakrat g mesto d. Str. 12. v prvi vrsti 1. takt dobi berde g mesto fis. Str. 16. dobi kontrašica v prvem taktu fis mesto drugega g. Str. 20. naj dobi berde v 2. in 6. taktu g mesto d.

Kimovec.

* **Spisi Mišjakovega Julčka.** I. zvezek, ki ima tudi 11 slik, obsega: Sosedovi purčki. — Dobri bratec. — V skobec ga ujemi. — Prepovedan sad. — Videl je angelca. — Lisica starega Boštjana. — Tomažek in Jerica. Cena 1 K, s poštnino 16 vin več. Založilo »Društvo za zgradbo Učiteljskega konvikta«. Dobi se v »Katoliški Bukvarni«.

Po svetu.

V sanjah umoril mater. Te ni je prišel na sodnijo v Kruševcu bogat kmečki sin Milan Subotić in naznanil, da je umoril svojo mater. To se je zgodilo tako-le: Ponoči se mu je sanjalo, da je njegovo mater napadla neka ostudna ženska; da bi materi pomagal, je zgrabil za sekiro, se vrgel na ono žensko in jo ubil. Ko se je zjutraj prebudil in se spomnil grdih sanj, podal se je v materino sobo, da bi povedal, kaj se mu je sanjalo. Tu pa se mu je pokazal grozen prizor: mati je ležala mrtva, oblita s krvjo in zraven je ležala sekira. Sedaj je nesrečni mladenič opazil tudi na sebi krvave madeže in izprevidel, da je moral v sanjah sam umoriti mater. Preiskava je dognala, da je Subotić živel v najboljnjih odnosih s svojo materjo in zato je bil izpuščen na svobodo.

Roparski napad na kolesarje. Devet kolesarjev je med vožnjo v Przemysl napadlo 30 kmetov. Zbežalo je šest kolesarjev, ostale tri so pa kmetje potegnili s koles in jih nevarno ranili. Napadalec zasleduje orožništvo.

Kaj vse lahko stori — klobuk. Pri proračunski razpravi, ki se je dne vršila v angleški poslanski zbornici, so bile strankarske strasti do kraja razvnete. Vsak hip je bilo pričakovati, da nastane v zbornici kaos — sodni dan. Ravno je strupeno govoril opozicijski vodja Lochwood in k sklepu obdaril zakladnega kan-

clerja s par elegantnimi a krepkimi brčami. Končal je s polno zavestjo storjene dolžnosti in se zmagonosno vsedel. V istem hipu pa je že tudi odskočil, kakor bi ga vrgel vzmet, se obrnil in dolgega obraza — dvignil ostanke svojega elegantnega cilindra. Ves prizor je bil tako komičen, da so ravno kar čisto divji poslanci pozabili na svojega nasprotnika in se enodušno od srca zasmeli. Zbornica je odmevala veselega krohota — oblaki so popolnoma zginili z zborničnega obnebja. Strasti so odnehale in seja se je mirno in skoro veselo zaključila.

Kako dolgo se drže vina. Nek newyorški klub je hotel dognati, kako vpliva na razna vina visoka starost. Deset gospodarjev je v to svrhu poslalo iz svojih kleti izredno stara vina, n. pr. sherry iz l. 1800, madeira iz l. 1830, šampanjec iz l. 1868 itd. Pri poskusu se je pokazalo, da sta le sherry in madeira ohranila svojo moč in vonjavo, šampanjec in druga vina so bila zanič.

Nov okras za ženske klobuke. V Waukeganu v Ameriki je neka tovarna, ki se bavi z metalizacijo raznih predmetov, dobila iz Texasa 2000 krasoč z rogni in raznih drugih žab, katere živali bodo sedaj vse metalizirali in potem porabili za okraske ženskih klobukov. Žabe in žabice bodo rabili za okraske na iglah, katere rabijo ženske za pripenjanje klobukov. Predno bodo živali prevlekli s kovino, jih bodo kloroformirali. Omenjena tovarna bode izdelala 50.000 takih igel in za vsako bode rabila po jedno žival. Tvrda je najela posebne lovce na žabe, kateri jih bodo sedaj v Texasu lovili. Podjetniki so prepričani, da bodo z žabami napravili dobro kupčijo, to tembolj, ker se ženske zanimajo za vse, kar je novo, zlasti še, ako pridejo klobuki in »krote« v poštev.

Mleko namesto alkohola. Osobje nemških državnih tiskarn (okoli 2400 oseb) je leta 1907 v svojih delavnicah popilo 27.019 litrov mleka, leta 1908 pa že 49.080 litrov. Poleg mleka so pili še razne druge brezalkoholne pijače, n. pr. blizu 100.000 steklenic Selterjeve vode, pokalic i. t. d.

Za obmejno šolstvo — poljsko v Sleziji je daroval učiteljski zbor na realki v Lvovu 2000 K — učiteljski zbor VIII. gimnazije v Lvovu pa 1000 K. — Poljaki nabirajo grunvaldski dar ter hočejo nabrati en milijon kron za svoje obmejno šolstvo.

Češko obrambno društvo »Narodni Jednota Pošumavská« je v svojih podružnicah uvela že pred leti svetozore (panorame), nekaj iz gmotnih nekaj iz vzgojskih ozirov. Zlasti vzgojeslovna stran teh svetozorov se je obnesla izvršno. Prinašali so namreč med drugim slike iz napol pomenjenih in narodno izpostavljenih krajev, katerim posvečuje omenjena Jednota največ pozornosti in denarnih žrtev.

Navihani zagovornik. Glasoviti newyorški odvetnik Tom Wilkins je te dni pred porotnim sodiščem imel zagovarjati nekega bogatega, a silno grdega starca, katerega je neka mlada krasotica tožila za odškodnino 50.000 dolarjev, ker ji je obečal zakon, a se kasneje premislil. Simpatije porotnikov so bile z vsega početka na strani krasotice, kar sta natančno vedela obtoženi in tožiteljica. Nesrečni starci bi se bil tudi prav rad poravnal, a mladenka ni hotela. No, ona je pozabila računati z navihanim Wilkinsom. Ko je nastopil čas za njegov plaidoyer, je govoril tako-le: »Gospodje porotniki! Poglejte, prosim, tožiteljico, okrašeno z vsemi čari lepote in mladosti, in potem obtoženca, ki mu manjka pač vsakoršna privlačna moč. To je vredno več, ko tisoči dokazov. Ali morete samo pomisliti, da bi ta prekrasna dama, ki dobi lahko na vsak prst deset snubcev, mogla kdaj za resno vzeti smešne ponudbe tega žalostnega človečeta, te karikature moškega spola, te ničle na bellem svetu, tega neumnega, ostudnega, grdega otročaja? (Obtoženec osramočen šepeta: Gospod Wilkins!) Ne, gospoda moja, ona ga je zasmehovala, vlekla ga je za nos — tega starega osla (Obtoženec: Gospod Wilkins, vi greste predač!), tega norca; igrala je z njim grdo igro, izpostavila je javnemu zasmehu ta napihnjeni meh, to človeško grdobu, ki bi ga ne marala zadnja ženska na svetu. (Obtoženec vedno glasneje protestira, a predsednik sodišča ga ostro zavrne.) Ali naj sedaj to budalo še plača za svojo sramoto?« Obtoženec upije in predsednik ga dá odstraniti iz sodne dvorane; porotniki pa nato soglasno odbijejo tožbo mlade lepote, — ki pade v nezvest.

Ponevedoma ubili moža in očeta. V Subotiču se je prigodil slučaj, ki spominja na kriminalne romane. Pred 12 leti je namreč od tam odšel v Ameriko kmet Vörös. Sedaj se je s precejšnjim premoženjem vračal domu. Na potu se je ustavil pri znancih in jim rekel, da je radoveden, če ga bosta žena in hči prepoznali; on da se jima za šalo ne bo dal spoznati. Ko pride mož ponoči do svoje hiše in potrkna na okno, mu s početka ženski nista hoteli odpreti. Ko je pa le prosil, spustili sta ga v hišo in mu dali prenočišče. No-

bena ga ni spoznala. Mož je legel spat in se najbrže sam pri sebi smejal presenečenju drugega jutra; utrujen od poti je trdno zaspal. Ženski pa sta iz radovednosti odprli njegovo potno torbo in našli v njej veliko denarja. Sklenili sta neznanega potnika umoriti in se polastiti njegovega denarja. Segreli sta kuhane masla in vrelega vllili spečemu v usta. Truplo sta zakopali na vrtu. Drugo jutro pa so prišli sosedje vprašati, da li ju je oče zelo presenetil. Šele sedaj sta spoznali, koga sta umorili.

Korespondenca cesarja Viljema z bivšim sultanom Abdul Hamidom mora biti jako zanimiva, ker se Viljem tako boji, da bi ne prišla v javnost. Te dni je nemški poslanik v Carigradu po nalogu svoje vlade zahteval od Porte, da mu izroči zapupno korespondenco med Viljemom in Hamidom. Ta zahteva je mladoturške kroge in vlado jako iznenadila. Veliki vezir Hilmi paša je sklical posvetovanje vladnih članov in potem odgovoril poslaniku Bibersteinu, da se zahtevana korespondenca doslej ni našla, da pa se ne bo izročila javnosti tudi ako se najde.

Kako se dela z Bosno. Hrvatskim listom poročajo iz Bosne: Pred dvema letoma je Husein beg Biščević iz Krupe, sedaj kavalerijski poročnik na Dunaju, dobil od vlade v dar 300 oral zemlje v občini Risovac, okraj Bosanski Petrovac. Te dni pa je bil po višjem nalogu nanj prepisan tudi tamošnji državni gozd in mu je bilo torej podarjeno 20.000 oralov zemlje, ki se razteza tudi na okraj Sav. Most. S tem so takorekoč uničene one občine, ki so imele na tem svetu svobodno pašo in drvosече. Med ljudstvom gre govorica, da je Husein beg glede izkoriščanja gozda že stopil v dogovor z novo mažarsko agrarno banko in prejel od nje predjem v znesku en milijon kron.

Hrvatska kolonizacija v Slavoniji. V Barču se je ustanovil konsorcij, ki je kupil en del posestva grofa Aladara Jankoviča v davč. občinah Klise in Grozdanske, okraj Virovitica, v približnem obsegu od 3000 juter. To zemljo sedaj konsorcij parcelira in naseljuje na njej hrvatski živelj iz Like, bjelovarske-križevačke županije in drugih delov Hrvatske. Jutro zemlje se oddaja za 260 kron ter je najboljšje vrste za obdelovanje. Kolonizacijo podpira tudi vlada in bo izdala 50.000 kron podpore za zidavo hiš in nabavo poljedelskih potrebščin.

Cesar povabljen k zapuščinski razpravi. Rajni szegedinski prošt Altvány je volil v svoji oporoki cesarju pet 20kronskih cekinov. Dne 8. t. m. je razpisana zapuščinska razprava, h kateri je povabil notar tudi cesarja z resno opombo, da če ne pride k zapuščinski razpravi, izgubi volilo. Kabinetna pisarna je poslala notarju potrdilo, da je prevzela vabilo.

Zaščitna znamka „Sidro“

Liniment. Capsici comp.

Nadomestek za
Sidro-Pain-Expeller

je splošno priznana kot izvrstno bol blažujoča in odlična mazilo pri prehladnih in vnetih bolečinah. K 1.40 in K 3.— se dobiva v vseh lekarnah.

Pri nakupovanju tega povsod priljubljenega mazila pazite, naj se jemljejo le originalne steklenice v ikalicah z našo zaščitno znamko „Sidro“ potem se je gotovo prejel originalni izdelek.

Richterjeva lekarna
pri „zlatem levu“ v Pragi
Elizabethgasse št. 8 nova.
Dnevno razpoložljive.
2357 48—1

„6 rjuh I“

196 poblejane, brez šiva, dolge 150/200 cm samo K 13.50, samo v tkalnici **BRATOV KREJCAR** Dobruška št. 9180, Češko.

Vzorci cefira in vseh vrst tkanin in bombaž. blaga zastoj in poštnine prosto.

Serravallo

železnato Kina-Vino

Higijenična razstava na Dunaju 1906: Državno odlikovanje in častni diplom k slati kolajni.

Povaroča voljo do jedi, okrepa živce, poboljša kri in je rekonvalescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

Izborni okus.

Večkrat odlikovano. Nad 6000 zdravniških priporočil.

J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj
TRST-Barkovlje.

Svetovna politika.

Komodna Italija. — Velekorupcija v Franciji. — Centrum v Nemčiji spet na vrhu. — Invazijska panika v Angliji. — Tiranstvo v Turčiji. — Vseslovanska konferenca.

Po stari navadi se pletu stvari v Italiji. Ministrstvo Giolittovo ima za seboj veliko in zanesljivo večino in zato se mu še dolgo ni treba bati nobenih iznenadenj. Zakaj se Giolitti tako dolgo drži, deljo kot vsi dosedanjši šefi laškega kabineta? Ker je prebrisan dečko. Plava lepo po sredi; seveda ni klerikalec, pa tudi svobodomislec ne, imenuje se liberalca stare šole, moderato, zmernež. L' estrema sinistra — skrajna levica — mu zato ne more do živega. Zadnjič je nje voditelj Bissolati dejal, da je Giolitti najbolj simpatični državnik, kar jih je Italija imela. Postavil se je Giolitti posebno pri budgetu notranjega ministrstva. Branil se je namreč proti očitantem levice, da se je v volivnem boju marca meseca s preti — duhovniki — vezal. Povdarjal je prav odločno, da imajo preti pravico udeležiti se volivnega gibanja, kolikor jim drago. Giolitti je imel posebno zato kaj lahko stališče, ker je poslanec Podrecca, urednik »Oslo«, tudi sam prav velik osel, očito v zbornici pribil, da prizna svobodo državi, nikakor pa ne cerkvi, katero da je treba uničiti! Giolitti je med živahnim ploskanjem večine to neoliberalno stališče zavrnil, pristaši Podreccovi pa so slednjega kleli, ker je urednik »Oslo« tako oslarijo znil.

Drugače pa v Italiji državni stroj teče tako počasi in leno kakor vedno. V Mesini je vse pri starem; inženirjev veliko, še več smetij in podrtij, hiše pa še nobene. Črez pet let že utegne kaj biti. Marljiv pa je vojni minister, ki bi rad veliko milijonov, da udrži mejo proti zaveznicu Avstriji. Dobil jih bo brez težav, ker je vsa javnost pijana; vse kriči »Difesa nazionale! — Narodna obramba! — in se jezi na prejšnje vojne ministre, ki so denar po neumnem trošili in nič napravili. Drugače ni nobene nevarnosti. Sicilija, Apulija in Kalabrija — takozvani Mezzogiorno — so zanemarjene in zapuščene, kakor so bile pod Burbonci; mafija živi lepo življenje; pri volitvah vladni prefekti te barabone najamejo za agitacijo, vsled česar te pokrajine vedno čisto nezmotljivo izvolijo vse vladne kandidate. Ker smo ravno pri brigantih, omenjamo, da je Giolitti v svojem proračunskem govoru sam priznal, da je vlada za zasledovanje enega samega roparja v Siciliji lansko leto izdala vsegaskup en milijon lir! ... Nedavno so briganti, gnani od krvne osvete, postrelili iz zasede zadnje potomce ene rodbine, starega moža in dve ženi.

Zelo ugodne pa so laške finance. Zadnja bilanca izkazuje proficit 61 milijonov, dočim je leta 1862. n. pr. izkazoval laški budget primanjkljaja 721 milijonov.

× × ×

Na Francoskem vlada nezaslišana korupcija. Znani svobodomiselní žurnalst Ular, bivši sourednik pri Clemenceaujevi »Aurori«, jo v zadnji številki »Österr. Rundschau« prav strahotno odkriva. Piše, da je komaj v Rusiji tako kakor danes na Francoskem. Vlada je korumpirana; bivši napol-anarhisti — Clemenceau, Briand, Viviani — so danes ministri, vladajo pa z dragonci in špionstvom. Najhujše pa je, da je ves parlament korumpiran. Poslanec je vsak tako od svojih volivcev odvisen, da mora slednjim vsako željico izpolniti — zadnjič je dobil nek poslanec od štacurnarja, predsednika volivnega odbora v domačem kraju, poziv, naj mu v Parizu poceni kupi srajc in ovratnikov ... Ampak to so nedolžne stvari; glavno je, da danes ne dobiš nobenega mesta, če nisi priporočen in če imaš protekcijo, ga dobiš tudi, če nisi najmanj usposobljen. Tako n. pr. so v senjski prefekturi oddelni predstojniki, ki nimajo nobenega izpita. Pri dobavah za mornarico niso goljufali samo sekcijski šefi, ampak v prvi vrsti ministri sami. Vohunstvo je tako gnusno razvito, da morajo učitelji po nalogu prefekta poizvedovati kakšnega političnega mišljenja so starši šolskih otrok.

Neki višji častnik pa toži v urledni francoski vojaški reviji, da se bo kmalu tudi armada ravnotako kakor delavci organizirala v sindikat, če pojde tako naprej, kajti sedanjí oblastniki so armado zlorabljali, republika je sama v armado zanesla politiko. Vojaki so morali zapirati cerkve, zdaj pa morajo po hišah pisma nositi. Častniki so vsi v politični evidenci — če hodijo v cerkev, dobe črno piko in lahko čakajo pol stoletja na povišanje, republičanski framasonski kričači pa avanzirajo. Generaliteta je naveličana in nejevoljna, ker so jo zapostavili za civilno oblastjo itd.

× × ×

V Nemčiji so se izvršile zadnji čas velike notranje izpremembe. Kakor znano, je državni kancelar Bülow, bogveč vsled katerega vpliva, izključil najmoč-

nejšo politično stranko, katoliški centrum, od aktivnega sodelovanja pri državnih poslih, dočim je bil preje centrum odločilna stranka. Bülow je skrpal večino iz pruskih konservativcev, veleposestnikov in liberalcev, ki se večinoma iz meščanskih in industrijskih krogov rekrutirajo. Nekaj časa je šlo. Zdaj pa je Bülow predlagal nove državne davke — 400 milijonov vsegaskupaj. Tu se je liberalno-konservativni blok po dolgem času vendarle razbil. Konservativci na noben način nocoje davka na dedščine, liberalci pa ne na industrijo. Tu pa je skočil vmes centrum, ki je cel čas modro, previdno in tiho čakal, kdaj bo blok počil. Ko so videli, da poka, so ponudili konservativcem svojo pomoč. V parlamentovem odseku za državno davčno reformo so se s konservativci združili in z njimi izdelali nov davčni načrt. Ko so liberalci videli, da jim je vdstvo izvito iz rok, so z ogorčenimi protesti zapustili odsek, ki zdaj brez njih zboruje kot nekaj »Rumpiparlament«. Vlada je vesela, da se je končno dobila večina, ki hoče prevzeti nase odgovornost za nove davke; zato ji ni toliko žal, da se je njen blok razbil. Centrum je dokazal, da je politično najzrelejša in najbolj izšolana stranka.

× × ×

Hladnokrvnega angleškega ljudstva se je polastila letos prava kužna epidemija: strah pred nemško invazijo. Čisto pošteno so ljudje mislili, da bo kar jutri veliko nemško zračno prodorje priletelo nad Anglijo in jo bombardiralo, nekateri so celo trosili okoli, da gradé Nemci tunel pod morjem, drugi so trdili, da se nahajajo v Londonu podzemeljska skladišča z nemškimi puškami in municijo itd. Ta čudna panika je sad brezvestnih hujšakcev. Vseh ljudi se še ni prijel, to dokazuje obisk herolinskega mestnega sveta v Londonu. Pri tej priliki je londonski župan, lord-mayor, ostro obsodil invazijsko norost nerazsodne javnosti in hujškanje izvestnih listov.

V »novi« Turčiji je pravi gospodar generalissimus Mahmud Šefket - paša. Zgodilo se je, kakor so vsi pametni ljudje prerokovali — vse mladoturško gibanje je in ostane velika komedija. Mladoturki so zdaj hlapiči Mahmud Šefket-paše in njegovih Makedoncev. General sam pa kaj malo liberalno vlada. O neprestanih obešanjih še ne govorimo — v zelo grdo luč ga je postavilo, da je iz zbornice izsilil silno reakcionarno tiskovno postavbo. Zdaj iz turških listov ni več moč več izvedeti resnice, vsi imajo nagobčnik. Edinole »Jeni Gaceta« še nekaj brca, češ, »v interesu domovine treba vse potrpeti«.

× × ×

Ne smemo pozabiti vseslovanske konference v Peterburgu. Mi smo je bili veseli, kakor sploh vsako zblizanje Slovanov pozdravljamo. Žalibog, da so politiki, ki vodijo takozvano novoslovansko gibanje, vsi nesrečne roke. Letošnja konferenca je bila zelo burna: dr. Kramarja so tako napadali, da je hotel zborovanje zapustiti in se odpeljati. Nesloga je pač bistvena lastnost Slovanov, ki se je nikoli iznebili ne bodo. Šlo se je za aneksijo Bosne. Rusi in Srbi, od Čehov pa zlasti Klofač, so napadali Kramarja, zakaj jo je odobral, ko je vendar aneksija po mnenju teh faktorjev protislovansko dejanje. Kramarj se je nerodno izgovarjal, češ, da vlada parlamenta sploh vprašala ni, sploh pa da je on tudi proti aneksiji, ako aneksija pomeni, da hoče katoliški slovanski blok zavladati nad pravoslavnim. Srbi so na konferenci najbolj to povdarjali, da se Bosna ne sme s Hrvaško združiti, ampak da mora dobiti avtonomijo. Sklenilo se je tudi tozadevna resolucija. Ako je bilo od zastopnikov avstrijskega Slovanstva modro, glasovati za avtonomijo, ki ima le končni namen, Bosno počasi spraviti pod srbsko kraljestvo in preprečiti osnovo trializma po hrvaškem državnopravnem programu, to je precej dvomljivo. Na vsak način vseslovanska konferenca ni imela zaželenega uspeha. Nobeden je ni vesel. Kramarj je v intervjuu v »Novem Vremenu« in pa 3. t. m. v avstrijskem parlamentu zelo tožil, kako so se vsa njegova pričakovanja vsled krivde Rusije razbila. Rusija je tako čudno postopala, da je Avstrijo potisnila Nemčiji v naročje in ta zveza je po Kramarjevem mnenju zdaj tako trdna, da se nikoli več ne poruši. Da peterburške konference niso uspeli, dokazuje tudi slovo, s katerim jih spremlja brat ruskega ministrskega predsednika, Aleksander Stolypin v »Novem Vremenu«. Tako piše: »Gospodje, ki so v Pragi sanjali o novem, edinem in mogočnem Slovanstvu, so doživeli strašno iznenadenja! Hoteli so Ruse in Poljake zblizati, mesto tega pa so morali doživeti, da so se nasprotstva med tema dvema narodoma še bolj poostрила. Gospod Kramarj pa, ki je v duhu že videl pred seboj slovansko Avstrijo, združeno z Rusijo, da tvori protiutej proti Germanstvu, mora danes samemu sebi priznati, da je celo svojo politiko doživel bankrot.« Ampak pesimizem dr. Kramarjev ni upra-

vičen. Njegova politika res ni bogvekej srečna, ampak zaradi tega slovanska stvar ni še izgubljena. Prav mu je 4. junija v zbornici katoliško-narodni poslanec Šramček odvrnil, da katoliško-narodni Čehi niso tako resignirani pesimisti v zadevi zunanjega položaja kot on. Nikakor se nocoje kot Slovani odreči vplivu na zunanjo politiko, prijatelji so ruskega naroda, ne zidajo pa ne na inozemstvo in ne le žele, da bi se tudi na oni strani, pri Nemcih ne zidalo na inozemstvo. Čehi nikakor nocoje, da bi češki narod izginil v velikem ruskem morju. Treba je realne politike, ne pa sanjstva!

„Slomškova zveza“.

Zadnji naš javni poziv na naše svobodomiselné učiteljstvo, naj jasno in odločno pove, v čem obstoji njihova svobodomiselnost, je »Tovarišu« sapo zaprl. Odpravil nas je s kratkim stavkom »o načelnem pogovoru se ne dá govoriti«. Tako je! O načelnih nocoje govoriti. Ko smo jih trdó prišli, naj se pokažejo, kakšni svobodomiselníci da so, se pa skrijejo in molčijo, ker nocoje priznati, da so hinavci ali v šoli, kjer verskonravno vzgajajo mladino, ali pa zunaj šole, kjer se igrajo svobodomislece. Samo nekaj je zagrabil »Tovariš« kakor kost lačen pes. On pravi, da je res Gangl voljen s socialnodemokratskimi glasovi, da pa so isti demokrati pred sedmimi leti volili Arkota, in tako je — patetično vzklika »Tovariš« — »udaril, Slovenec! sam sebe po zobeh.« Le počasi, g. svobodomiselní kolega. Če so res demokrati volili Arkota, ne vemo; če so ga volili, so ga le zato, ker so pričakovali boljšega zastopstva od njega kot pa od dr. Majarona, ampak Arko je kandidiral na program katoliške narodne stranke, če so mu pa demokrati dali nekaj glasov, storili so to prostovoljno in takih glasov se nobeden ubraniti ne more, Gangl je pa kandidiral na program socialno-demokratske stranke, — in to je kaj drugega! Kako se pa naj strinjajo načela slovanskega učitelja z brezdomovinsko, protiversko in protidinastično demokracijo? Naše mnenje je še vedno, da bi morali oni učitelji po mestih in kjerkoli so, odložiti vsako čast, pa naj jo uživajo pri liberalni ali pa demokratični stranki — saj ne pripadate nobeni stranki! Liberalno učiteljstvo se pa ponuja liberalni stranki, kakor jud, ki ga vržemo vun, pa pride pri drugih vratih zopet noter. Pa pravijo, da so neodvisni! »Tovariš« bo pa naprej pel pesem o klerikalizmu in mežnarjih. Naj vam tekne hrana, če jo radi uživate! Za nas pa j edokazano dejstvo: vaša naprednost je fraza, vaša neodvisnost fraza, značajnost fraza, vaša svobodomiselnost pa — trikratna fraza!

Pismo iz Amerike.

Resignacija škofa Starihe. — Knezoškof dr. Jeglič v Ameriki.

V Vašem cenjenem listu sem bral notico, da je mil. gospod škof J. Stariha resigniral. Vest je, žalibog, resnična, kajti še nova škofija je zgubila z njim res pravega apostolskega škofa. Vzrok resignacije pa je bolezen, ki bi gospoda škofa, ako bi ostal še nekaj časa na svojem mestu, gotovo spravila v prezgodnji grob. Sam gospod škof mi je rekel o vzroku resignacije nekako tako-le: »Ako ostanem na svojem mestu, moram ostati večinoma v postelji. Kako naj tedaj izpolnjujem svoje dolžnosti! Iz postelje pač ne morem vladati škofije. Ker pa vem, da ne morem izvrševati vsled bolezni svojih dolžnosti, je bolje, da se umaknem.« Tako nekako mi je mil. gospod škof govoril. — Jaz k temu pridenem, da je ondodni zrak, kjer je bival prva leta škof Stariha, sila oster, in, kdor se mlad ne navadi zraka, ga neke vrste bolezen, zelo podobna revmatizmu, a je nekaj drugega, gotovo spravi v prvih letih starosti v grob. Bival sem sam ondí enajst mesecev, in največ zaradi pogostnih napadov, začetka te bolezni, sem odšel. Gospod škof se odpelje iz New Yorka via Bremen dne 25. maja, ter gre najpoprej v dolenjske Toplice. Kaj namerava storiti pozneje, ne vem, ker še sam ne ve, le toliko vem, da ostane na Kranjskem gotovo do prihodnje spomladi. Naj pridam še to, da se je od zadnjega obiska pred dvema leti precej postal ter hodi ob palici.

Pri tej priliki Vas opozorim na »Glas Naroda« št. 120 od dne 22. maja t. l., na pismo nekega Rev. J. Smoleja. Na to drugega ne rečem, ko: Grdo je to! Že dva škofa sta tega moža odslavila (škof Lillis iz Leavenworth, Kansas, in nadškof Quigley iz Chicago, Ill.), zaslužil bi sedaj, da ga še njegov škof Rh. Rev. J. W. Shanahan iz Harrisburg, Pa., odslavi. Sicer pa je to nemirna, nezadovoljna duša. Ali si morete misliti večjo predrznost, kot je ta, da napada ljubljanskega knezoškofa dr. Jegliča, ker je izjavil, da pride jeseni obiskat slovenske naselbine ter mu podtika razne namene. Kaj temu Smoleju mar, ako

pride škof Jeglič obiskat svoje ljudi! Ameriški Slovenci se obiska knezoškofa Jegliča iskreno veselimo, kajti ta obisk kaže, kako veže srce knezoškofa Jegliča na njegove rojake.

Cerkveni letopis.

č Blagoslovljenje zastave dekliške Marijine družbe na Viču. Iz Viča-Glinca se nam piše: Prihodnjo nedeljo, t. j. 6. junija, ob pol 3. uri popoldne bo v župni cerkvi na Viču blagoslovljenje zastave tukajšnje dekliške Marijine družbe. Govor pri tej slovesnosti in blagoslovljenje zastave je blagohotno prevzel preč. g. kanonik dr. Andrej Karlin. Da se gorečnost in vnema do Marijine družbe mej našimi dekleti oživi in okrepi, se članice ljubljanskih in okoličanskih dekliških Marijinih družb vlijudo vabijo, da se kolikor mogoče v lepem številu udeležijo izvanredne slovesnosti. Posebno je želeli, da bi z družbenimi zastavami pozdravile svojo najmlajšo sestro.

š Šmarje pri Ješah. Marijin mesec majnik smo pri nas tako krasno zaključili, da nam ostane v vednem spominu. Binkoštni ponedeljek je bil namreč odločen za kar najslovesnejši sprejem v Marijino družbo. Iz društvene hiše smo spremljali najprej v procesiji nove Marijine otroke ob slovesnem zvonjenju in molitvah o ozaljšano cerkev. Slavnoznani pospeševatelj Marijinih družb in vsega dobrega č. g. župnik Gomilšek nam je v res vznesenih besedah navdušujoče razlagal znamenitost prekrasnega dneva, ko vstopijo v romarski cerkvi — ki je bila danes natlačena vernih poslušalcev — šmarski prvi pravi Marijini otroci v njegovo družbo. 30 fantov ter 130 deklet je nato s prižganimi svečami slovesno obljubilo Mariji zvestobo do zadnjega diha. Nato pa nekaj posebnega. Naš priljubljeni za čast hiše božje ter cerkvene slovesnosti tako vneti preč. gospod dekan Bohanec je vodil ob spremstvu petih duhovnov procesijo s svetim Rešnjim Telesom, Marijini sinovi spredaj in ob strani, belo oblečene hčerke Marijine nekaj spredaj, ostale za Najsvetejšim, vsi z gorečimi svečami, moleč in pojoč, vmes pritrkavanje zvonov in pokanje topičev. Nepopisljivo ganljiv prizor, kakršnega Šmarje še ni videlo in ostane vsem v najepšem spominu, zlasti Marijinim otrokom samim. Celo nasprotnikom smo imponirali. Prekrasna slavnost se je zaključila s petimi Marijinimi litanijami in blagoslovom. Tako Marija pridobiva župnijo za župnijo; zmaga je tudi v Šmarju vse ovire. Prvim Marijinim otrokom čestitamo! Maršikatero oko je zarosilo ta dan — deloma srčnega veselja, deloma kesanja: Zakaj nisem tudi jaz zraven?

V ŠKOFJO LOKO IN SORO!

V nedeljo, dne 6. t. m., prirede telovadni odseki iz Ljubljane, Škofje Loke, Št. Vida nad Ljubljano, Šmartnega pod Šmarno goro in Preske

izlet

v Soro, kjer se vrši javna telovadba.

Izlet se vrši povodom blagoslovljenja zastave mladeniške Marijine družbe v Škofji Loki.

Spored:

Dopolodne: V Škofji Loki cerkevno opravilo, med katerim se blagoslovi zastava.

Skupno kosilo.

Popoldne: Dohod gostov v Soro ob pol 3. uri.

Cerkveno opravilo (pridiga in slovesne litanije).

Javna telovadba.

Prosta zabava.

DRUŠTVA.

j Katoliško delavsko društvo na Jesenicah vabi k predstavi, ki jo priredi v nedeljo, dne 6. junija, v Delavskem domu na Savi. Predstavlja se »Carostrelec«, igra v štirih dejanjih. — Pred in med presledki svira društveni orkester. Začetek ob osmi uri zvečer. — Vstopnina: Sedeži I.—III. vrste 1 K; IV.—VI. vrste 80 vin, od VII. vrste dalje 60 vin., stojišča 30 vin. Šolarji plačajo polovico. Blagajna se odpre eno uro pred začetkom.

— Metliški »Orli« kaj vrlo napredujejo. Krasno je bilo videti mlade fante v nedeljo, 23. maja, popoldne, ko so na svojem telovadnem prostoru, ki je zares vzorno urejen, javno nastopili. Še od lanskega leta nam je v spominu, kako so se odlikovali v Škofji Loki zlasti v orodni telovadbi. Pri zadnjem svojem nastopu pa so pokazali, da res vrlo napredujejo. Prihitej je k njihovem nastopu tudi državni in deželni poslanec dr. Krék, ki je v krasnem govoru navduševal metliške telovadce, kakor tudi one iz Podzemlja in iz Črnomlja, naj kakor bistrooki orle na planinah tudi oni se ozirajo v višave in misel za krščansko in vztrajno življenje v prid našega milega naroda, raznesejo po lepi

Belokrajini. Upamo, da nas bo na letošnji javni telovadbi v Kamniku lahko nastopilo že mnogo in da pokažemo, da tudi v Belokrajini ne spimo, ampak se je pri nas začela pomlad, ki oznanjuje mnogo lepih sadov.

— Obrtna zadruga za blejsko okolico in Bohinj na Bledu priredi dne 6. junija t. l. drugo preizkušno vajencev ob 9. uri dopoldne v »Blejskem domu«.

— Zborovanje društva za otroško varstvo v sodnem okraju Velike Lašče. Zborovanje je bilo napovedano že na dan 27. maja, pa se je moralo zaradi »intenzivnega delovanja« preložiti na dan 2. junija. Zbrali smo se v prostorih c. kr. okr. sodnije šele ob 4. uri popoldne, ker je bila huda vročina in še hujša žej. Gosp. svetnik kot predsednik je v svojem resnem nagovoru kazal na namen društva, namreč vzgajati krščanske ljudi in dobre državljanke. V humorističnem tonu je povdarjal, da v laškem okraju ni veliko izpriencev, le sirot je mnogo. Blagajnik poroča, da je bilo dohodkov 492 K 77 h, stroškov pa 62 K 48 h. Izmed občin so prispevale Turjak 50 K, Sv. Gregor 25 K, Vel. Lašče obljubile 20 K. Izmed županov-zaupnikov se je izkazal kot nezmožnega nabrati članov za tako potrebno društvo župan iz Kompolj Mustar, ki je vabila in prošnjo vrnil!! Tajnik poroča, da je članov 78, 11 pa podpornih. Posebno vneto kaže učitelj G. Bergant, ki je nabral 21 K, g. nadučitelj Strukelj pa le 45 K. Sprejme se predlog, naj se priredi kaka veselica v ta namen, gospod svetnik pa obljubi, da bo rad predaval zraven. Razšli smo se veseli, ker je bilo zborovanje tako domače, kakor na »Pucelj-Abendu«!

Poražena Bienenrthova vlada. — Vladne stranke obstruirale.

Sedanja Bienenrthova vlada pa tudi vladne stranke pač niso pričakovali, da dožive tak poraz, kakršnega so doživeli. V četrtak se je pričela bitka v državnem zboru za pravice bosansko-hercegovskega kmeta, ki ga hoče izročiti po krivdi avstrijske vlade skupni finančni minister Burian mažarskim judovskim oderuhom. Veleznamenit je bil dr. Šusteršičev govor, s katerim je utemeljeval nujnost svojega predloga glede na ustanovitev bosanske agrarne banke. Tudi listi vladi prijaznih strank so pritrdili Šusteršičevim izjavam. Poleg Šusteršičevega predloga je bil vložen tudi ostrejši Kalinov predlog. Pri včerajšnjem glasovanju je pa vlada popolnoma podlegla. Poljska ljudska stranka je glasovala z opozicijo, 19 Rusinov se je tudi pridružilo opoziciji, ko so se ločili od bukovinskih Rusinov, ki jih vodi Wassilko. Vladne stranke so sklenile, da glasujejo proti Kalinovemu predlogu, a pri glasovanju je dobil Kalinov predlog 201 glas proti 194 glasovom. Opozicija je sklenila, da predlaga konec debate. Vladne stranke in opozicija so spravili vse poslance v zbornico, a ko se je glasovalo o koncu debate, se je pokazalo, da ima opozicija 221, vladne stranke pa le 200 glasov. Povsod drugod bi odstopila vlada, ki se ji tako izreče nezaupnica. Vladne stranke so sklenile, da preprečijo meritorno glasovanje o dr. Šusteršičevem in Kalinovemu predlogu, ki bi bila sprejeta. Doživeli smo zato obstrukcijo vladnih strank. Provocirali so Nemci sami obstrukcijo, ker je za nekega nenavzočega nemškega poslanca glasoval neki drugi poslanec, kar je grajal zapisnikar Kotlar. Vladne stranke so na to obstruirale. Smešno je bilo, ko so krščanski socialci v obstrukciji napadali predsednika, svojega pristaša, ki jih je miril.

Velikanska pobitost vlada zato v vladnih vrstah. Upajo, da spravijo na Dunaj do torka vse svoje pristaše, da bi Šusteršičev predlog ne dobil večine, a opozicija je pridobila 40 poljskih in rusinskih poslancev. Bienenrth Bilinskega noče žrtvovati. Stoji, da so dnevi Bienenrthove vlade šteti, ako ne pokliče na pomoč paragraf 14. Govori se tudi, da nameravajo odgoditi zasedanje. Dejstvo je, da je vlada poražena. Odkrito pa priznava vse, da je vladni poraz povzročila spretna in previdna dr. Šusteršičeva taktika. Nad vse smešno pa je, da obstruirajo hrupno vladne stranke, tiste stranke, ki so kličale grom in peklo in podtikale »Slovanski Uniji« obstrukcijske namene, dasi je pokazala vsa dosedanja opozicija, da boli spoštuje veljavo zbornice, kakor vlada in vladna manjšina.

BOSANSKA BANKA.

Dunaj, 4. junija 1909.

Prvi današnji govornik dr. Šramek je v imenu katoliških čeških poslancev stvarno utemeljil, zakaj glasujejo za predlog dr. Šusteršiča. Nato sta bila izvoljena za glavna govornika Bielhlavek in dr. Krek. Vladne stranke so izbrale Bielhlaveka, ker resno in stvarno ne marajo pobijati nujnega predloga. Bielhlavek je zabaval zbornico z raznimi dovtipi, posredno obsojal banko in vlado, takoj pa pristavil, da je zanj sedanja vlada večje vrednosti, nego vsa Bosna. To je bilo jedro njegovega dolgega govora.

DR. KREKOV GOVOR.

Drugi glavni govornik dr. Krek je z globoko zamišljenim govorom ovrgel še zadnje dvome vladnih strank o stvarnih razlogih nujnega predloga. Naravnost uničevalno pa je izpraševal vest poljskim poslancem, ki zaradi vlade podpirajo inazarske nakane proti slovanskemu prebivalstvu v Bosni in Hercegovini. Podam glavne misli njegovega govora.

Confiteor vlade.

Dosedanja razprava je dokazala, da vlada in njene stranke molijo »confiteor«. Vsi priznajo, da je bilo bosansko prebivalstvo pozabljeno in da so avstrijske vlade zanemarjale svojo dolžnost. Ta odkrita izpoved nam dobro dene, daje nam Jugoslovanom tudi upanje, da bode morda vsaj v bodoče boljše za Bosance in Hercegovce. Dočim so evropske države Grkom priborile samostojno državo, govorili so mnogi merodajni možje o Srbih in Hrvatih, kakor da so še vedno le »svinjski pastirji«. Očitni so sentimentalnost vsakomur, kdor je povzdignil svoj glas za bosansko rajo. Saj je celo duhoviti Marx trdil še pred 60 leti, da Jugoslovani niso sposobni za kulturni razvoj in obstanek.

In zakaj? Ker premnogi ne poznajo jugoslovanskih rodov. Narodne pesmi so jugoslovanska zgodovina, ki ni zabeležena v raznih arhivih. Mnogi ne poznajo jugoslovanskih jezikov. Kdor pa ne pozna jezika, tudi ne more presojati duše naroda in njegove življenjske moči. Iz razprave pa je tudi odmevala trditev, da mi nismo iz stvarnih razlogov sprožili tega vlevažnega vprašanja, ampak imamo postranske namene. Pošten mož ne zasleduje namena, ampak presoja razloge in dokaze. Katere postranske namene naj imamo? Da bi strmoglavili vlado? Na to sumničenje odgovorjamo: Ako je naša stvar pravična, potem se ne zmenimo, ako pade vlada. Pade vlada bi bila le slučajnost, postranska stvar pri tem vprašanju, ne pa bistvo. Preprečiti hočemo oderuško banko. In dne 11. sušca je zbornica soglasno isto zahtevala, kar mi. In danes ne zahtevamo drugčega, nego da zbornica izreče isto svoje prepričanje. Ako pa je vlada prezirala soglasni sklep zbornice, je vendar ne moremo hvaliti. Ministri so nam pri tem »hekuba«, jaz jih komaj poznam. Od teh ministrov pa gotovo ni odvisna bodočnost Jugoslovanov. (Živahno pritrdjevanje.) Le ko bi bila vlada v istini izvrševalni odbor demokratskega ljudskega parlamenta, potem bi se zanašal tudi na vladno pomoč pri obrambi za obstanek jugoslovanskih rodov. Ako pa vlada stori nečuveno napako, kakor v zadevi agrarne banke za Bosno, moramo jo grajati z vso odločnostjo. Današnji uvodnik v listu »Reichspost«, ki je glasilo največje vladne stranke, prizna brez ovinkov, da je baron Bienenrth vladarju in Ogrmom priznal svojo veliko napako, svoj političen greh. To naj sedaj prizna tudi zbornica in glasuje za naše tri resolucije. Te tri resolucije povedo manj, nego vlada sama prizna. Ako torej ne odobrujete vladnega postopanja v tem vprašanju, zakaj nam podtikate strupenske namene! Osobito mi slovenski poslanci smo neodvisni na vse strani, ni se nam bati za mandate, ne pehamo se za popularnost. Torej tudi naš nujni predlog ne zasleduje drugih, nego samo stvarne razloge.

Burian v vlada.

Vladne stranke zvrčajo vso odgovornost na barona Buriana. S tem pa ravno utrjuje njegovo stališče pri Mažarih. Dne 9. maja je pisal »Pest. Lloyd«, da ravno napadi v avstrijski zbornici so baronu Burianu pridobili simpatijo in popularnost v mažarskih krogih. Niti plače Burianu ne morete odtegniti, ako ga še huje napadate v tej zbornici. Zadedi in uničiti je treba mažarski šovinizem, ki poraja že od pamtivekov krivične čine. Že leta 1719. so mažarski in hrvatski magnati sklenili zvezo proti ubogemu kmetu. Leta 1790. je sklenil hrvatski sabor, da se na korist Mažarom odpove svoji finančni neodvisnosti in da je hrvatski ban le eksponent

ogrske vlade. Istega leta je bila mažarsčina proglašena za državni jezik. Hrvatski narod bi bil danes mnogo na višji stopnji, da ga niso takorekro prodali. Dne 7. septembra 1848. je grof Jelačić v svoji proklamaciji opozarjal merodajne kroge, da Mažari pošiljajo v Bosno svoje politične agente. Dne 1. maja 1861. je hrvatski šahor v svoji adresi prosil vladarja, naj nadaljuje staro habsburško politiko in osvobodi Bosno in Hercegovino. O vseh teh dogodkih pa naša vlada prav nič ne ve in zahteva od nas, naj jo mi poučimo. Zato ni čudno, da Hrvatje ne govorijo s posebno vneto o Dunaju, od koder ne dobe nobene pomoči. Sedaj pa je prilika, da preprečimo mažarsko oderuško banko proti bosanskemu kmetu. Ako tega ne storimo, smo sokrivi, ako propade bosanski kmet in ugled naše države na Balkanu in pred vso Evropo.

Parlament naj je močan, pravite. Prav. Sedaj imate priložnost dokazati moč parlamenta. Glasujte za naše resolucije, ki v bistvu izražajo to, kar soglasni sklep zbornice dne 11. sušca. S tem utrdite in povzdignete ugled parlamenta, da danes ne zanikate, kar ste priznali pred dvema mesecema. Mi hočemo močan parlament. Sodelovali smo za splošno in enakó volivno pravico. Ta ljudski parlament pa pokaže svojo največjo slabost, ako nima poguma, da dvakrat reče isto. (Burno pritrdjevanje.)

Poljska pota.

Najbolj pa obžalujemo, da Poljaki v tem vprašanju hodijo svojo pot in nas ne podpirajo v tem življenjskem vprašanju za slovanske kmete v Bosni in Hercegovini. Vodi jih minister Bilinski, mož, ki je v zbornici kot politik izgubil vso pravico do spoštovanja. (Burno pritrdjevanje.) Dne 11. sušca je dobro vedel, kaj bode storil nasproti Ogrmom, s katerimi po svoji izjavi noče boja. Zakaj tega tedaj ni odkrito povedal kot mož? Vlada se je nanj ozirala, njega poslušala, ker sicer bi bilo nemožne, da sedaj Bienenrth priznava svojo napako. Bilinski je bil in je največji grešnik v tem oziru. Ra bi videl, pravi govornik, da bi poljski poslanci tukaj javno zagovarjali Bilinskega. Poznali bi radi razloge, ki naj bi opravičevali postopanje ministra Bilinskega. To je pa napačna igra, ki jo igrajo poljski poslanci. Toda, tolažimo se, da tudi poljski minister ne bode prodal in uničil našega naroda. (Živahno pritrdjevanje.)

Nato govornik navaja doslovno slavni poljskega pesnika Mickiewicza, ki tako lepo opeva poljski narod in domovino. Poljski narod je ljubil in dolga stoletja z mečem branil svojo prostost. Tukaj pa poljski zastopniki nimajo poguma, da bi obsodili svojega sorojaka Bilinskega, ki Mažarom prodaja gospodarsko in politično svobodo skoro dveh milijonov slovanskega prebivalstva. (Burno pritrdjevanje.) Gospodje Poljaki, ali res nimate srca, sočutja do revnega slovanskega kmeta? Ali je popolnoma izmed vaših vrst izginil duh Mickiewiczev? Po svojih močeh sem gojil in razširjal ljubezen in spoštovanje do viteških Poljakov, njihovega slovstva in slavne zgodovine. Zato rečem opravičeno: »Vi niste vredni, da se imenujete sinove naroda, ki je rodil tolikega pesnika!« (Nepopisno pritrdjevanje in ploskanje. Vse se ozira na poljske klopi, kjer pa edini Stapinski sramežljivo zatiska oči.)

Obvarovati hočemo bosanskega kmeta oderuštva in beraštva.

Končam in ponavljam: Edino le stvarni razlogi so nam narekovali naše tri resolucije. Obvarovati hočemo bosanskega kmeta oderuštva in beraštva. Rešiti in zagotoviti mu hočemo bodočnost. Vlada naj izjavi, da je storila napako, da jo hoče popraviti s tem, da onemogoči oderuško banko. (Dolgotrajno ploskanje; govorniku čestitajo mnogi poslanci raznih strank.)

VEČINA PROTI VLADI.

Nato je še poslanec Kalina utemeljeval svoj predlog, naj zbornica izreče vladi obžalovanje zaradi njenega postopanja. Glasovanje je bilo velik moralen poraz vlade in njenih strank. Za nujnost dr. Šusteršičevega predloga je zbornica glasovala kot en mož. Poslanec Kalina nato zahteva, naj predsednik naznaní razmerje glasov pri njegovem predlogu. Čez nekaj minut dr. Pattay naznaní, da je bil Kalinov predlog sprejet z 201 glasom proti 194. Večina zbornice je torej vladi izrekla obžalovanje in nezaupanje. Burno ploskanje je zadonelo po zbornici, ko je bila poražena vladna večina, ki se trudi na vse kriplje, da vzdrži vlado. Ravno to je žalostno za parlament. Vsi priznavajo, da je vlada storila velikansko napako, ko je pritrdila koncesiji ogrske banke; nimajo pa

moštva, da bi izvajali posledice iz svojega prepričanja.

Meritorna razprava.

Dr. Šusteršič je nato še meritorno utemeljeval svoj predlog, stvarno pa odločno, kakor včera. Odgovarjal je najprvo dr. Sylvestru, ki je včera izprožil dvome o stvarnih naših razlogih. Ko bi slovenski poslanec to storil, kar je v tem slučaju dr. Bilinski, postal bi v istem trenutku nemogoč v javnosti. Vi presoiate to vprašanje le s stališča vlade. Bivša vladna večina (bučen smeh) hoče to vprašanje zavleči v močvirje. Glasovati hoče za resolucijo poslanca Redlicha, ki vladi le priporoča, naj se po možnosti potruži, da prepreči oderuško banko. Taka resolucija je prazna stvar. Saj je vlada že dokazala, da prezira celo soglasne sklepe te zbornice.

Nato govornik raztolmači vse tri jugoslovanske resolucije, ki sem jih že včera navedel. Če zbornica sprejme te tri resolucije, potem je še mogoče oderuško špekulacijo v Bosni preprečiti. Redlichov predlog pa le navidezno to zahteva, kar mi. To je igrača z besedami, kar predlaga Redlich. Ako sprejmemo ta predlog, izgubljeno je vse: Bosna, Balkan; ostane pa nam edini Bilinski. (Živahno pritrdjevanje.) Mi hočemo brez pogojnó, da naša vlada prepreči banko. Redlich pa je izražal le željo, naj vlada stori, če more in hoče. Baron Bienenrth se je res potrudil zadnji čas, da bi preprečil to banko. Toda Weckerle je bil močnejši in je podrl zopet, kar bi bil morda dosegel baron Bienenrth. In tako se bode tudi pozneje zgodilo, ako obvelja Redlichov predlog. Le če zbornica soglasno zopet izreče svojo voljo, naj vlada brez pogojnó onemogoči banko, je uspeh gotov. Zakaj pa se vlada upira našim predlogom? Ker dobro čuti, da je prešlaba njena moč nasproti Ogrmom. Vezana je tudi na izjave dr. Bilinskega. Burian in Bienenrth sta gotovo poročala cesarju, da je stvar v redu, in cesar je odobril koncesijo. Naša dolžnost pa je, da sklenemo to, kar je nam v korist, ne pa Ogrmom. Zbornica je preje, ko je z večino sprejela Kalinov predlog, obsodila vlado. Sedaj pa naj glasuje za naše resolucije in tako obsodi oderuško mažarsko banko. (Burno pritrdjevanje.)

Bienenrthov zagovor.

Bienenrth je ponavljal to, kar je govoril v odseku. Prepričal ni nikogar, tudi sam sebe ne.

VLADNE STRANKE OBSTRUIRAJO.

Poslanec dr. Redlich je nato do šeste ure utemeljeval svoj predlog. Imel je nalog, da zavleče glasovanje do 6. ure, ko bi se morala pričeti seja proračunskega odseka. Vladne stranke se boje, da zopet ostanejo v manjšini. Ko pa Redlich konča in hoče predsednik zaključiti sejo, predlaga poslanec Čeh, da se seja nadaljuje in o tem predlogu glasuje po imenih. Nemci so sicer ugovarjali, pa so se le morali udati usodi. Predlog Čehov, da se seja nadaljuje, je bil sprejet z 221 glasovi proti 200. Seja se nadaljuje.

Zanimivo je bilo, ko se je glasovalo po imenih. Ko je bil poklican po imenu prvi poslanec, se je videlo, da ima večino vladna opozicija. Nemci so kričali na Hocka in Ofnerja, ker sta glasovala z opozicijo. Med glasovanjem je bil Bienenrth živahen in se je smehljaje razgovarjal z opozicionalci Hrubanom, Kramarjem in Dasczynskim. Ostali člani ministrstva so pa bili razburjeni. Poslanec dr. Laginja med živahnim pritrdjevanjem označi stališče Jugoslovanov in predlaga konec debate.

OPOZICIJA ZMAGUJE!

Vladne stranke so bile že dvakrat v manjšini. Po govoru istrskega rodoljuba dr. Laginje, ki je koncem predlagal sklep debate, je zopet poimensko glasovanje. Vladne stranke obstruirajo. — Vsenemci Wolf, Mühlwert et tutti quanti predlagajo obstrukcijska glasovanja. Ako kakega Nemca ni, glasuje njegov sosed. Ko so proti takemu postopanju nastopili socialni demokratje, nastal je vik in krik, in sedaj vladne nemške stranke tulijo, da se glasovati ne more. Ali je še kje na svetu tak parlament? Bog se usmili take večine!

Predsednik je prekinil sejo za 20 minut. Ko se seja zopet odprl, nadaljujejo krščanski socialci in nemški svobodomislci obstrukcijo. Poslanci vladnih strank se za šalo pričajo med seboj. Živahno veselost povzroča, ko vzpodbujata tajna svetnika Gessmann in Ebenhoch poslance vladnih strank, naj obstruirajo. Seja se po 10 minutah zopet zaključí. Skliče se posvetovanje klubovih načelnikov. Načelniki vladnih strank se je ne udeležijo. Vladne stranke hočejo, da se zaključi seja. Boje

se glasovanja in popolnega vladnega poraza v meritorni razpravi. Krščanski socialci in nemški svobodomislec razgrajajo. Predsednik Pattai posreduje zmanj. Med velikanskim hrupom naznani predsednik ob 8. uri 20 minut, da zaključijo sejo in da skliče prihodnjo sejo pismeno.

C. IN KR. ARMADA.

Bosanski vojaški transporti.

Zadnji transport povodom pomnožitve in zopetnega zmanjšanja vojaškega stanja v Bosni in Hercegovini je došel dne 3. t. m. v Heb. Veliki transporti so zdaj zaključeni. Nazaj v državo so transferirali koncem aprila 125 transportov rezervistov, ki jih je bilo pozvanih pod orožje 30.167 moč, v 6 transportih so poslali nazaj 7 bataljonov (4230 moč) koncem majnika in v 23 transportih 7000 nadomestnih rezervistov. Do novembra je bilo na jugovzhodu države le 48 bataljonov, ki so jih koncem novembra pomnožili z nadomestnimi rezervniki. Nato so poslali 15 pehotnih bataljonov v povišanem stanju, ki so jih poslali večinoma na črnogorsko mejo. Marca je odšlo v Sarajevo in na srbsko mejo 15 bataljonov. Z njimi vred so bili odposlani tudi zaradi delne mobilizacije vpoklicani rezervniki. Nazaj so poslali zdaj v državo približno 41.000 moč, medtem ko so odposlali na mejo skupno 53.000 moč. V anektiranih pokrajinah je ostalo še 12.000 moč, 23 bataljonov več, kot jih je bilo prej. Zdaj razpolaga 15. armadni zbor s 57. prej s 35, v Dalmaciji je zdaj 14. prej 13 bataljonov.

Zastrupljeni topničari.

V Plzinu je obolelo 50 moč 22. artiljerijskega polka. Jedli so krompirjevo salato, ki je bila puščena čez noč v neki bakreni posodi. V vojaško bolnišnico so oddali 23 moč.

»MATI« RUSIJA.

2000 vojakov bo stražilo carja.

Ko se poda car Nikolaj v Poltavo k proslavi zmage nad Švedi, bo progo stražilo 2000 vojakov. Car iz strahu pred zarotniki ne bo prenočil v gradu princa Kohabeja v Poltavi, marveč kar v dvornem vlaku.

74.000 ljudi v Sibiriji.

»Daily News« objavlja statistiko, glasom katere je pod vladno Stolypinovo bilo vsega 74.000 ljudi izgnanih v Sibirijo, ne da bi se vršila sodnijska obravnava, temveč »administracijskim« potom na podlagi denunciacij in policijske samovolje.

Somišljeniki S. L. S.!

Jutri, nedeljo 6. junija 1909

ob 10. uri dopoldan se vrši

shod
v veliki dvorani »Uniona«.

Spored:

Senzacionalna odkritja o klerikalno-nemški zvezi in narodno-napredna značajnost. Poroča dež. odb. dr. E. Lampe.

K obliki udeležbi vabi

S. L. S.

Dnevne novice.

+ O zvezi med liberalci in Nemci sodi nek liberalni veljak, katerega je intervjuval dopisnik »Agramer Tagblatt« sledeče: »Kar se Hribarja tiče, sem mnenja, da je svojo vlogo kot vodilni politik doigral. On nosi odgovornost, če vsled te afere njegova stranka pogine. Vsa ta sama na sebi malovredna reč zna še veliko zla roditi, zato bodo že klerikalci skrbeli.« Klerikalci gotovo niso nič krivi pogodbe, ampak liberalci, prvi med njimi rajni Krsnik. Liberalci so bili skoro 19 let združeni z Nemci, ker je faktična zveza obstajala že pred letom 1895, ki znači samo dobo, v kateri se je sklenila le formalna pogodba. Koliko je slovenskemu narodu ta zveza v dveh desetletjih svojega obstoja škodovala! Že dejstvo njenega devetnajstletnega obstoja pobija izgovor liberalcev, da zveza z Nemci ni narodnim zahtevam bila v kvar. Če bi Nemcem zveza ne bila koristila, bi je ne bili tako dolgo vzdržali. Ampak nam se zdi, da se za zvezo liberalcev z Nemci skrivajo jako nečedne stvari, ki jih v pisani pogodbi seveda ni — odtod pobitost liberalcev. Morda kmalu kaj več izvemo?

+ »Slovenski Narod« vladni podrepnik. »Narod« je 3. t. m. pogruntal velmoder uvodnik, ki tako breknja, kakor da bi bil stolp list v dotiko z vladnim dispotičnim zakladom. Ščuva proti jugoslovanskim poslancem. Medtem ko se poteguje »Slovenska Unija« za pravice slovenskega bosanskega oratarja, pa riga »Narodov« osliček, da doživlja jugoslo-

vanska delegacija poraz za porazom, ko doživlja poraze dejansko le vlada. Hvali Italijane, menda zato, ker korakalo Italijani čez drn in strn z vlado proti Slovanom. Psuje jugoslovansko delegacijo: »V jugoslovanski delegaciji sedi ne samo eden, ki glasno oznanja našo zaostalost in revščino«. Povsod plitvost, siromaščina, da se Bog usmili. »Narodovo« riganje je podobno besedičenju brezbožne žene. »Narod« hoče menda prisiliti Hribarja, naj postane divjak in se vrže v vladni naročje. Hribar je dolžan, da izjavi, če se strinja z »Narodovimi« psovkanji na vsi jugoslovansko delegacijo, torej tudi nani. Sinitil se nam Hribar, ko mu »Narod« očita »povsod plitvost« itd. Naj Hribar obračuna z njim, če se una. »Narodov« članek je preneumen, da bi resno odgovarjali nani. A tudi zloben in lažnjiv. Pesek meče v oči svojim bravcem, ko trdi, da so ti ljudje (jugoslovanski poslanci) glede na jugoslovansko vseučilišče brezbrizni. Članek je zagledal dan 3. t. m. zvečer. In 3. junija je poslanec dr. Žitnik odločno zahteval v proračunskem odseku slovensko vseučilišče in naglašal, da so Slovenci za laško vseučilišče, če se ustanovi na južnem Tirolskem. Prihajemo, da »Narod« o Žitnikovem govoru ni informiral svojih lahkovernih bravcev, kakor tudi ne o dejstvu, da je dr. Žitnik predlagal, naj se črta v proračunu postavka za nemškega kranjskega deželnega šolskega nadzornika. Res, laž ima kratke noge!

+ Jugoslovanski krematorij v Ljubljani. Člani »Svobodne Misli« na Slovenskem so že čisto godni za Studence — dobro da jih ni veliko. Zdaj so si izmislili, da si svojih čestitih teles ne bodo dali več pokopavati, ker so baše predobra za črve, marveč se bodo dali žgati, da bodo mogli njihovi čestitci njih dragoceni pepel doma shranjevati. Ustanovil se je pripravljalni odbor, ki bo skrbel, da dobi 600 članov, ki bodo na leto po 5 K plačevali, da se bodo mogli pokriti veliki stroški, ki so združeni s sežiganjem mrličev. Pogreb enega svobodomiselnca bi stal 600 kron! Mi nimamo nič proti temu, da se svobodomiselnec žgo, le stroški se nam zde previsoki. Že en živ svobodomiselnec ni nič vreden, mrtev bi pa veljal celih 600 K! To res ne gre!

+ Poraz liberalcev na Bloku. Prepozno za včerajšnji list smo prejeli brzojavko, da je pri občinskih volitvah na Bloku propadla liberalna stranka, ki je do sledi ošabno gospodarila v ondnetnem občinskem odboru. S. L. S. je pri občinskih volitvah zmagala. Le prvi razred je še ostal liberalcem. — Slava!

+ Objektivnost Ciril-Metodove družbe. »Slovenski Branik« piše o štajerskih deželnozborskih volitvah: »Volitve za štajerski deželni zbor so se končale s popolno zmago slovenske kmečke stranke; edino le v skupini slovenskih trgov je prodrl narodnjak dr. Kukovec. Poraza narodne stranke so komaj čakali in se ga sedaj zelo vesele nemški nacionalci in procerimovci — opozarjamo na to, kar piše »Grazer Tagblatt« in tovariši. Nato odgovarjamo: Kaj pišejo o teh volitvah »Grazer Tagblatt« et consortes, nas malo briga, in čudimo se, da so hrambrim slovenskim obrambnikom ti listi naenkrat postali avtoriteta, na katero se sklicujejo napram slovenski stranki. Ti listi nam torej niso nič mar, mi rajše opozarjamo na to, kar piše »Slovenski Branik«: Ali ne zveni iz njegovih besed globoka žalost, da je v vseh kmečkih občinah zmagala Kmečka zveza, da je porazena Narodna stranka ter je od nje edino le v skupini slovenskih trgov prodrl »narodnjak« Kukovec? Ali se ne pojavlja v tem stavku tisto liberalcem tako priljubljeno razredovanje narodnosti v narodnjaštvo prve vrste in narodnjaštva druge vrste? Kukovec, zaveznik internacionalne socialne demokracije, proglasitelj gesla: več nemščine, je seveda narodnjak kateksohen, pošteni slovenski kmetje in njihovi zastopniki pa so narodnjaki zadnje vrste, če so liberalci toliko milostni, da jih še sploh štejejo med narodnjake. Zopet pojav tistega »narodnjakstva«, ki se čuti srečnega samo v liberalni družbi.

+ Premeščen je okrajni sodnik Jožef Pellegrini iz Višnje Gore v Lož, okrajni sodnik dr. Francišek Peitler pa iz Loža v Višnjo Goro.

+ Ogledovanje živine na postaji Rakke je poverjeno c. kr. višjemu živinodravniku v Logatcu Francišku Majdiču.

+ Otvoritev »Ljudskega doma« v Kranju. Dne 11. julija popoldne bo v Kranju otvoritev novega »Ljudskega doma« z veselico.

+ Za »Ljudski sklad« so darovali: G. dr. Pegan 20 K; g. dr. Evgen Lampe 20 K; g. profesor Jarc 20 K; g. kanonik Šiška 5 K; g. vikar Smolnikar 5 K; g. dr. Ivan Hubad 5 K; g. J. Tušar, Idrinja, 1 K; g. dr. A. Ušeničnik 10 K.

+ Oficijozno glasilo Vatikanovo, »Corrispondenza Romana«, ki se čita posebno v laških in francoskih višjih cerkvenih krogih in med diplomacijo ter časnikarstvom, objavlja temeljit in obsežen

članek o Slovincih in njihovi krščanski organizaciji, katero imenuje vzorno. Omenja predvsem Zadružno zvezo, Zadružno šolo, izobraževalna društva, dijaške, Orle, Leonovo družbo, delavsko organizacijo in protialkoholno gibanje. Podoben članek je v zadnjem času prinesel francoski list »La Croix«.

+ Za »Aljažev dom« je daroval zagrebški občinski odbor 500 kron.

+ Babčev fantek je pogorel s svojo novo zvezo, v katero je hotel vjeti Gorenjce. Na ustanovni sestanku v Kranju je prišlo nekaj odločnih moč, ki so Babčevemu fantku v brk povedali, da naj pušči Gorenjce pri miru. Babčev fantek, ki je pri liberalni zvezi v službi, naj rajši pomaga dr. Žerjavu tesati rakev za »Zvezo slovenskih zadrug«!

+ V občini Križka vas pri Višnji gori je bil dne 2. junija za župana izvoljen Anton Jaklič iz Križke vasi, za svetovalec pa: J. Jamnik iz Nove vasi, Ivan Omanen iz Pristave in Anton Zupančič iz Križke vasi. Vsi so odločni pristaši S. L. S.

+ O vsem navalu prošnji za sprejem v kadetnice poročajo listi. Deloma je ustvaril spor s Srbijo razpoloženje za armado, deloma mičejo tudi zboljšane razmere v častniškem stanu. Vojaske krog pričujejo, da bo sedaj mogoče bolj rigorozno postopati pri sprejemu gojencev in odbirati le boljše material.

+ 600 kron za 300 pevcev »Slobode«, »Merkura« in »Kola«, ki pridejo k »Slavčevi« slavnosti v Ljubljano, je votiral zagrebški občinski odbor.

+ Po deželi hodi posebno okoli duhovnikov in jim kaže vizitke njihovih tovarišev agent z belim telovnikom in silno rdečim nosom, ki ponuja neke kroglice za petrolejske svetilke. Tovarišem priporočamo, naj mu svetujejo, naj jih zase obdrži, bo boljše tako.

+ Župana napada silno »Tovariš«, ampak dunajskega, ne ljubljanskega. O Hribarju molči kot grob. Se besedice nima o njegovem podpisu na nemško-slovenski pogodbi. No, če bi klerikalci tisto pogodbo z Nemci podpisali, to bi rohnili!

+ Preosnovno »Zveze slovenskih pevskih društev« je deželna vlada potrdila. Kakor znano, je zveza preosnovala svoja pravila v smislu župne ali krajevne organizacije. V kratkem namerava odbor zveze pričeti z delovanjem pevskih žup na Slovenskem.

+ Ne v Ameriko! Rafaelova družba svari sedaj pred izseljevanjem v Ameriko.

+ Nesreča v cirkusu. V Zagreb je došel cirkus Smidt. Kot zadnja točka programa je bil za sredo določen »smrtni skok z višine cirkusa«, ki je postal res smrten skok. Dotični umetnik Gobdin je namreč ob največji tišini občinstva skočil na tla, a tako nesrečno, da je priletel na glavo in s krvjo oblit na mestu obležal. Občinstvo je obšla groza in mnoge dame so se osnesvestile; vse je drlo k izhodu. Nesrečnik bo težko ostal pri življenju.

+ Pritožba iz Vel. Laš. se nam piše: Menda so gospodje uradniki zaradi ljudstva tukaj in ne narobe. Zato uljudno vprašamo, zakaj gospoda svetnika večkrat ni dobiti na noben način v uradu, kakor n. pr. pretečeno sredo. Govori se celo, da ga včasih namenoma skrivajo. Gospodje že sami vedo, zakaj. Če ne bo boljše, bomo govorili jasneje.

+ Iz St. Jakoba ob Savi. Nedavno je predaval v tukajšnjem izobraževalnem društvu veleč. gospod profesor Fr. Pengov os tarostnem zavarovanju. Pričujočih je bilo lepo število moč in mladenčev, katerim je gospod govornik izpodbil marsikak predsodek. Gospoda predavatelja želimo še večkrat slišati.

+ Dne 6. junija bo slavila »Südmarka« svojo dvajsetletnico. Ves nemški narod bo ta dan nabiral doneske za uničevanje obmejnih Slovencev. Bratje! Rokaj! Mi pa darove za »Šentiljski dom«. Kajti St. Ilj je največja obrambna točka med Slovanstvom in Germanstvom na jugu, zatorej ga Nemci tudi najbolj strastno napadajo. Zatorej naj priiskoči sleherni Slovenec na pomoč našemu St. Ilju!

+ Nova narodna igra. Izšel je prvi zvezek »Knjižnice katoliškega tiskovnega društva v Trstu«. Prva številka prinaša narodno igro v petih dejanjih: »Tihotapec«, po J. Jurčiču priredil Fr. Ks. Steržaj. Cena brez poštnine 30 vinarjev. Dobi se v »Katoliški Bukvarni«.

+ Vinske cene so se pričele vlašati vsled tega, ker je letošnji pomladanski mraz uničil ves prihodnji vinski pridelek na Ogrskem in Tirolskem.

+ Koliko je vreden čas! ? Jako poceni ga dobi, kdor ga hoče poiskati! Stane na leto 5 kron, izhaja desetkrat, naroča se pri »Leonovi družbi«, Ljubljana. Podpirajte in naročite edino slovensko znanstveno glasilo!

+ Birokraško. Finančno ravnateljstvo v Istri je letos jako kasno izdalo dovoljenje za napravlanje morske soli. Medtem se je v Piranskih salinah nabralo toliko morske vode, da se je sol napravila sama od sebe. Ko so to opazili financarji, so siromašnim solinarjem ukazali, da mo-

rajo takoj vso to sol v obsegu kakih 30.000 centov uničiti in zmetati v morje. Bedni ljudje so morali ubogati, čeprav jim ni hotelo v glavo, da bi se morje — solilo.

+ Slaba letina v Bosni. »Hrv. Dnevnik« poročajo iz Dubrave, okraj Stolac, da letina jako slabo kaže. Tobakove nasade strašno uničuje črv, sadje in trte pa je uničila in polomila burja.

+ Sirotišnica v Kranju. Prihodnji teden se začne graditi v Kranju nova stavba, ki bo za dekliško sirotišnico pod vodstvom usmiljenih sester.

+ 600 čeških filozofov brez službe. Iz Prage se poroča, da je 600 filozofov, ki so absolvirali češko visoko šolo v Pragi, brez službe.

+ Konferenca »Sodalitatis in hon. Sst. Cordis Jesu« za dekanijo ljubljanske okolice bo dne 16. junija 1909 ob 10. uri dopoldne v knezoškofijski palači.

+ Občni zbor banke »Slavije« v Pragi je bil, kakor čujemo, jako buren. Ravnatelj Madera je povdarjal, da ima banka vsled nesloge članov letos zgubo, namestu dobička. Pri volitvah je propadel bančni upravni svet. Propadli so dolgotrajni člani upravnega sveta. Obširneje poročilo nam je obljubljeno.

+ Občinske volitve za brezovsko občino. Dne 1. junija 1909 vršila se je za brezovsko občino v Notranji gorici občinske volitve, pri kateri so izvoljeni pristaši Slovenske Ljudske Stranke. Zgago je delal neki liberalen učitelj v Notranji Gorici po imenu Kette.

+ Kam povemo v Bosni! Poročali smo že, kako je vlada obdarila z zemljo nekega Husein bega in s tem uničila bedno kmečko prebivalstvo, ki je imelo ondi svobodno pašo in drvosečje. To pa ni poedini slučaj, marveč se čisto sistematično razlaščuje in goni z zemlje domače hrvaško-srbsko ljudstvo in se ustvarja nemška veleposetva. V Mardaku in Donjem Klakaru se izganja kmete, ki so si še l. 1860. obdelali zemljo in postavili domove. Sedaj jim sekajo sline nasade in vinograde ter rušijo hiše, kajti to je državna zemlja, ki se ima zasadi s hrastmi in zopet spremeniti v gozd. Prebivalci v Bojincu so se pritožili na skupno finančno ministrstvo, ker je vlada prodala nekemu dunajskemu milijonarju in c. kr. svetniku 7062 oral zemlje za slepo ceno 28.000 K. Na tej zemlji se je doslej živilo 135 kmečkih družin, ki so sedaj na cesti. Ti kmetje priznavajo, da niso bili lastniki zemlje, a vlada bi se bila morala pri prodaji ozirati nanje in zemljo njim prodati, ko so jo že toliko let obdelovali in vživali. Dalje je javna tajnost, da so pooblaščenec kneza Schaumburg-Lippe v dogovoru z bosansko vlado radi nakupa ogromnega kompleksa zemlje — zopet za slepo ceno. Tako poroča »Südslav. Presse«. Na več krajih Bosne se nahajajo čisto nove nemške naselbine, ki jih vlada neguje ko punčico svojega očesa in ki so dale krajem čisto nemška imena. Uradništvo je seveda po veliki večini »stramm deutsch«, če ni madjaransko. V tem duhu so osnovane šole itd. Sedaj snujejo v Sarajevu že tudi stalno nemško gledališče in se Nemci v okupiranih deželah sploh že smatrajo za prave in edine gospodarje. Če si vse to pobliže ogledamo, pridemo nehote do prepričanja, da mero-dajni faktorji zasledujejo tajen namen, da izrabijo ugoden položaj in bedni, neuki in neorganizirani bosanski srbohrvaški narod popolnoma iztisnejo iz vplivnih sfer in ga za večno potlačijo v kulturno in gospodarsko hlapčevstvo. Ali ni leka proti tem nakanom?

+ Pred novomeškimi porotniki je bil obsojen 26 let stari sedlarski pomočnik Ludovik Starič na tri in pol leta težke ječe, ker je prišedel komaj iz Gradiške, oddal na ljubljanski pošti na petero oseb papirnate zavitke proti povzpetju v skupnem znesku 328 kron osebam, na katere je zavitke naslovil je pa pisal, naj povzgete takoj plačajo, ker je v zavitkih ponarejen denar.

Štajerske novice.

+ Š Kakor stari, tako mladi! Ptujski nemški mestni učenci in otroci, ki zahajajo v nemški otroški vrtec, napadajo slovenske otroke iz okolice s palicami in s kamenjem. Dne 7. m. m. je bil neki slovenski deček s kamenjem na glavi znatno ranjen. Deklice pretepajo s palicami in jih psujejo. Slišali so se med drugimi pozviti: Nabijmo jih, kakor dne 13. kimovca! (Tu mers durchhaun, vi am 13. September.) — Zlasti mnogo trpe slovenske deklice iz ptujске okolice. Takšen sad rode nemške šole.

+ Š Volivcem se zahvaljujejo, ker so padli v Plojevi »Slogi«: Kolarič, dr. Plo in Jakob Zemljich. Volivci jim tako veselje lahko še večkrat preskrbe.

+ Š Ustrelil se je domobranec Kumrič, doma iz Spodnjih Hoč. Kroglija mu je šla pod srcom skozi telo. Prepeljali so ga v bolnišnico; malo upanja je, da bi okrev.

+ Š Umrli je v St. Juriju ob južni železnici gospa Josipina Dobovšek, vdova Breznik.

š **Zadnja »Ne-Sloga«** se zopet grozovito zadirja v vse, kar ne pleše po Plojevi muziki. Posebno napada č. duhovščino. Veseňjak je popolnoma pozabil, kdo ga je redil v času njegovih gimnazijskih študij in še tudi pozneje in tudi hofratu Ploju je ušlo iz spomina, da mu je ravno isti stan pomagal na Dunaj, čez katerega sedaj poliva gnojnico. »Ne-Sloga« je postala v zadnjem času res prava posestrima ptujskemu »Štajercu« in sta urednik »Sloge«, Veseňjak, in urednik »Štajerca«, Linhart, menda pila bratovščino.

š **Umrli** je v Poljčanah mlinar Grunder, star 68 let.

š **Südmärkische Volksbank** v Gradcu je podarila »Schulvereinu« 1000 K, »Stidmarki« 1000 K, sedmero nemškimi šolam na Spodnjem Štajerskem, Kranjskem in Primorskem 700 K, nemškimi dijaškim domom v Celju, Ptuj in Kočevju 300 K in štirim drugim narodnim podjetjem 400 K. **Slovenske posojilnice in hranilnice, koliko ste že podarile za št. lji?**

š **Popolni poraz »Šta'erčijancev«** pri zadnjih volitvah. Sramotni poraz, ki so ga doživeli »Šta'erčevi« nemškutarji pri zadnjih deželnozborskih volitvah, je za spodnještajersko nemškutarstvo uničevalen. Orng je dobil samo borih 300 glasov in sokandidat Visenjak pa ni spraval skupaj niti toliko glasov, kakor ima njegova občina volivcev. Mi bi vendar radi vedeli, kdo in kje so naročniki tistih petnajst tisoč »Šta'erčevih« iztisov, s katerimi se vedno »Šta'erc« baha! — Menda ne »südmarka«?!

š **Velika goba** V Arnovžu je prinesel kmet v neko gostilno naprodaj gobo, ki je tehtala 1280 gramov.

Koroške novice.

k **Škocijan v Podjuni.** Sicer precej bogata knjižnica bralnega društva pogreša še v svojih predalih zvezke leposlovnega lista »Dom in svet«. Ker se na dveh zvezkih, katera društvo poseda (VIII. letnik, 1895. in X. letnik, 1897.), vidi, da imajo društveniki veselje in zmisel za čitanje tega lista, se obračamo do čč. rodo-ljubov, da blagovolijo pokloniti posamezne letnike, če mogoče že vezane, našemu društvu v dar, namesto, da bi jih pustili ležati nerabljene. Nepopisno veliko bodo koristili društveni knjižnici. Za vsak dar vnaprej prisrčen »Bog plačaj!« — Poslati naj se izvoli na naslov: »Slovensko kršč.-socialno bralno društvo za Škocijan in okolico«, pošta Škocijan v Podjuni, Koroško. — Knjižničar in čitatelji.

k **Na grozen način se je umoril** v Šmohoru na Koroškem mizar Gansel, ki je bil že dalj časa čudno čemerne volje. Nastavil si je dleto na prsi in se je dvakrat sunil, zlomil si je najprej rebro, potem pa si je prebodel srce.

k **Prevalje.** Novi odbor naše posojilnice, ki je na zadnjem občnem zboru prešla v roke nemčurjev, že deluje. Izključili so namreč štiri zadrugne z glavnimi deleži, dva duhovnika: Ivana Serajnika, župnika v St. Danijelu in kaplana Ivana Sekol ter dva kmeta narodnjaka, stara odbornika in ustanovnika posojilnice.

k **Kako se postopa pri prevajski posojilnici.** Dne 26. maja so nekateri zadrugniki v uradni uri posojilnice hoteli pregledati zadrugni register; G. Pristov in Stermitz pa jim tega nista pripustila, in ko so se sklicevali na postavno pravico, jim je Stermitz pokazal pismo od g. Jošta, rekoč: »Jošt piše, da nimate pri posojilnici ničesar več opraviti«. Delamo za vse posledice odgovorno celjsko zvezo.

Ljubljanske novice.

lj **Ob vsakem vremenu se vrši jutri, v nedeljo, v vseh prostorih »Uniona«** velika ljudska veselica na korist »Aljažvega doma«. Posebno zanimanje vzbujajo nastop mešanega zbora »Ljubljane«, močnega nad 120 pevki in pevcev. Poleg »Slovenske Filharmonije«, ki bo koncertirala na vrtu, nastopi v dvorani pristna kmečka godba. Raznoteri paviljoni, veliko streljšče in druge zabave bodo skrbele za najvselejše razpoloženje. Ob tej priliki so izšle tudi nove, krasne razglednice razvalin »Aljažvega doma«. Spored priredbe je tako obširna, tako zanimiva, da bo za vsakega dovolj zabave.

lj **V slučaju deževnega vremena** bo jutri vhod na ljudsko veselico na korist »Aljažvega Doma« pri glavnem vhodu hotela »Union«, v slučaju lepega vremena pri vrtnem vhodu. Ako bo deževno vreme, se veselica vrši v vseh obširnih notranjih prostorih »Uniona«.

lj **Neprekosljiv kinematograf v Ljubljani.** — Vsa Ljubljana se smeje! Včeraj zvečer je došel v Ljubljano vcelleganten kinematograf, ki s svojimi humorističnimi slikami presega vse dosedanje. Odbor »Ljubljane« ga je takoj pridobil, da prične s svojimi predstavami povodom jutrišnje veselice na korist »Aljažvega doma«. Tako velekomičnih slik, kakršne ima ta kinematograf, še nismo videli, zato

smo prepričani, da bodo jutri vzbujale predstave tega kinematografa smehu brez konca in kraja. Pridite in ogledjte, da je res pristen, neprekosljiv kinematograf.

lj **Izborno meniško pivo,** vrček po 24 vinarjev, se bo točilo jutri na veselici na korist »Aljažvega doma«. Tudi sicer je gospod restavratel preskrbel za dobro, ceneno postrežbo. Prepričani smo, da bo občinstvo velezadovoljno.

lj **Skupna skušnja ženskega in moškega zbora »Ljubljane«** je danes točno ob 8. uri zvečer.

lj **Slovenska umetniška razstava v Ljubljani.** Za binkoštno nedeljo napovedana otvoritev razstave v paviljonu R. Jakopiča se je vsled zakasnenja pri zidanju morala preložiti na nedeljo, 13. t. m. Ob pol 12. uri dopoldne tega dne se vrši ogled razstave za povabljenе goste. Po končanem ogledu je razstava pristopna javnosti vsaki dan od 9. dopoldne do 6. zvečer. Opozorjamo za danes občinstvo na to važno umetniško prireditev; o razstavi sami hočemo v kratkem obširneje poročati.

lj **Velik shod podružnice I. avstrijskega društva državnih slug v Ljubljani** dne 13. junija 1909, ob 3. uri popoldne v prostorih hotela »Ilirija«. Kolodvorske ulice 22. Dnevni red: 1. Organizacijski načrti in ukrepi. 2. Časovni avanzma in državni uslužbenci. 3. 35. letna službena doba, zvišanje pokojnine vdovam in vzgojevalnice za sirote. 4. Službeno razmerje cestarjev kot državnih uslužbencev. 5. Predlogi in nasveti. — Nujne in važne točke je rešiti, pridite torej sigurno! Ali pa pošljite pismene tozadevne vloge! Vsi na delo v svoj in stanovski celoti in prid! — Odbor.

lj **Moška Marijina družba v Križankih** ima v nedeljo, dne 6. junija ob pol 8. uri zvečer svoj redni mesečni shod.

lj **Zloba ali neumnost?** Med nemškim katoliškim prebivalstvom v Ljubljani, pa tudi drugod, kroži neka molitvica na božjega Odrešenika, ki bi sama na sebi ne bila nič nepravilnega. Drugače pa je s pismom, ki je molitvici pridejano. Glasi se namreč: »Ta molitev mi je bila doposlana s prošnjo, da jo na dan sprejetja prepisem in dalje oddam, vsak dan drugi osebi, dokler je devetkrat ne prepisem. Devetega dne pazite, kaj se zgodi; tisti, ki to stori, bo doživel veliko veselje. Med pisanjem si želite, kar bi vam bilo najljubše na svetu in dano vam bo. Tega se ne sme podpisati.« Nato sledi molitev. To je neumno praznoverje, ki se zavednemu katoličanu ne spodobi. Najbrže pa tiče za tem protestanti, ki bi zopet enkrat radi katoličane radi njih »rimskega praznoverja« ne ravno duhovito zasmehovali.

lj **Na Rožnik** poleti jutri zjutraj delavstvo ljubljanske predilnice. Sv. masa na Rožniku bo ob 9. uri dopoldne.

lj **Mestna blagajna ljubljanska** bo prihodnji ponedeljek in torek, to je dne 5. in 8. junija, zaradi snaženja uradnih prostorov za promet s strankami zaprta. Istotako tudi mestni gospodarski urad.

lj **Za ženski oddelke Slovenske kršč.-socialne zveze** je daroval g. Peter Bizjak 1 K vsled izgubljene stave. — Po g. M. Kovačevu so darovale štiri neimenovane osebe po 1 krono. — Iskrena hvala vrlim darovalcem!

lj **Rokoborbe.** »Slovenec« je bil edin list, ki je rokoborbe, katere se vrše v cirkusu Zavatta, pravilno cenil, t. j. jih demonstrativno prezrl, dočim sta »Narod« in uradni list napravljala zanje veliko reklamo ter se tako osmešila. O tem se nam piše iz občinstva: V Latermanovem dreveredu se nahaja že okrog štirinajst dni cirkus Zavatta, kateri vzporedno z g. M. Rajčevičem kot svetovnim borilcem prireja vsak večer, ob nedeljah in praznikih pa celo po dve predstavi, katere so vse izborno obiskane. Zakaj bi tudi ne bile, saj je g. Rajčevič — kar ime sprčuje — Hrvat in del slovenskega občinstva rado iz narodnega ponosa simpatizuje in z navdušenjem sledi rokoborbam g. Rajčeviča, dočim dela na ostale borilce deloma nedopustne in nedostojne opazke. Kdor je le dvakrat tem predstavam prisostvoval, prišel je lahko do zaključka, da se te rokoborbe vrše in dovršujejo pod vodstvom g. Rajčeviča kot — mojstra in gospodarja ostalih soborilcev. Kakor se je že iz raznih strani zagotavljalo, je gospod Rajčevič samo imenoma Hrvat. S tem imenom mu je bilo mogoče sugerirati del narodnega občinstva, sicer je italijanaš, ker se je po Dalmaciji in Trstu izdajal za Rajčeviča. Ne nasprotuje se takim in enakim zabavam občinstva, akoravno je bore malo vrednega na tem cirkusu, ravno tako se tudi z gotovega stališča ne oporeka prirediteljem predstav, kajti ljudje si morajo v različnih poklicih služiti vsakdanjega kruha; vendar neprijetno dirne vsakega zavednega Slovenca v srce, ko vidi kako se težko prislužene kronice nosijo iz narodnega ponosa v žepu rokoborcem amaterjem, kateri nimajo nič drugega narodnega na sebi, kot ime. Tak »naroden ponos« je v kvar Slovincem ravno tako, kot puhle fraze pri kozarcu vina ali šampanjca.

lj **Osuševanje ljubljanskega barja.** Komisija za osuševanje ljubljanskega barja je v današnji seji oddala dela, proračunana na 3,180.000 K, tvrdki »Planinska stavbena družba« (R. Czechowiczka in sin, Dunaj) za 3,027.040 K 43 h. Z deli se v kratkem prične, in sicer se poglubi najprej Gruberjev kanal. Za odkladije izkopanega materiala je določenih enajst odkladišč in so se s posestniki zemljišč izvršili potrebni dogovori.

lj **12 škrofuloznih otrok** se je odpeljalo pretekle dni v spremstvu po železnici v morske kopelji v Gračevo. Zdravil se bodo na račun mestne občine ljubljanske, oziroma kranjske dežele.

lj **V kurz za slaboumne otroke** na Dunaj je vstopila izmed tukajšnjih mestnih učiteljic Ana Lebar mestu Emilije Rojčeve.

lj **Letošnja košnja v ljubljanski okolici in na Barju** se prične o Kresu; obeta biti zelo obilna, a dozrajna suša ji je že nekoliko škodovala.

lj **30 diakov hrvaške gimnazije v Pazinu** prispelo je danes pod vodstvom profesorjev gg. L. Broliha in dr. Majžera v Ljubljano, da si ogledajo našo metropolo. Jutri se odpeljejo na Jesenice, od tam na Bled. V ponedeljek bodo pa sproveli v Bohinju, od koder se vrnejo skoz Trst domov.

lj **Z Martinove ceste.** Ne vemo, kako pridemo prebivalci z Martinove ceste do te neumljive izjeme, da se pisma iz našega nabiralnika ne pobirajo tako, kakor druga je po mestu, namreč z vozom trikrat na dan, ampak da odnaša naše korespondence pismonoša, ki pri nas dostavlja, in sicer samo dvakrat na dan. Kar mi oddajamo v nabiralnik ob istem času kakor kdo drugi v mestu, se nobenkrat ne ekspedira z glavne pošte ob istem času, kakor drugi mestni pisemski material, ampak vselej pozneje. Lahko z vso gotovostjo trdimo, da je v našem nabiralniku več pisem, kakor v katerem drugim v mestu, saj ga rabi polovica Posavja, potem Sv. Križ, Zelena jama, vsa Martinova cesta in okolica za oddajo korespondence, zato je zahtevamo od glavne ljubljanske pošte, da že to starokopitnost odpravi ter nam izkaže tiste pravice, kakor jih uživajo drugi deli ljubljanskega mesta. Kolikrat zamude naša pisma svoj namen, koliko škoda je imel že ta ali oni trgovec in obrtnik zaradi tega, da se je njegovo pismo prineslo prepozno na glavni poštni urad, a smo vendar ravno tako ljubljanski meščani, kakor Krakovčanje in Trnovčanje. Torej, ne kratite nam pravic! — Več prebivalcev z Martinove ceste.

lj **Telesna moč govornika.** Profesor Patrizi v Modeni je pretehtaval profesorje pred predavanjem in po predavanju in ugotovil, da postane predavatelj po predavanju lažji. Nekega dijaka je Patrizi pustil dve uri čitati, kar znači malo duševno delo — in dijak je izgubil mnogo ogljikove kisline. Po živalnem govoru, kjer sodeluje celo telo, pa izgubi govornik še več telesne moči.

lj **Prvi kinematograf Pathé,** prej Edison, Dunajska cesta št. 22. Spored od sobote 5. junija do torka 8. junija: 1. Vesel dogodilaj iz predpusta. (Komično.) 2. Šport v Bataviji. (Interesantna, po naravi povzeta projekcija v štirih delih.) 3. Diplomatska kuhinja. (Fantastično.) 4. Roparski glavcar Cartouche. (Drama v 30 slikah in 10 delih. Kolorirano.) 5. Butec se hoče usmrtiti. (Komično.)

lj **Hudomušni tiskarski škrt.** Tiskovna pomota se je vrnila včeraj v poročilu o »Vdovskem učiteljskem društvu«. Hudomušni tiskarski škrt je iz besede »vdovsko« napravil — »vipavsko«.

lj **Glasbena Matica v Ljubljani** priredi v torek, dne 8. junija in v sredo, dne 9. junija 1909 vsakokrat zvečer ob polu osmih v veliki dvorani hotela »Union« dve javni produkciji gojencev »Glasbene Matic«.

lj **Odstranjenje psov iz kontumačnega okrožja.** Deželna vlada je izvedela, da je več lastnikov psov odpisalo svoje pse v kraje, kjer ni pasjega kontumaca. Ker se tako lahko prenese steklina v še neokužene kraje, je vlada naročila magistratu, naj razglasi, da brez posebnega oblastvenega dovoljenja ni dovoljeno odpošiljati psov iz kontumačnega okrožja in da se bo proti prestopnikom sodniško postopalo. Obenem se razglasi, da so izmišljene govorice, da se uničijo vsi ljubljanski psi. Pasji kontumac postaja že res smešen. Ljudje se že norčujejo, kako se skrbi za pse. So, ki trde, da psi zdaj ob poostrenem kontumacu bolehaajo, ker se ne morejo preletati in prekopati.

lj **Neusmiljen oče.** Na Stranski poti št. 13 je delavec Franc Lampret grozil svoji ženi, da jo bode umoril, ker ga je svarila zaradi delomrznje. Neusmiljeni oče je tudi malega sina udaril z metlo s tako silo, da se je držalo zlomilo.

lj **Iz tira skočil.** Včeraj popoldne je na križišču pred »Evropo« na Dunajski cesti skočil iz tira električni voz in je bil vsled tega promet za pol ure oviran.

lj **Samoumor.** Danes zjutraj se je v prisilni delavnici v posebni celici na svoje oprte obesil 54-letni Andrej Rahne rodod iz Vinj občina Dolsko. Včeraj se je pri delu vpiljal in je bržkone v pijanosti izvršil samoumor.

lj **Pametni konji.** Ko je predvčerajšnjem zvečer stal na dvorišču v Šelenburgovi ulici voz z vpreženimi konji, ki vozi tujece od »Maliča« na kolodvor, so konji brez hlapca odpeljali iz dvorišča na Dunajsko cesto in prišli sami, ne da bi se bila pripetila kaka nesreča, na južni kolodvor, kjer so jih postrežki ustavili.

lj **Dramatično društvo** sklicuje na ponedeljek 7. junija t. l. ob 8. uri zvečer izredni občni zbor v gostilniških prostorih »Narodnega Doma«. Na razgovoru bo končna določitev razmerja med občino in »Dramatičnim društvom«.

lj **Kmetijsko predavanje.** Jutri, v nedeljo, predava deželni nadzornik za mlekarstvo in živinorejo g. Legvart ob treh popoldne v Borovnici o reji živine s posebnim ozirom na mlekarstvo in pomenu živinorejskih zadrug. Po predavanju se vrši občni zbor tamošnje mlekarske zadruge.

lj **Izkaz posredovalnice slovenskega trgovskega društva »Merkur«** v Ljubljani. Sprejme se: 4 knjigovodje, 3 kontoriste, 2 poslovodji, 11 pomočnikov mešane stroke, 3 pom. specerijske stroke, 9 pom. manufakturne stroke, 1 pom. galanterijske stroke, 1 blagajničarka, 11 prodajalk, 3 učence, 1 učenka. — Službe išče: 3 knjigovodji, 2 kontorista, 1 poslovodja, 1 potnik, 28 pom. mešane, 4 pom. specerijske, 3 pom. manufakturne, 2 pom. modne in galanterijske stroke, 7 kontoristinj, 6 blagajničark, 13 prodajalk. — Posredovalnica posluje za delodajalce in člane popolnoma brezplačno, za druge pa proti mali odškodnini.

lj **Blagoslovljenja zastave Marijine družbe na Viču,** kakor je javljeno v Cerkvem letopisu, jutri ne bo, ker zastava še ni gotova.

IZPRED POROTNEGA SODIŠČA.

Podivjani delavec. Že večkrat predkaznovani delavec Miha Wolgemut, pristojen v Cerklje, je delal v Imenah pri Hrašah. Dne 19. aprila t. l. so ga fantje nekoliko pretepli. Kot storilca je dolžil tudi fanta Jožefa Hubada. Vršilo se je v tej zadevi pri okr. sodišču v Kranju več razprav, zadnja dne 6. maja t. l., h kateri pa Wolgemut ni prejel vabila, ker je sodišče smatralo to nepotrebnim. Obdolženec si je domišljeval, da je Hubad imel njegovo vabilo, da mu ga pa ni hotel izročiti. Ta neopravičena misel se mu je tako vtepla v glavo, da se je sklenil nad Hubadom maščevati. Dne 7. majnika ga je celo popoldne iskal, končno ga je našel pri posestniku Antonu Rozmanu na dnu. Začel je takoj Hubada oštevati radi vabila, a ta mu je mirno odgovoril, da ni nikoli dobil za njega vabilo v roko, veliko manje pa, da bi ga mu prikril. Tedaj je pa Wolgemut potegnil nož iz žepa in ga odprl. Hubad, uvidevši nevarnost, pograbi urno poleno v svojo obrambo, a že ga je Wolgemut prehitel in ga sunil v prsa. Oba nasprotnika sta skočila skupaj in je obdolženec Hubada še večkrat z nožem dregnil. Težko ranjenemu se je posrečilo zbežati v Rozmanovo hišo, tako da ga obdolženec ni mogel dohiteti. Vsled zadobljenih ran je Hubad čez trdi dni v deželni bolnišnici umrl. Wolgemut pravi, da je to storil v silobranu, kar pa po izpovedbi priče Franceta Božič ne odgovarja resnici. Porotniki so potrdili vprašanju na uboj, sodišče ga je na to na tri leta težke ječe obsodilo.

Vse pride na dan. Alojzij Kepic, 35 let stari posestnik v Rudniku, je kupil dne 17. aprila 1906 od Janeza Rojca iz Dvora neko zemljišče v Volčjem potoku za 1000 kron. Znesek 1000 kron mu je dal na kup, ostalih 900 kron z obrestmi vred se je pa zavezal tekom enega leta plačati, obenem se je pa na Kepicevem posestvu vknjižila zastavna pravica za ta dolg. Janez Rojce je po dolgotrajni boleznici dne 31. marca 1907 umrl. Pri zapuščinski razpravi je Kepic trdil, da je ta dolg plačal ter od dedičev zahteval izbrisno pobotnico, kar so pa ti odločno odklonili. Kepic je vložil na to tožbo zoper zapuščino Janeza Rojca, odnosno njegove dediče, in sicer na priznanje plačila 940 kron in za izročitev izbrisne pobotnice. V to svrhu je predložil neko Rojcevo pismo, pisano šest dni pred njegovo smrtjo, v katerem se trdi, da je dolg 940 kron poravnal in da mu v kratkem pošlje izbrisno pobotnico. Dediči so oporekali pristnost tega pisma, predložili so sodišču dve pristni pismi Rojceve pisave, katerih pristnost je tudi Kepic priznal. Zvedenci so primerjali pisavo vseh treh pisem in izrekli mnenje, da je pismo, predloženo po Kepicu, pristno. Sedaj so se vdali tudi dediči potom poravnave, priznali plačilo 940 K in dovolili izbris zastavne pravice. Okrajno sodišče je to nadvarstveno odobrilo. Toda vdova

pokojnega Rojca se ni hotela vdati in je vložila proti Kepicu kazensko ovadbo. Tekom preiskave je Ana Rojca trdila, da pismo ne more biti pristno, kajti zapustnik je bil zadnje tedne težko bolan in sploh ni mogel več pisati. Kratko pred smrtjo je pokojni mož še trdil, da ni od Kepica dobil nikakega plačila. Obdolženec je nasproti trdil, da je dal svojemu svaku, ki se sedaj v Ameriki nahaja, 400 kron za Rojca, a ostalo da je založil švak in vse skup izročil Rojcu. Pravil je zdaj tako, zdaj drugače, a vsled pomanjkljivih dokazov je moralo sodišče kazensko postopanje ustaviti. Kmalu so pa prišli na dan neovrgljivi dokazi. Svak Kepicev, Franc Rahne, je po pismu svoje žene zvedel o Kepicevih trditvah, češ, da je on Rojcu plačal kupnino za zemljišče. Takoj je pisal sodišču, da so Kepiceve trditve gola laž in da ga je Kepiceva žena nagovarjala, naj pred sodnijo krivo priča. V dotičnem pismu mu je Terezija Kepic tudi priznala, da je ona ponaredila ono namišljeno Rojcevo pismo. Kepic je nato priznal, da ni nikoli Rojcu plačal 940 kron. Glede pisma sta zakonska Kepic trdila, da je je ponaredil neki Vidmar, ki se je obesil itd. Slepomišenje pa jima pač ni koristilo. Žena je sicer med preiskavo pobegnila v Ameriko in je nato Kepic hotel vso krivdo zvaliti nanjo, toda stvar je bila sedaj pač dovolj pojasnjena. Porotno sodišče je opustilo Alojzija Kepica obtožbe goljufije. Državni pravdnik je vložil ničnostno pritožbo.

Svojega prijatelja ubil. Prijateljske razmere med fanti iz Sapa in Podgorice so že deli časa napete in vlada med njimi neka neprijaznost. Bilo je dne 27. majnika t. l., okoli 10. ure po noči, ko so prihajali trije fanti iz Sapa v Podgorico. Posestnika sin Franc Miklič iz Podgorice je takrat stal na cesti in ker so fantje vriskali in bili precej glasni, ter je mislil, da soto fantje iz nasprotne vasi, sklenil jih je napasti. Oborožil se je s koso in jih počakal. Ko pridejo mimo Mikliča, udaril je ta s kosino peto enega od teh treh fantov po glavi, da se je takoj zgrudil. Miklič je pa tudi takoj spoznal svojo zmotu, ko je videl, da so fantje iz domače vasi. Pobiti fant, 17 let stari Janez Potokar, bi bil moral biti opora svojega očeta, na katerega je komaj čakal, da je malo dorasel. Obdolženec Miklič je pomagal težko ranjenemu glavo izpirati. Spočetka je Potokar še malo hodil, končno se jel opotekati tako, da so ga morali demov nesti. Pripeljali so ga v deželno bolnico, kjer je drugi dan za otrpnenjem možganov umrl; strta mu je bila lobanjska kost. Miklič svoj čin odkrito priznava. Obdolženec ne taji ničesar. Predlogu zagovornika dr. Krisperja naj se današnja razprava preloži v svrhu preiskavanja obdolženčevega duševnega stanja, sodni dvor ugodil. S tem se končajo porotne razprave za to zasedanje.

IZ STARIH ČASOV.

Kako so Škofjeločani prvič volili za državni zbor. Dne 20. rožnika leta 1848 so se vršile na Kranjskem prvič volitve za državni zbor. V Škofji Loki je izmed 67 volivcev prišlo volit 51, to je 76 odstotkov; udeležba za one čase gotovo velika. Volilo jih je 50, eden pa ni maral. Izvoljen je bil slednjiški komisar dr. Miha Ambrož, ki je dobil 48 glasov. Poleg tega so pa izvolili še dva zaupnika, Jan. Kavčiča, posestnika iz Medvod, in Gregorja Gartnarja, posestnika iz Češnjice, da bi šla s poslancom na Dunaj in mu tam na prste gledala. Gospod Ambrož je moral biti med ljudstvom priljubljen gospod, kajti izvoljen je bil tudi v radovljiškem in v višnjegorskem okraju, dasiravno se drugače kmetje niso mnogo brigali za oklice slovenskih prvakov v Ljubljani in so volili večinoma po svoji pameti samostojne kandidate. Ambrož je rekel, da nima nič proti taki kontroli in da sprejme volitev v Škofji Loki, ako jo bo vlada potrdila. — Tudi deželni predsednik grof Welsersheimb je rekel, da ne vidi v izvolitvi takih nadzornikov nič nepostavnega in jima je obljubil vstopnice na galerije. Vendar je rekel, da mora zadevo naznaniti ministrstvu.

Razne stvari.

Brošura »1912«. V Rimu je izšla brošura pod naslovom »1912«, ki jo je baje spisal nek državnik in prejšnji minister mornarice v popolnoma irridentičnem duhu. Vojska med Italijo in Avstrijo je baje neizogibna in leta 1912. bo Avstrija že tako močna, da bo prekašala Italijo na morju. Pride gotovo do spopada, kajti avstrijski prestolonaslednik baje želi, da se enkrat z Italijo obračuna. Nemčija bo takrat na strani Avstrije in ne bo povzela nobenega koraka za svojo zaveznico. Brošura energično zahteva, da Italija opusti svojo slabotno politiko in naj začne oboroževati. Zato je neobhodno potrebno, da se mornariški proračun zviša za 200 milijonov lir in razen tega še dovoli iz-

rednega kredita za mornarico. Kajti če bi Italija podlegla, bi se morala plačati veliko večjo odškodnino. Listi pišejo o tej brošuri zelo rezervirano.

Majur ustrelen na straži. V Nišu je ustrelil na straži vojak Crnković majorja Dragotina Petroviča, ki se ni hotel odzvati klicu straže.

23.000 frankov za poštno znamko. V parizkem hotelu Drouot je bila na dražbi razprodana zbirka poštne znamke Mirabaud. O tem je dosegla modra dvacetimska znamka s Hawala iz l. 1851—1852. ceno 23.000 frankov. To je najvišja cena, ki se je na javni prodaji plačala za posamezno znamko.

Telefonska in brzojavna poročila.

BIENERTHOVA VLADA PRED PADCEM.

Dunaj, 5. junija. Bienertova vlada je dogospodarila. V zbornici nima nobene večine več. Včeraj je bila dvakrat tepena in le škandalozna obstrukcija vladnih strank je preprečila, da je bil odložen poraz Bienertove vlade tudi pri meritumu dr. Šusteršičevega predloga. Povdarjati se mora, da so le prazni izgovori vladnih strank, da so obstruirale le radi tega, ker so hotele izsiliti sejo proračunskega odseka itd., resnica je, da so vladne stranke obstruirale le zato, ker so se bale dokaza, da Bienertova vlada nima več večine v zbornici in da so vladne stranke potisnile v manjšino. Obnašanje vladnih strank je bilo škandalozno, posebno tudi nemških krščanskih socialcev, v prvi vrsti Bielowhaweke, Morseya in Sibererja, ki so bili upravi besni ter so psovali predsednika, pristaša svoje stranke. Tako se je obnašala nemška krščansko-socialna stranka, ki je doslej vedno zastopala princip večine in je tudi s tega stališča zagovarjala spremembo poslovnika. Konstatirati se mora, da je v prvi vrsti bil mogoč poraz Bienertove vlade vsled razbitega poljskega kluba, ker Poljska Ljudska Stranka pod vodstvom poslanca Stapinskega ni več glasovala s poljskim klubom, ampak se je od glasovanja odstranila. Čuje se, da v kratkem ta stranka izstopi iz poljskega kluba ter da bo pri prihodnjih glasovanjih glasovala že s »Slovansko Enoto«. Počakati je sedaj, kake konsekvence se pokažejo v parlamentarnem položaju. Vlada sedaj baje si noče iz tega nič storiti, tudi če bi bil v torek pri glasovanju sprejet meritum dr. Šusteršičevega predloga. Vlada se postavlja na stališče, da so to samo resolucije, da nima o njenem bitu in nebiti odločevati večina ampak krona, torej jako komodno stališče.

Dunaj, 5. junija. Danes ob 5. uri popoldne se vrši ministrski svet, ki se bo posvetoval, kaj je vladi storiti. Baje bo vlada, ko bodo rešeni nujni predlogi, vprašala parlament, ako ji dovoli proračun ali vsaj proračunski provizorij. Eno se more že z gotovostjo konstatirati: Opozicija ostane trdna, ne bo si pustila nase od nobene strani nič vplivati, trdno in dosledno bo vedno glasovala proti vladi, tudi proti proračunu. Dejstvo je, da vlada ne bo mogla rešiti svojega finančnega načrta in da ne spravi do počitnice pod streho trg. pogodb. Računati je že s padcem Bienertovim, češ, da pa pada, je vprašanje časa. V parlamentarnih krogih so mnenja, da se bo Bienert še vzdržal čez poletje, v jeseni pa da bo šel.

Dunaj, 5. junija. »Reichspost« piše danes, da bo vlada morala poslušati tiste glasove, ki so trdili, da brez trdne večine ni mogoče ustvariti nobenega zistema. Treba bi bilo združiti v večino vse lojalne elemente vseh narodov. Velika nepredvidnost je bila, da so se odbili zmerni elementi bivšega slovanskega središča.

DR. ŽITNIK ZA PRAVICE NARODA.

Dunaj, 5. junija. V zadnji seji proračunskega odseka je poslanec Žitnik poleg črtanja postavke za nemškega šolskega nadzornika Belarja, ostro kritiziral tudi zapostavljanje slovenskega jezika pri šolskih oblastih, zahteval novo poslopje za novomeško gimnazijo in slovensko vseučilišče v Ljubljani.

OGRSKA KRIZA.

Budimpešta, 5. junija. Danes je Weckerle konferiral s Košutom in grofom Andrássyjem ter jima naznanil, da bo cesar Košuta sprejel v avdienci v torek, Andrássyja pa v sredo.

RUSKEMU CARJU SE TOŽI PO NEMŠKEM PRIJATELJSTVU.

Berolin, 5. junija. Vest ruskih listov da je za sestanek med nemškim cesarjem in ruskim carjem dal iniciativo Viljem II., je naravnost zlagana in ima le namen potolažiti angleško in francosko javnost. Sestanek je želel car Nikolaj in sicer tako nepričakovano, da je moral nemški kancler, knez Bülow, ki tudi prisostvuje sestanku, odložiti zaradi tega mnogo važnih drugih poslov. Zelošno se priznava, da bo sestanek izrednega političnega pomena.

ker ruski car ne more izhajati brez nemškega prijateljstva in Rusija je silno pobita, ker so ji nedavno pretili bajoneti pruskih grenadirjev.

FRANCOSKO-LASKE SIMPATIJE.

Magenta, 5. junija. Pri spominski slavnosti na bitko pri Magenti je zastopnik francoskega vojaštva, polkovnik Julian slavil laško-francosko bratstvo. Pravstako zbornični predsednik Mareora.

STAVKA MORNARJEV NA FRANCOŠKEM PONESREČILA.

Hawer, 5. junija. Stavka mornarjev v Hawru je ponesrečila.

NOVI VIHARJI V TURCIJI?

Pariz, 5. junija. Listi splošno povdarjajo, da je postalo kreško vprašanje zelo akutno. Turčiji ponujajo denarno kompenzacijo, ako privoli v aneksijo od strani Grčije. Turčija pa se brani in hoče koncentrirati na Kreti vojaštvo, Avstrija in Nemčija nista o tej stvari še nič odločili, vsled česar je položaj z ozirom na eventualno aneksijo Krete zelo nejasen.

Solun, 5. junija. V Albaniji silno vré, ker mladoturške oblasti prekruto postopajo.

Aleppo, 5. junija. Armenci in Sirci trumoma zapušča mesto. Mladoturška vlada zbira vojaštvo in bo proglasila v kratkem obsedno stanje, da spravi s pota reakcionarce in povzročitelje zadnjih armenskih klanj.

Carigrad, 5. junija. Vali iz Adane javlja, da je od čet, ki so bile poslani v Dortal, neki vojak dezertiral, nakar je streljal na taborišče ter ustrelil enega, ranil 16 vojakov. Med prebivalstvom v Dortalu je nastala panika. Več oseb je mrtvih.

XXXIX. drž. loterija. C. kr. loterijsko ravnateljstvo priredi na najvišje povelje Njegov. c. in kr. apostol. Veličanstva XXXIX. državno loterijo za civilne dobrodelne namene. Srečkanje se vrši 17. junija 1909. Ta bogata denarna loterija nudi udeležnikom zelo ugodno priliko. Skupni znesek v gotovini znaša K 513.600, število dobitkov je 18.399, med temi je glavni dobiček K 200.000, dalje dobiček za K 40.000, K 20.000 itd., ki se bodo izplačali v gotovini. Čisti dobiček je namenjen za dobrodelne zavode. Srečke po K 4.00 se dobivajo v tobakarnah, loterijskih kolekturah, menjalnicah, pri poštah in davčnih uradih. Več v oglasu.

Krapinske toplice. 20 štabnih častnikov 7. c. in kr. ogrsko-hrv. slav. zagrebskega bramborskega okraja, ki so namenjeni potovati na taktično vajo pod vodstvom Njeg. Veličanstva podmaršala Sv. pl. Broeviča, biva za nekoliko dni v tem znamenem krajinskem kopališču.

Meteorologično poročilo.

Vilina n. morjem 306.2 m, sred. zračni tlak 736.0 mm.

čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Veterevi	Nebo	Padežina v 24 urah v mm
4. 9. zveč.	733.6	18.8	sl. jug	del obl.	
7. 9. jut.	32.2	19.0	sr. jvzh.	"	0.0
2. 9. pop.	31.2	16.6	brezvetr.	dež	

Srednja včerajšnja temp. 21.3°, norm. 16.4°.

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 5. junija

Pšenica za oktober	13.44
Rž za oktober 1. 1909.	10.25
Oves za oktober	7.64
Koruzi za junij 1909	7.86
„ „ maj 1910	7.20

Efektiv:

Visok zaslužek po trajnem delu z pisanjem na domu. Robert Gruss, Adressenverlag, Köln. 1.883 3-1

Zahvala.

Za izkazano odkritosrčno sožalje ob izgubi in pogrebu 3. junija 1909 našega iskrenega, ljubelega sina

Ivana Zalokarja

sina posestnika, trgovca in mizarkega mojstra v Podgori pri St. Vidu nad Ljubljano, za darovane vence, za obilno udeležbo pri pogrebu izrekamo posebno sorodnikom, prijateljem in znancem najtoplejšo zahvalo. Posebno se zahvaljujemo č. g. župniku V. Zabretu v St. Vidu za mnogobrojne obiske. Potem tudiblag. g. dr. Staretu za veliko tolažbo.

Zahvaljujemo se pevskega društva za ganljivo petje in pa telovadnemu odseku »Orel« v St. Vidu. 1909 Vsem, ki so kakorkoli tolažili in izkazali pokojniku zadnjo čast, izrekamo najiskrenejšo zahvalo!

Podgora pri St. Vidu nad Ljubljano.

Rodblina Zalokar,

ALOJZIJ ZMITKO

velika tovarna z električnim obratom za

GODBENO ORODJE

V LOURICH kraljevstvo - Češko - izdeluje vse vrste glasil iz lesa in kovine, pihala za obhode (signale), izvršitev in harmonija brez napake. **STROKOVNA OPRAVA** M. 1031 vsah godal in bobnov 26-1. Goslarskiatelle. Ceniki zastoni

V vročem letnem času

je priporočati dobro in ugajajočo

osveževalno in mizno pijačo

pripravno za primešanje vina, konjaku ali sadnim sokovom, za to opozarjamo na

MATTON **GISSHÜBLER** alkalizirano hladno

Ta pijača vpliva ohladično in oživilno, vzbuja slast do jedi, pospešuje prebavljenje. Po letu je ta pijača pravo krepijo. (VIII.)

Izvirnik: Giesshübl Sauerbrunn, želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih. Prospekti zastoni in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specializiranih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

Zalogo pri Mihael Kastner-ju, Peter Lassniku in Andrej Šarabonu, Ljubljana. 114 52-49

Globin je

najboljše in najfinejše čistilo za čevlje

HIŠA na prodaj

z 8 stanovanji, 2 kletima, ledenico, podom in velikim vrtom. V hiši obstoji že pet let prodajalna in je pripravna za katerokoli drugo obrt. Naslov pove uprava tega lista. 1546 3-1

V Ameriko in Kanado zložna, cena in varna

vožnja s **Cunard Line** Bližnji odhod:

iz Trsta, domačega pristanišča: Carpathia, 8. junija, Slavonia, 22. junija, Ultonia, 6. julija 1909. — Iz Liverpoola: Lusitania, največji in najlepši parnik, 19. junija, 17. julija, 7. avgusta, 28. avgusta, 18. septembra, 16. oktobra 1909. Mauretania, 3. in 24. julija, 14. avgusta, 4. septembra, 25. septembra, 23. oktobra 1909.

Pojasnila in vožne karte pri Andrej Odlasek, Ljubljana, Slomškove ul. 25, bl. cerkve Srca Jezusovega.

Zlat rudnik za vsakega gostilničarja, kavarnarja in lastnika so naši novi

Piano Orchestrioni z godbo na tok, zvonilom, mandolino, Xylophonom

s težo, ki se zmorejo postaviti povsod. Kraina godba in strokovna izvirna jamčita za gotov dobiček. Električno-pneumatični Orchestrioni učinkom. — Električni glasovili z mandolino, Xylophonom in godbo na tok. Govorila z zvokom odmevom za gostilničarje in zasebnike. Znamka Tion-Tion. Ceniki brezplačno in polnino priložni. I. odlikovanja.

Tovarna Internacional Piano-Orkestron F. MACHINEK in sinovi DUNAJ XVII. S. Ortliebasse Nr. 5. Vzorna zaloga v Ljubljani

Jožip Droll, Sodnijske ulice 3.

Zahvala.

Zahtev našega preljubljenega, blagopokojnega gosпода Antona Ditrčiča, svetnika trgaške in obrtne zbornice, trgovca, posestnika itd. v dostojni, se zahvaljujemo

„Prvi češki splošni delniški družbi za zavarovanje za življenje v Pragi“

katera nam je izplačala kulantno in hitro celo zavarovalno svoto, akoravno je bil pokojni zavarovan pri njej komaj eno leto in pol.

Toplo priporočamo ta zavod vsakemu, ki bi se nameraval zavarovati na življenje. U Ljubljani, 4. junija 1909.

Cerkvene orgle

stare šele 39 let, delo Malahovskega z 10 spremeni, še dobro ohranjene, in

= 1 harmonij =

(Lenarčičev, s premično klaviaturo) s 6 spremeni, sta naprodaj. Pojasnila daje župni urad v St. Jakobu ob Savi, pošta Dol pri Ljubljani.

1578 3-1

Izurjen

= knjigovodja =

in ameriškega knjigovodstva večja

knjigovodkinja

se sprejmeta takoj. Ponudbe pod št. 330 posterestante, Ljubljana.

1577 3-1

Fino mlo

14 vrst vonja, kot vijolični, vrtnični, seneni, spajkov itd. kg (12-14 kosov) K 1-80, poština 90 v. 5 K brutto K 9- po povzetju. MAATZ, Dunaj IX., Alsterstrasse 6 St.

1092 10-1

Dobro, pošteno

DEKLE

za vsa opravila, ki zna dobro računati in razume nekoliko nemški, se sprejme v neko vinsko klet. Ponudbe na upravo tega lista.

1548 2-1

Priporočilo.

Priporočam se častitemu občinstvu za uvajanje vsakojakih

-- elektrosignalnih naprav --

koti: zvonila, telefone, potem električne ključavnice, ključavnice za blagajne in navadna vrsta, preskuševanje strelovodov, nasvete za popravilo istih oziroma oskrbim popravilo in novouvedbe. Izven Ljubljane priporočam svojo obrt za uvajanje jako točne električne na za praveluč in moč. Na razpolago jako dobro in točno blago.

S spoštovanjem

Fran Sax, elektrotehnik

Ljubljana, Gradišče 17.

1580 3-1

Službo želi premeniti

organist - cecilijanec

na kako večjo župnijo, kjer se lahko prevzame tudi vodstvo pevskih zborov. Nastop saj do oktobra letos. Naslov pove uprava tega lista.

1417 3-1

Kleparskega pomočnika in učenca

sprejme stalno Jos. Arko, acetilenski inštalater ter zaloga karbida, Ribnica Dolenjsko.

1569 3-1

Nova tovarna stolov in parketov

:: na Duplici pri Kamniku ::

sprejme

žagarja

kateri se razume na „Vollgatter“. Po dogovoru sprejme se tudi v akord. Vzame se tudi izdelovalec parketov, ki se razume na vseh strojih za izdelovanje parketov. Plača

1555

po dogovoru.

3-1

Dve hiši

se prodasta. Več se poizve na Trnavskem pristanu št. 14

201

Ljubljana.

13-2

Izole zdravlja so brezopojne pijače med katerimi so z Maršner-jevimi

šumečimi limonadnimi bonboni

(iz malin, citron, jagod, črešenj, dišečih jagod) pripravljene

šumeče limonade

923

nedosežne.

10-1

Pravi samo s to varstveno znamko.

na Dunaju, Josef Kalz VI, Theobaldgasse 4.

Enoletna vporaba več kot 40 milijonov.

Prva češka akc. družba tovarna orien. sladkor. in čokoladne izdelke. Kr. Vinsgradi, prej A. Maršner. Glavna zaloga

Voda, zrak in svetloba!

Pomen teh treh elementov je danes gotovo vsakemu znan zlasti na zdravniškem polju, kjer se pokažejo izvanredni učinki vribanja in kopanja v slujajih, ko vsa druga zdravila ne pomagajo več.

V zadnjih letih se je pridružil tem trem glavnim zdravstvenim činiteljem še četrti dosti važen element

ELEKTRIKA

Njeni učinki na različnih poljih industrije so nepresegljivi. Tudi zdravniška veda uporablja električni tok in to v vseh slujajih, kjer celo voda, zrak in svetloba več ne učinkuje z najboljšim uspehom.

Vsak bolnik bi moral vedeti o tem važnem zdravstvenem činitelju, in vsled tega smo si nadelali nalogo razširiti ta način zdravljenja med vse ljudske sloje potom knjižice.

Vsak bolnik, ki trpi na nervoznosti, nevrasenosti, bolečinah in črevesnih bolešnih, ohromelosti, vsakovrstni oslabelosti, ženske bolezni itd., naj nas obišče v naši ordinaciji kjer smo pripravljeni dati natančna pojasnila. Ako pa to ni mogoče, potem zadostuje, da nam pošlje spodajšnji kupon s polnim imenom in natančnim naslovom in mi mu pošljemo 64 strani broječo ilustrovano

1571 1-1

KNJIGO ZASTONJ

„Abhandlung über moderne Elektro-Therapie“, gratis in franko pod zaprto kuverto.

Elektroterapevtska ordinacija, Dunaj I. Schwangasse 1., Mezzanin, odd. 1. s/3.

Kupon za brezplačno knjigo. 6. 6. 1909.

Na elektroterapevtsko ordinacijo na Dunaju I., Schwangasse 1., Mezzanin, odd. 1. s/3. Prosim pošljite mi knjigo „Eine Abhandlung über moderne Elektro-Therapie“ gratis in franko pod zaprto kuverto.

Ime:

Naslov:

Izurjeni

ključarski pomočniki in vajenci

se takoj sprejmejo pri

Ivanu Trillerju na Bledu.

Ravnotam se proda dobro motor-kolo

1556

po ceni.

2-1

BREZ POSEBNIH NAZNANIL.

Potrtem srcem javljajo podpisani tužno vest, da je njih iskreno ljubljene nepozabni soprog, oziroma oče, brat, stric, zet in svak, gospod

EVGEN SUYER

c. in kr. višji vojaški intendant I. razreda, šef intendance 12. voja, vitez Fran-Jozefovega reda I. t. d.

dne 31. maja t. l. vsled srčne kapi mirno zaspal.

Truplo dragega rajnika se je danes, dne 5. t. m. iz Sibinja prepeljalo v vojaško bolnico v Ljubljano in se bo od tod v ponedeljek, dne 7. t. m. ob 5. uri popoldne preneslo k zadnjemu počitku na pokopališče k Sv. Križu.

Svete maše zadušnice se bodo darovale v Sibinju ter v župni cerkvi pri sv. Jakobu v Ljubljani.

Bodi mu rodna zemljica lahka!

Sibinj - Ljubljana, dne 5. junija 1909.

dr. Albin Suyer

odvetnik
brat.

Josip Seh

kralj. ogrski ritmojster

Ladislav Seh

višji kontrolor kralj. ogrske drž. železn.
svaka.

Gizela Suyer roj. Seh

soproga.

Elza Suyer

hči.

Nečaki in nečakinje.

Serafina Sajovic

odvetnikova vdova
sestra.

Viktorina Seh

c. in kr. vojaškega oskrbnika vdova
tašča.

Helena Suyer

odvetnikova soproga
svakinja.

1581 1-1

Vabilo
na
redni občni zbor
Hranilnice in posojilnice v Leskovicah
registrirane zadrage z neomejeno zavezo,
ki se bo vršil
13. junija 1909 ob 1/3. popoldne v
hiši št. 7.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Pregled in potrditev računov za l. 1908.
4. Volitev načelstva, rač. pregledovalca in njegovega namestnika.
5. Slučajnosti.

1570 1-1

Načelstvo.

Edini ugoden nakup! ostankov!

40 metrov cefira, barhenta, flanele, volnine itd. lepo zbranih, v kosih 1-8 metrov pošilja franco po povzetju za 18 kron slovitno znana 509 izvozna trdka 52-1

V. J. Havliček a bratr
v Poděbradích, Češko.

Naročite takoj! — Priporočilo Velec. gospod V. J. Havliček a bratr, Poděbrady. Zadržno pošiljatev sem sprejel z veseljem in se mi je zelo dopadla. Prosim, pošiljate mi še 40 metrov ostankov a...
Spoštovanjem
V. V. Neustya, Uhry, 16, II.

Tacitol

zobozdravnika Avgusta Schwelgerja,
najboljša tinktura za zobe na svetu.

Dobrota za človeštvo. 1220 (1) Nikakega zobobola več.

Vse podrobnosti pove popis, ki je pridejan vsaki steklenici.

CENA STEKLENICI 1 K 60 v.

Dobiva se v lekarnah gg. Trnkoczy, Bohinc, Mayer, Piccoli, v drožeriji Kanc in v vseh večjih trgovinah.

Kovaški pomočnik

se sprejme proti dobri plači pri:

J. Vogrinc, kovaški mojster,
1582 Brežice ob Savi, Štajersko. 1-1

Pri naročilu dveh zavojev franco.

Edina izborna priložnost za nakup za trgovce manufakturnega blaga in za krošnjarje. Razpošilja se tudi zasebnikom.

40 — 45 m ostankov samo za 15 kron.

Blago za bluze (angl. cefir) 80 cm širok, najnovjši krasni vzorci.

Modnega cefirja za obleke, bluze in srajce.
Kanafas za posteljne prevleke, živahne barve.
Oksford za moške srajce zelo trpežne kakovosti.
Krizet za spodnja krila v temnih in rdečih barvah.
Modrikasto blago za kuhinjske predpasnike in domače obleke.

Dolgost ostankov 6-10 m zajamčeno brez napake, perilni in najboljše kakovosti.

Ako ne ugaja se denar takoj vrne in zavoji se vzame nefrankiran nazaj.

Najmanjše naročilo 1 zavoji 40-45 m K 15- po povzetju. Po želji se tudi sortirajo.

Tkalnica R. HORNER, Nachod, Češko.

Dalje ponudim prve vrste uporabo za najfinjša perila in opreme za neveste obeljeno rumbarško platno in obeljen gradl za spodnje perilo 40 m po želji sortirano za K 18-50. 1413 10-1

Kongresni trg M. DRENIK Kongresni trg

Največja zaloga ženskih ročnih del in pripadajočega materiala.
Vsakovrstno vezenje na roko in na stroj. - Predtiskarija itd.
- - - Velika zaloga telovadske obleke. - - -

2399

Ta lekarna obstoji že nad 300 let.

Najboljši kosmetični predmeti so:

za olepšanje polti in telesa:
ADA milo po 80 vin.
cream po 1 K.
za gojitev zob in ust:
ADA Mentol usna voda po 1 K.
zobni prašek po 60 vin.
za ohranitev in rast las:
ADA lasna voda po 1 K.
lasna pomada po 1 K.

Ti izdelki „Ada“, ki so oblastveno varovani so na prodaj le v

Orlovi lekarni

Ph. Mr. Jos. Čizmař v Ljubljani.

Kupujte zaupno te domače izdelke!

Helical-Premier kolesa
so neporušena, najfinjša, cena. 10-1

Ceniki
— zas tonj in franko. —
Gospodinja A. Roman & Co., Ljubljana, M. Spicel, Jelenec.

APNO vsakih štirinajst dni, se
dobiva pri kamnoseku
ALOJZIJU VODNIKU
Ljubljana, Kolodvorske ul. 32
z lastnih kamenolomov. Na deželo se
razpošilja tudi cele vagone. 1154 6-1

Tropper-jevo
živčno milo
poživi pretakanje krvi, obnovi oslabeledo
moč mišic in živcev
pomladi obličje, odstranja ogrce, pre-
prečuje izpadanje las, potenje nog.
1 kos 1 1/2 K
3 kosi 3 1/2 K
Poštnina posebej.
2000 prostovoljnih priznanj.
Tropper-jeva lekarna „Einhorn“
Wels 9, Zg. Avstr.

V sredini mesta se odda takoj
mala sobica
za K 12.— na mesec. Naslov se izve v
upravnistvu „Slovenca.“ 1521 2-1

Vsakovrstne slamnike
priporoča gospodom trgovcem in slavnemu občinstvu
tovarna slamnikov v Stobu **Fran Cerar** p. Domžale pri Ljubljani.
Postrežba točna. Na zahtevo se napravi vsakovrstna oblika.
Vzorci na razpolago. 3294 (1) **Cene primerne.**

Krasno

pomladansko zalogo
modnega blaga za
gospode in dame
:: priporoča ::
Engelbert Skušek
Ljubljana, Mestni trg 19

Sprejme se 1562 3-1

UČENEG

kateri bi imel veselje se naučiti **fotografski**
obrt. Nemščine zmožni imajo prednost.
A. Čufer, fotogr., Jesenice, Gorenjsko.

Proda se 1552 3-1

VELIKO POSESTVO

za okrajno cesto v občini Sv. Jurij ob
juž. žel. na Štajarskem. Meri 32 oral
in obstoji iz: hiše, hleva, kozolca, njiv,
travnikov in gozda. Vse je v dobrem
stanju. Redi se lahko 15 glav živine.
Poleg je tudi

opekarna.

Več pove lastnik **Janez Lešnik**, posestnik,
Ternovec 14, p. Dramlje, Štajarsko.

Gospodična ali dekle

katera bi resno hotela biti vdovcu s
5 otroci, ki je v najboljših letih, s pravico do
pokojsnine nastavljen uradnik, in pričakuje od
doma par tisoč kron imovine, vrla soproga
in pridna gospodinja, otrokom pa
dobra mati (starost postranska stvar, pred-
nost taki z dohodkom ali imovino), naznani
svoj pravi naslov in druge podatke pod
„Rešiteljica“ upravnistvu „Slovenca“. 1563 2-1

Ceno posteljno perje.

1 kg sivega skubljenega perja K 2, polbelega K 280,
belega K 4, finega K 6, najboljšega skubljenega K 8,
sivega puha K 8, belega K 10, prsnega puha K 12, od
5 kg nadalje poštne prosto.

Dovršene postelje bogato napol-
njene, iz zelo
gostega jako trpežnega rdečega, modrega, belega ali
rumenega inlet-nanking-blaga, 1 pernica vel. 180x116
cm z 2 blazinama, velikost 80x58, napolnjena z jako
lepim mehkim perjem K 16, s polpuhom K 20, s puhom
K 24; posamezne pernice K 12, 14, 16; blazine K 3,
K 350, K 4. Proti povzetju razpošilja poštne prosto
pri naročilu od 10 K dalje.

M. Berger v Dešenici št. 1010. Češki les.
Za neugajajoče denar nazaj ali se blago zamenja. —
Ceniki o zimnicah, odejeh, prevlekah in vsem drugem
F 716 posteljnem blagu zastoj in pošt. prosto. 52-1

Denar na cesti

malokdo najde, toda mnogo denarja prihranite,
ako si oskrbite svoj nakup v trgovini z obleko
Jana Hoffmanna v Kroměříži, Vodna ul. 57.
Največji izver izgotovljenih oblek za
- gospode, dame, dečke in deklice. -

Posebni oddelek

Jedina razpošiljalnica na Moravi

za predmete po 50 vin. Nad 600 vrst drugega
mešanega blaga, kot domača kuhinjska oprava,
1273 igrače i. t. d. 10-1

1 kos samo 50 vinarjev.

Zahtevajte cenik zastoj in poštne prosto.
Blagovolite se sklicevati na ta inserat.

Za izplačilo delnic I. Narodnega doma v Rudolfovem

bile so 20. maja 1909 izžrebane sledeče delnice:

15	18	19	33	63	82	91	94	99	115	124
6	7	7	15	40	57	66	69	72	101	109
127	138	139	147	155	158	160	164	172		
112	120	122	130	136	139	141	145	153		

IVAN PENGOV

podobar, izdelovatelj oltarjev, itd.,

naznanja prečistiti duhovščini, cerkvenim
predstojnikom in dobrotnikom, da je
prevzel znano podobarsko delavnico
umrlega g. And. Rovška, Kolo-
dvorske ulice št. 20.

Priporočam se in zagotavljam, da
bodem vestno izvrševal svoj poklic in
prosim za zaupanje. Tekom 10 letnega
praktičnega dela pri ranjem g. Rovšku
pridobil sem si toliko spretnosti, da se
bode v prihodnje ravno tako solidno in
kolikor mogoče po nizki ceni izdelovalo,
kakor se je dosedaj. 3438 52-7

C. kr. oblastveno potrjeno učilišče

zakrojno risanje FRANJA JESIH

Ljubljana, Stari trg št. 28.

Dobi se tudi kraj po životni meri.

Mestna hranilnica ljubljanska

Meseca maja 1909 vložilo je
1448 strank K 1,016.040-22,
1395 strank pa K 770.455-79
dvignilo. Stanje vlog koncem
meseca maja K 35,334.365-80.

4 tedne poskušnje

in na ogled razpošiljam svoja **KOLESA**
po povzetju. Deli koles čudovito po ceni in dobri.
Ilust. ceniki franco. 2351

Fran Dušek
tovarna koles,
Opočno štev. 85.
na Češkem.

Razločuje se:

MAGGI-JEVA ZABELA

JE NAJBOLJE IN NAJCENEJŠE SREDSTVO ZA
ZBOLJŠANJE

PUSTIH JUH, OMAK, ZELENJAV IHD. — STERLENICA ZA POSKUŠNJO 12 VIN.

1534 1-1

MAGGI-JEVE KOCKE (GOVEJA JUHA)

SE POSEBNO PRIPOROČAJO ZA

NAPRAVO

SVEŽE, ŽE ZA RABO PRIPRAVLJENE GOVEJE JUHE.

1 KOCKA ZA 1 KROŽNIK JUHE 6 VIN.

Domače slovenske tvrdke.

Brivci.

Franc Zajc, brivec, Ljubljana, Dunajska cesta št. 12.

Kelšin Stanko, brivec, Kopitarjeve ulice 1.

Konfekcije.

Čik Marija, trgovina z izgotovljeno obleko Mestni trg 9.

Gričar & Mejač, zaloga obleke, Prešernove ulice 9.

Lekarne.

M. Ph. Čizmar, Josip, lekarna pri zlatem orlu, Jurčičev trg.

Ph. Mr. Leustek-lekarna poleg jubilejnega mostu.

Lekarna Trnkoczy v Ljubljani, zraven rotovža.

Manufakturno blago.

Česnik Janko, „Pri Česniku“, manufakturna in modna trgovina. Stritarjeve (Lingarjeve, ulice.

Kessler Ign., trgovina z manufakturnim blagom, Pogačarjev trg.

Lenasi & Gerkman, trgovina s suknim blagom, Stritarjeve (Špitalske) ulice. (Glej inserat).

Pri sv. Cirilu in Metodu, lastnik Iv. Miklavc, Lingerjeve ulice 1.

Skaberné A. & E., trgovina z manufakturnim blagom na debelo in drobno, Mestni trg 10.

Souvan Franc Ksav., manufakturni trgovin na drobno, Mestni trg nasproti mestn. magistratu.

Souvan Franc Ksav., manufakturna trgovina na debelo, Francovo nabrežje za vodo.

SOÜYAN FRANC, SIN manufakturna trgovina na debelo. Pred škofijo št. 1., II. nadstr.

SOÜYAN FRANC, SIN manufakturna trgovina na drobno. Mestni trg št. 22, v stari Souvanovi hiši.

Urbanc Feliks, trgovina z manufakturnim blagom na debelo in na drobno, Miklošičeva c.

Urbanc Feliks, trgovina z manufakturnim blagom Pod trančo št. 2.

Modno in mešano blago.

Žargi Sv. Petra cesta št. 2. Velika izbira raznega perila, kravati itd. in potrebščini za krojače in šivilje. „Pri nizki ceni“.

Skušek Engelbert, modna trgovina za gospode, Mestni trg 19.

Zorec Franc, trgovina z mešanim blagom, manufakturno in potreb. za šivilje, Sv. Martina c. 23.

Opreme za neveste in žene.

Alešovec Marija, opreme, perilo za gospode in dame, učilišče za šivanje perila, Poljanska cesta št. 22.

Šarc Anton, domač izdelek rjuh in oblačil od jednostavnega do najfinejšega. Sv. Petra cesta 8.

Šarc Anton, domač izdelek srajc in korsetov, kril in spalnih srajc. Sv. Petra cesta 8.

Šarc Anton, srajce za gospode, spalne srajce, spodnje hlače. Sv. Petra cesta št. 8.

Platno.

Šarc Anton, platno za rjuhe in za telesno perilo. Sv. Petra cesta 8.

Šarc Anton, prti, prtiči, brisalke, robci, namizne oprave za kavo i. t. d. Sv. Petra cesta 8.

Pralnica in svetlolikalnica.

Šarc Anton, parna pralnica z električnim obratom. Kolodvorske ulice št. 8.

Šarc Anton, svetlolikalnica ovratnikov in manšet. Kolodvorske ulice št. 8.

Šarc Anton, pranje in likanje bluz, zastorov in finega perila.

Posojilnice.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice, sprejema hranilne vloge in daje posojila, Dunajska cesta št. 18.

Ljudska posojilnica Miklošičeva cesta 8. — Glej inserat.

Vzajemno podporno društvo, Kongresni trg 19 Glej inserat.

Specerijsko blago.

Babič Franc, zaloga specerijskega blaga, spirita, žganja, moke, otrobov in koruze na drobno in debelo, Dolenjska cesta št. 2.

Berjak & Sober, trgovina s spec. blagom in žganjem, Vodnikov trg 2.

Mencinger T., trgovina s spec. blagom in delikatesami. Sv. Petra cesta št. 37. in 42.

Zorec Franc, trgovina z mešanim blagom in moko, Sv. Petra cesta 21.

Urarji in zlatarji.

Čuden Fran, trgovina z urami, zlatnino in srebrnino Prešernove ulice.

Krapež Milko, urar in trgovec z zlatnino in srebrnino, Jurčičev trg 3. Glej, inserat.

Suttner H., urar in trgovec z zlatnino in srebrnino, Mestni trg, nasproti rotovža.

Vilhar Luka, urar in trgov. zlatnine, Kopitarjeve ulice 4. Glej inserat.

Zajec Fr. P., optik, urar in trgovec z zlatnino, srebrnino, gramofoni in ploščami, Stari trg 26.

Usnje.

Kregar K. A., trgovina z usnjem in čevlj. potrebščinami. Sv. Petra cesta št. 2.

Mally Fran, trgovina z usnjem, Resljeva cesta 2.

Razne tvrdke.

Arko Matko, trgovina z lesno, pletarsko in siltarsko robo, zaloga otroških vozičkov, žime, morske trave, Semeniško poslopje.

Brata Hlavka zaloga kirurških in ortopedičnih predmetov, Prešernove ulice

Brata Eberl črkoslikarja, stavb. in pohišt. plesk. lakirarja in prodaja oljnatih barv, Miklošičeva ul. 4.

Hofbauer Ana, izdelovalateljica cerkvenih paramentov, Wolfsove ulice.

Jager Toni, trgovina ročnih del, Židovske ul. 5.

Kollmann Fran, zaloga porcelana in steklenine, Mestni trg.

Krejči A., krznar in zaloga klobukov, Kongresni trg.

Katoliška bukvarna, knjigarna, umetnine, antikvariat, Pred škofijo 5, poleg stolnice. — Olej inserat.

Knjigoveznica katol. tisk. društva, Kopitarjeve ulice 6, II. nadstr.

Mally Fr. & dr., parna opekarna, Resljeva c. 2.

Meršol F., trgovina modnega blaga, vezenin, predtiskarja, Mestni trg 18. Glej, inserat.

Obrtno pomožno društvo r. z. z. o. z. v Ljubljani obrestuje hranilne vloge po 4 3/4 % od dne do dne, brez odbitka rentnega davka in daje posojila proti menici in vključbi.

Puh Josip, polaganje parketov, Gradaške ul. 20.

Pristou Filip, slikar za napise, črke in grbe, Prešernova ul. 50.

Prodajalna „Katoliškega tiskov. društva“, Kopitarjeve ulice 2.

Rebek Josip, ključavničarski mojster, Francovo nabrežje 9.

Remic Franc, glavno zastopstvo kr. povl. zagrebačke tvornice likera, preje Franjo Pokorny, Zagreb.

Restavracija Avg. Zajec, Sodnijske ulice 6.

Sax Fr. domača elektrotehnična obrt, Gradlišče 17.

Stupica Fr., trgovina z železnino, poljed. stroji in cementom, Mar. Ter. c. 1 poleg Figabirta in Ančnikovega skladišča. Glej inserat.

Tehnična pisarna K. Holinsky, arhitekt in stavbenik, Šelenburgove ulice 4, II. nadstr.

Treo Simon, stavbena tvrdka, Sv. Petra c. 25.

Vodnik Alojzij, kamnoseški mojster, Kolodvorske ulice.

Vrečko Ivan, trgovina s papirjem, Sv. Petra cesta 31.

Zamljen Ivan, čevljarski mojster, Kongres. trg 13

Žibert A., največja zaloga čevljev domačega izdelka, Prešernove ulice.

Opazka: Ako se oglasi vsaj dve tvrdki ene vrste, dobila poseben oddelek.

Nizko pod tovarniško ceno

prodajam radi ogromne zaloge letnih oblek za gospode, dečke in otroke.

Istotako najnovjšo konfekcijo za dame in deklice.

O. BERNATOVICH

Ljubljana, Mestni trg 5.

1342

Žlahtne

5-1

kranjske rake

pošilja **IVAN HRIBAR**, Grosuplje

proti povzetju:

raki „hoch solo“ . . . 80 vin. komad
" „solo“ . . . 60 " "
" „portion“ . . . 30 " "
juhni raki . . . 20 " "

Mnogo denarja

: si prihranite, ako kupujete svoje :

sukneno blago

naravnost iz tovarne po najnižjih cenah pri strogo solidni tvrdki :

Etzler & Dostal

Razprodajalnica avstrijskih sukninih izdelkov :

: Brno, Švedska ulica 5, XVIII. :

Vzorci na vpogled poštine prosto.

Prodaj pod ugodnimi pogoji

ki meri 1345 kvadr. sežnjev, najlepši v Idriji, ves obdelan dobro zagnojen, pri cesti poleg vode, zelo pripraven za stavbišče za vilo, tvornico itd. Več se izve pri Jan. Bratina, Idrija 98.

Kirurški ordinarij deželne bolnice **dr. Franc Derganc** vljudno naznanja, da se je povrnil s šestmesečnega kirurško-znanstvenega potovanja (Dunaj, Berlin, Pariz) in da začne ordinirati dne 7. junija 1909. Ordinacija: 5 K. Na dom: 10 K. Ob petkih: samo ubogi z ubožnim spričevalom brezplačno. Ordniira popoldan: 2.—3. Komenskega ul. 8. — V Ljubljani, dne 29. maja 1909. 1498 3—1

Sobno slikarska in pleskarska tvrdka

Speletič & Remžgar, Ljubljana, Rimska cesta 16

se priporoča glavnemu občinstvu za vse v to stroko spadajoča dela v Ljubljani kakor tudi na deželi.

Delo solidno. Cene primerne.

920 (1)

Enonadstropna hiša

z vrtom

v najboljšem stanju se prodaja v Ljubljani. Naslov pove upravništvo „Slovenca“, 1501 4—1

Sprejme se

knjigovodja ali knjigovodkinja

z večletno prakso proti dobri plači pri večji tvrdki v Ljubljani. Zahteva se samostojno vodstvo knjig in popolna korespondenca. Ponudbe naj se pošiljajo „poštni predal št. 41“. 1551 3—1

Hiša na prodaj

Proda se iz proste roke enonadstropna hiša št. 70 v Dravljah pri Ljubljani, v dobrem stanju, zidana z opeko, ki ima 5 lepih sob. Zraven prijazen vrt. Pogoji ugodni. Poizve se 1474 pri lastniku ravnotam. 3—1

Podružnice Spljet, Celovec

- in Trst -

- Delniška glavica -
- K 3.000.000. -

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritarjeve ulice 2

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter je obrestuje po čistih

4 1/2 %

Kupuje in prodaja sračke in vse vrste vrednostnih papirjev in po dnevnem kurzu.

Podružnice Spljet, Celovec

- in Trst -

- Rezervni fond -
- K 800.000. -

Za šport in promet.

Zaloga koles

Puch, (Styria), Globus, Regent in drugih specialnih znamk ter posameznih delov. Izposojevanje koles prejem koles za emailiranje, poniklanje ter popravila: solidno in ceno.

Karel Čamernik

Ljubljana, Dunajska c. št. 9.

Priporočilo.

Podpisano stavbno podjetje se priporoča slavnemu občinstvu za izvrševanje vseh v

zidarsko stroko

spadajočih del, kakor tudi za napravo načrtov in stavbnih proračunov. Nadejajo se mnogobrojnih naročil bilježim s spoštovanjem

F. Trojer

stavbno podjetje Št. Peter Notranjsko.

1427 3-1

Porabljeno pohištvo

in nov električni klavir se prodaja

po ceni. Klavir je ugodna prilika za gostilničarje! Naslov pove uredništvo „Slovenca“ 484 52-1

Sodi.

Več vrst sodov ima naprodaj H. REPIČ, sodarski mojster v Ljubljani, Trnovo. 566 52 1

Tehnični pomočnik

za vodovodno in podtalno stavbarstvo, spreten risar, zmožen popolnoma slovenščine in hrvaščine v govoru in pisavi — znanje stenografije in laščine daje prednost — katoliške vere, se takoj sprejme pri inž. hidrotektu

KONRAD LACHNIK, Ljubljana, Beethovenova ul. 4.

(V ponudbi je navesti višina zahtevane plače in priložiti fotografija.) 1544 3-1

= Hiša =

pripravna za vsako obrt z gospodarskimi poslopi in sadnim vrtom, katera se nahaja zraven župne cerkve v Domžalah se takoj prodaja. Zraven se nahajajo 3 joki zemlje za obdelavanje. **Cena 16.000 kron.** Plačuje se lahko na obroke in takoj nastopi. Več pove Andrej Terškan, Cegnarjeve ulice 4. Ljubljana. 15173-1

Zasebniki Trgovci Rošnarji naj ne zamude ugodne prilike za naročbo

ostankov naravnost iz tkalnice!!

Posebna ponudba:

40 met oksforda za srajce, cešira za obleke, plave tkanine za predpasnike in bluze. Prva kakovost, **pristno barveno le K 15-40.** 40 met. rumenurde tkanine, kreas-platna, karnafasa, zajamčeno prva kakovost, pralno, le **K 18-40.** 1 kos 150/200 cm rjuh, zajamčeno platno, brez konkurence, za le K 2-25. Brisače 40 cm široke, 1 m dolge, za samo 32 vin. 1 dvanaajstotica robecev z atlas-robom K 1-25. Pošilja se po povzetju. Kompl. zavoj 5 kg povsod franco. Za neprimerno denar nazaj in se povrne tudi poštnina, torej nikak riziko. Prosim, da se ne zamenja moja trdka s podobno se glasečimi, ki pošiljajo neporabno blago, ne vračajo poštnine pri vrnjenem blagu, in so le kramarji. 1060 12-1

Obrne naj se vsak na

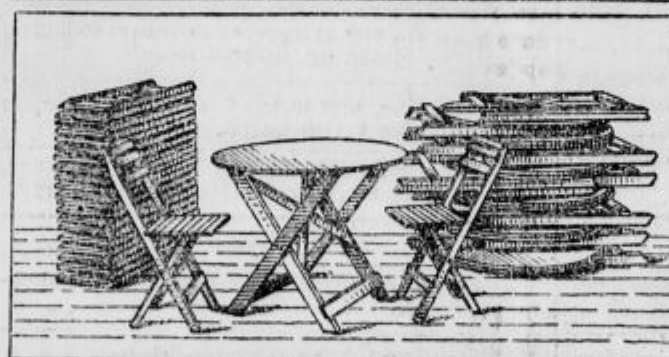
Julija Müllerja tkalnice, Heřm. Městec, Češko.

V vinski kleti hotela „UNION“

od četrтка, dne 3. junija 1909 naprej gostovanje splošno znanega humorista, pevca, mimika in umetnega žvižgalca na glasovirju z Rajmundskega gledališča na Dunaju Oskar Josip Lorisa. Začetek ob pol 9. Vstopnina prosta.

1542 2-1

NOVO! 90% manj prostora potrebujejo patentovane

„KOLUMBUS“
skladne mize in skladni stoli

ki jih izdeluje in zalaga parna tovarna lesnih izdelkov

Fr. Burger, Sp. Šiška.

Na najvišje povelje Njegov. c. in kr. Apost. Veličanstva.

XXXIX. c. kr. državna loterija.

— Za civilne dobrodelne namene totranske polovice. —

Ta denarna loterija edina v Avstriji zakonito dopuščena vsebuje 18.399 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 513.600 kron.

Glavni dobitek znaša **200.000 kron.**

Srečkanje nepreklicno 17. junija 1909. Ena srečka stane 4 K. Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtsstrasse 7, v lotr. kolekturah, tobakarnah, davčnih, poštah, brzojavah in zelen. uradih, v menjalnicah itd.; igralni načrt za kupce brezplačno. — Srečke se pošiljajo poštne prosto

F 1166 (10-1)

Od c. kr. loterijskega ravnateljstva.

(Oddelek za državne loterije).

Razpis.

1524 3-1

Za zgradbo prizidka šoli in popravila starega šolskega poslopja v Bukovju na 18463-69 K proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne ponudbene obravnave. Dela so proračunjena in sicer:

Zidarska dela na	K	9905-20
tesarska	"	2293-66
mizarska	"	2006-96
kovaško-ključavničarska dela na	"	902-50
kleparska dela na	"	240-13
slikarska in pleskarska dela na	"	670-90
steklarska dela na	"	316-24
pečarska dela na	"	1068-
šolska oprava na	"	776-
kamnoseška dela na	"	284-10

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedbo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna naj se predložijo do

10. junija t. l. ob 12. uri opoldne

pri podpisaneu krajnem šolskem svetu.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, doposliti je zapečatene z nadpisom:

„Ponudba za prevzete zgradbe in popravila starega šolskega poslopja v Bukovju.“

Ponudbi mora biti dodana izredna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Kot vadij je dodati 100% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih

Krajni šolski svet si pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene. Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled pri krajnem šolskem svetu v Bukovju.

Krajni šolski svet v Bukovju pri Postojni.

dne 25. maja 1909.

Termalno in močvirno kopališče

STUBIČKE TOPLICE, HRVAŠKO

Postaja Zabok in postajališče Zagorske železnice „Stubičke Toplice“.

Sezona od 1. maja do 30. oktobra.

Termalni vreli 53°C toplote in močvirne kopelji so prav posebno primerni proti trganju, revmatizmu, ischiji, dalje ženskim boleznim, kroničnim katarom, eksudatom, nervoznosti, kožnim boleznim, ter tudi za rekonvalescente. — Najboljša uporaba studenskega blata, podobno francovarskemu močvirju. Kopališki zdravnik. Zdraviliška godba. Krasen gozdni park, najlepša okolica. Nejceneja brezkonkurenčna prav dobra prehrana in bivališče.

Zdravljenje s svetlobo.

Sobe od K 1-— nadalje. Pojasnila in prospekte daje kopališka uprava v Stubičkih Toplicah, Hrvatsko. Pošta Zabok, brzojavna postaja Stubica. Interurbanska telefonska postaja. 1049 1

Razpis.

Služba

občinskega redarja

na Jesenicah, se razpisuje z mesečno plačo 96 K in prosto obleko. Nastop službe takoj.

Županstvo Jesenice

dne 31. maja 1909.

1537 2-1

Občinski gerent: A. Čebulj.

Ključavničarska delavnica

edina v okraju, občeznana, z

vso opravo, orodjem in dvema

vajencema, se odda takoj v

najem. Več se izve ustno ali

pismeno pri ključavničarskem

mojstru v Loki pri Črnomlju

(Belokrajina). 1533 3-1

Vsak dan sveži

sladoled in ledena kava

se dobiva v slaščičarni

1138 (1)

J. Zalaznik

Ljubljana, Stari trg 21.

Trgovina s stanovanjem

za manufakturno ali mešano

blago se odda v najem.

Ista se nahaja pri glavni cesti

in je oddaljena pol ure od

mesta „Matulje“. — Več

uprava tega lista. 1472 4-1

Zemljišče na prodaj

3/4 ure od Maribora,

v obsegu nad 20 in pol oralov,

1478 gorica z ameriškim nasadom, 6-1

hosta, nekaj njiv in travnikov,

ter lep sadonosnik, hiša z vsem

potrebim in živina. — Proda se

tudi kos v obsegu 19 ali 10 oralov.

Ponudbe na dr. Serneca, odvetnika v Mariboru.

Št. 705 Flobert Teschl „WARNAND“

kaliber 6 ali 9 mm z močno robato cevjo, dolgot

1 meter, za streljanje z zrnj **kron 14-—.**

in kroglicami, teža 1 3/4 kg

Pošilja se le po povzetju. — Ilustrovani ceniki o

1113 orožju zastoj in franko. (1)

Franc Dušek, orožarna, Opočno 89, Češko.

Velika zaloga raznih 2267

slovenskih plošč in gramofonov

ceniki od gramofonov in plošč na razpologo.

Fr. P. Zulec

uror in optiker

Ljubljana,

Stari trg, št. 28.

Zdravilišče in kopališče Kamnik na Kranjskem.

Začetek sezone 15. maja.

Krasna gorska lega, proti vetru zavaro-

vano, prijazno in subalpsko podnebje.

Za notranje, živčne bolezni, rekonvales-

cenco, utrditelj zdravja. Zdravljenje z

vodo po sistemu Priessnitz, Winternitz,

Kneipp. Solne kopeli, ogljenčeve in

električne kopeli. Voda za pitje in ko-

panje. Zdravljenje s toplim suhim zra-

kom. Masaže in elektroterapija. Plavalni

bazen, senčnat zdrav park. Izborna cena

restavracija. Izborno prenočišče v zdravi

hiši in mnogih vilah. Cene zmerne. Pro-

spekte pošilja zastoj dr. Rudolf Wacken-

reiter, ravnatelj in najemnik kopališča.

1122 10-1

1842 Ustanovljeno leta 1842
Slikarja napisov
 Stavb. in pohištvena pleskarja.
 Velika zbirka dr. Schönfeldovih
 barv v tubah za akadem. slikarje.
ELEKTRIČNI OBRAT.

Tovarna in prodaja oljnatih barv, firneža in laka
BRATA EBERL, LJUBLJANA
 Prodajalna in komptoir: MIKLOŠIČEVA CESTA ŠTEV. 6
 Telefon 154. Delavnica: IGRIŠKE ULICE ŠTEV. 8. Telefon 154.

1842 Ustanovljeno leta 1842
 Zaloga čopičev za pleskarje sli-
 karje in zidarje, štedilnega mazila
 za hrastove pode, karbolineja itd.
 Priporočava se tudi sl. občinstvu
 za vsa v najino stroko spad. delo
 v mestu in na deželi kot priznano
 reelno in fino po najnižjih cenah.

Vino

izvrstno, iz vinskih gor, slavnih izza časa
 Rimljanov, ležečih na morski obali Izola-
 Pirano, je naprodaj v kletah poštenih slo-
 venskih kmetov. Posreduje in za pristnost
 amčji: „Kmečka gospodarska zadruga
 Medoših (Korte)“ pošta Pirano —
 železniška postaja Portorose (Istra).
 Cena belemu (rumenemu) vinu po 26 K
 hekto na debelo in po 28 K hekto na drobno.
 Cena črnemu (istrsko refoško) po 20 K hekto
 na debelo in po 22 K hekto na drobno po-
 stavljeno na postaje.

Domača tvrdka!

LUKA VILHAR

Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 4
 tik novega poslopja Katol. tiskarne.

izvršuje točno in po nizkih cenah vsa naročila
 na vsa ure kot: žepne, stenske ter ure bu-
 kovrstne ure, veržice, prstane ter različno zlatnino
 dalje insrebrnino. 2824 52-1
 Vsa popravila se izvrše solidno in po nizki cen.

Kje se dobe najboljši poljedelski
 stroji, kakor mlatilnice, gepeljni, sla-
 moreznice, čistilnice, preše, za sadje
 i. t. d.

Edino le pri:

FR. STUPICA

v Ljubljani, Marije Terezije cesta
 šte. 1., Valvazorjev trg šte. 6.

in zakaj: zato ker so dotični stroji iz
 najboljših tovarn sveta, najboljše sestav-
 ljeni, ker se istih prodaja na tisoče in ti-
 soče komadov in se ravno radi tega, ker
 se jih izdeluje v velikih množinah, dobi-
 vajo po nizkih cenah.

Moji stroji so povsod jako priljubljeni.

Obračajte se na mojo tvrdko pri nakupu
 stavbenih potrebščin, portland - ce-
 menta, traverz železnih šin in druge
 različne železnine in raznega orodja, na-
 grobnih križev, tehtnic. 1739

Lepa zračna

stanovanja

vsake vrste, z 1, 2 ali več sobami
 od 8 kron mesečno naprej, se takoj
 ali za pozneje oddajo v novozgra-
 njenih hišah na Predovičevem selu
 poleg Ljubljane. — Več se izve pri
 E. Predoviču, Ambrožev trg 7,
 v Ljubljani.

Založnik c. kr. avstrijskih državnih uradnikov

Klobuke,
cilindre in čepice

v najnovejših faconah in velikih izberah

112 priporoča 52-1

Ivan Soklič.

Pod trančo št. 2. Postaja elek. železnice.

„Pri solncu“. Slovenska trgovina. „Pri solncu“.

Katinka Widmayer

„pri solncu“ za vodo, v mestni palači.

Priporočam slav. občinstvu veliko zalogo ravno došlih
 damskih klobukov najnovejše mode.

Nadalje raznovrstnega blaga: rokavice, nogavice, kravate, bluže, krila, otroške
 obleke, čepice, pasove, moderce, predpasnike, velika zaloga belega perila
 za dame, gospode in otroke, vsa oprava za novorojenčke. Največja zaloga
 umetnih cvetlic, venčkov, šopkov za neveste in nagrobnih vencev s trakovi.
 Vezanje cvetlic točno po naročilu. Za kupčevalce na debelo najnižje cene.

Najnižje cene! Solidna postrežba! Najnižje cene!

Priporoča se

veletrgovina železnine „Merkur“

Peter Majdič v Celju.

1081

= Fotografski umetni zavod =
Avg. Berthold

Ljubljana, Sodnijske ulice šte. 11.

Izvrševanje vseh v fotografsko stroko spadajočih
 naročil kakor: povečevanje, reproduciranje, foto-
 grafiranje tehničnih predmetov, interijerjev itd.

— Vsa dela se izvršujejo točno tudi v največji množini. —

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki

„Severonemškega Lloyd“

iz

BREMENA

v

NEW-YORK ::

s cesarskimi brzoparniki
 :: Kronprinzessin Cäcilia ::
 Kaiser Wilhelm II, Kron-
 prinz Wilhelm, Kaiser Wil-
 :: helm der Große. ::

Prekomorska vožnja traja samo 5-6 dni.

Natančen in zanesljiv poduk in veljavne vožne listke za parnike gori nave-
 denega parobrodnega društva kakor tudi listke za vse proge ameriških že-
 leznice dobite v Ljubljani edino-le pri 2886-58

Edvard Tavčar-ju, v Kolodvorskih ulicah št. 35.

nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. Vsa potovanja se tikajoča
 pojasnita točno in brezplačno. Postrežba poštena, reelna in solidna.

Potnikom namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, California, Ariona
 Utah, Wyoming, Nevada, Oregon, in Washington, nudi naše društvo posebno ugodno
 izvanredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta, kakor:
 Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd.

Puške!

Lancaster od K 26-⁴, Flobert-puška od
 K 8-50, pištole od K 2-⁴, samokresi od K 5-⁴.
 :: Popravila ceno. — Ilustrovani ceniki franko. ::
F. DUŠEK v Opočno šte. 77
 1631 Češko. 32

Potniki v Ameriko
 Kateri želijo dobro, po ceni in
 zanesljivo potovati naj se obrnejo
Simona Himeleka
 v Ljubljani Kolodvorske ulice 26.
 Kucharska Pijavica dajo se brezplačno

Vinko Majdič
 valjični mlin v Kranju,

Kranjsko.

Največja proizvodnja priznana najboljših
 pšeničnih mok in krmini izdelkov, ki iz-
 virajo iz najbolj izbranih pšeničnih vrst.
 Proizvodi vzamejo jako veliko vode v se in
 dajo kvantitativno nedosegljiv pridelek, kar
 je zlasti za gospode pekavske mojstre ne-
 precenljive vrednosti. 2916 52-1

Zastopstva in zaloge:

V Ljubljani, Kočevju, Podgradu, Trnovem,
 Trstu, Pulju, Gorici, Celovcu, Beljaku, Bol-
 canu, Inomestu, Tridentu, Zadru, Spiljetu,
 Ercegnovem, Kotoru, Sarajevem.

Brzjaviti: Valjični mlin, Kranj.

Telefon 177.

L. Tomažič

zaloga piva

v Spodnji Šiški pri Ljubljani.

Gospodom gostilničarjem in
 p. n. slavnemu občinstvu
 priporočam

zagrebačko in
= češko pivo =

Najcenejše

DEŽNIKE IN SOLNČNIKE

3436 domačega izdelka 52-1
 priporoča po najnižji ceni in najboljši
 kakovosti slavnemu p. n. občinstvu in
 -- prečastiti duhovščini --

JOSIP VIDMAR

-- v Ljubljani --

Pred školijo št. 19. Stari trg št. 4. Prešernove ulice št. 4.

- Popravila točno in ceno. -

Telefon št. 12017.

Osrednja banka čeških hranilnic

Telefon št. 12017.

Podružnica: DUNAJ I., Wipplingerstrasse 22. (Ustredni banka čeških sporitelov) Podružnica: DUNAJ I., Wipplingerstrasse 22.

Vloge na knjižice in račun 4% in 4 1/4%. — Kupovanje in prodaja vrednostnih papirjev. — Uprava in čuvalna zaloga brezplačno.
 Posojila okrajem, mestom, občinam in drugim javnim korporacijam proti amortizaciji na 4% in 1/4% upravne pristojbine. Financiranje javnih
 1431 podjetij. Emisija lastnih 4% bankovnih obligacij, katere uživajo pupilarno sigurnost in se smejo rabiti za vsakovrstne kavcije.

Del. kap. 7,000.000 K
 Telegrami: „Sporobanka“.
 Deponiranje kavcij in:
 vadij raznih vrst:
 Eskont menije samo:
 denarnih zavodov:
 Bankovne informacije:
 in svete brezplačno:

IGNAC FOCK V KRANJU

paretovarna za milo, surovi margarin, kristalno sodo in stearinske sveče

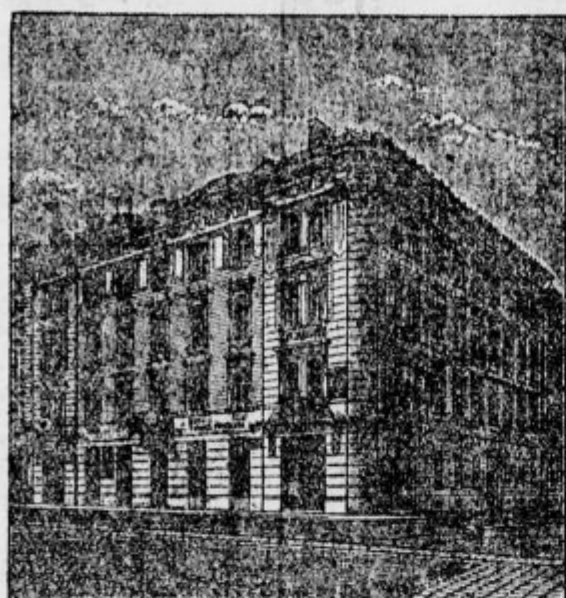
Častiti duhovščini priporočam stearinske sveče za cerkveno rabo z znamkami „EXCELSIOR“ in „SUPERIOR“.

priporoča mila vseh vrst, toaletna mila, glicerinska in jedrnata, stearinske sveče znamki „ELEKTRA“ in „SOLNCE“, posebno pa milo v prid „družbe sv. Cirila in Metoda“ z znamko: 20. IX. 08 in blagovestnikov ki je produkt moderne kemije zato neprekosljivo blago.

Največje in najstarejše slovensko podjetje!

Ustanovljena leta 1882.

Telefon šte. 185

Poštne hranilnice račun šte. 828-405.

Ustanovljena leta 1882.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v lastnem združenem domu v Ljubljani na Dunajski cesti šte. 18

je imela koncem leta 1908 denarnega prometa nad K 71.417.344-75

obrestuje hranilne vloge po 4 1/2 %

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Sprejema tudi hranilne vloge na tekoči račun v zvezi s čehovnim prometom in jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog dne 31. decembra 1908 nad K 17.102.911-27

Upravno premoženje K 17.519.983-93

Posojuje na zemljišča po 5 1/4 % z 1 1/2 % na amortizacijo ali pa po 5 1/4 % brez amortizacije; na menice po 6 %.

Posojilnica sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.

URADNE URE: vsaki dan od 8.—12. in od 3.—4. izven nedelj in praznikov.

114

52-1

Glogowski & Komp.

c. in kr. dvorna založnika

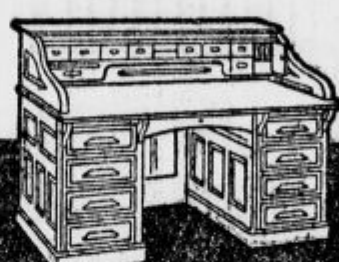
Dunaj I, Franz-Josefs-Kai 15 in 17

454 34-1

priporočata

Praktično in priročno.

Remington-samopisnice (pisalne stroje) model X. in XI.

kakor tudi pisarniške potrebščine, pohištvo, n. pr.

amerikanske pisalne mize

ki so izredno praktične za porabo.

Prospekte zastoj in poštnine prosto.

V. J. Havliček a bratr v Poděbradech

Izvozna tržnica lanenega in modnega blaga priporoča v zamčeno izborni, dobro znani kakovosti modno blago volneno in pralno, platno za dame in gospode, namizne prte iz damasta, brisače, stenoobarvnih, prekrasnih mo- Cefiri za srajce, obleke itd., po nizkih in dernih vzorcih. stalnih cenah. Velika lepa izber!

Opreme za neveste. Mnogo pohvalnih priznanj. Naročila nad 15 K poštnine prosto. 1 zavoj 40 m pralnih ostankov okusno odbranih za K 18— franko po povzetju.

— Samo pri nas dobite pravo in dobro blago. —

Izvolite pisati po vzorce!

Najkrajša in najcenejša vožnja v Ameriko

z modernimi, velikimi brzoparniki iz Ljubljane čez Antwerpen v New-York in čez Antwerpen v Boston.

je proga rdeče zvezde „Red Star Line“.

Na naših parnikih „Finland“, „Kronland“, „Vaderland“, „Zeeland“, „Lapland“, „Menomina“, „Maniton“, „Gothland“, „Marquette“ in „Samland“, kateri vsak teden v sobotah oskrbujejo redno vožnjo med Antwerpom in New-Yorkom, so snažnost, izborna hrana, vljudna postrežba in spalnice ponovno urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena in traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldan.

Naša proga oskrbuje tudi po večkrat na mesec vožnjo čez Kanado, katera pa je izdatno cenejša kakor v New-York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik

Franc Dolenc

v Ljubljani,

Kolodvorske ulice odslej št. 26, od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno pri „Starem tišlerju“ 188 (52-1)

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklu

Avgusta Agnola, Ljubljana

Dunajska cesta št. 13 poleg „Figovca“

se priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom kakor p. n. občinstvu za prevzete in solidno izvršitev vsakovrstnega

umetnega steklarstva in slikanja na steklo

za steklarstvo v figuralni in navadni ornametiki, stavbno ter portalno steklarstvo kakor vsakovrstna v to stroko spadajoča dela vse v najmo- dernejšem slogu in po najnižjih cenah.

Zaloga kakor velika izbira steklenega in porce- lanastega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirov podob, izdelovanje okvirov za podobe itd. 2973 52-1

Narisi in proračuni na zahtevo zastoj.

Spričevala mnogih dovršenih del so na razpolago p. n. odjemalcem v ogled.

VODOVODI

kanalizacije, kopališča

Načrti in izvršitev le pri domači specialni tvrdki. Tehniške ocene in načrti zastoj, ko se poveri delo.

Inženjer-hidrotekt
Konrad Lachnik, Ljubljana
Beethovenove ul. 4. Brzjaviti: Lachnik, Ljubljana.

Betonsko podjetje.

Tvornica cementnih izdelkov, umetnega kamnja in marmorja.

ZAJEC & HORN

LJUBLJANA, Dunajska cesta 73.

Priporočamo bogato zalogo umetnega kamnja: cevi, okrogle in ovalne, (patent Kielberg zastopstvo za Kranjsko), stopnice (najelegantnejši vzorci, brušene in polirane), mozaične, kakor tudi hidravlično stisnjene metalne plošče za tlakove za cerkve, veže, kuhinje, hodnike, trotoarje v raznih barvah in vzorcih, podboje, križe, nagrobne spomenike, okvirje, postamente, balustrade, ornamente, fašade i. t. d. — Opozorjamo posebno na prekrasne plošče iz umetnega marmorja (Carralyth-patent) za obhajilne mize, oltarje, za prevleko lisen, stebrov i. t. d. Gospode interesente, zlasti preč duhovščino in stavbinske mojstre vabimo najljubše, da si ogledajo na licu mesta blago. CENIKE IN VZORCE POŠILJAMO RADE VOLJE NA ZAHTEVO.

Letoviščarji pozor!

V Kamniku, zdravilišče in letovišče

na Kranjskem z zelo zdravim zrakom in prijetno lego z mrzlim in gorkim kopališčem, kjer se nahaja krasni park za šetališče z lepimi izleti v okolici, na Kamniško sedlo in k romantičnem izviru Bistrice se nahajajo

dve elegantno meblovani sobi

s pristransko sobo, kuhinjo z vodovodom in verando v bližini farne cerkve, na oddajo za letošnjo sezono. Stanovanje je brez vsakih strank popolnoma zasebno. Zelo primerno je vsled miru za prečisto duhovščino ali za kako miroljubno zakonsko dvojico. Poizve se pri Jankotu Eržen v Kamniku.

1522 3-1

Josip Janko

urar in trgovec
z zlatarino, srebrnino in optičnim blagom v Kamniku

priloga veliko zalogo pravih švicarskih žepnih ur, budilnic, verižic, prstanov, uhanov, brož, daljnogledov, očal in vseh to stroko spadajočih stvari po zelo nizki ceni.

Razpoložanje blaga na vse kraje sveta. — Ceniki na razpolago. 1001 10-1

Velika zaloga primernih daril za birmance.

Išče se v najem 1449 2-1

gostilna ali trgovina

s špecerijskim blagom. — Več se izve pri upravnistvu „Slovenca“.

Gospodarsko društvo

v Bermu p. Pazin, Istra
posreduje brezplačno pri prodaji vina svojih udov. Cena je nizka. Vino je bele, rdeče in črne boje; kakovost izborna. 362 (3)

Proti nadležnostim v vrato, kakor kašeljni dražljivosti, zasliženju, hripavosti naj se uporabljajo

„VALDA“-pastile.

Učinek hiter, dobrodeln in gotov.

Cena jadne škatle K 1.75.

Založba v vsli lekarnah.

Glavna zaloga za Avstrijsko-Ogorsko

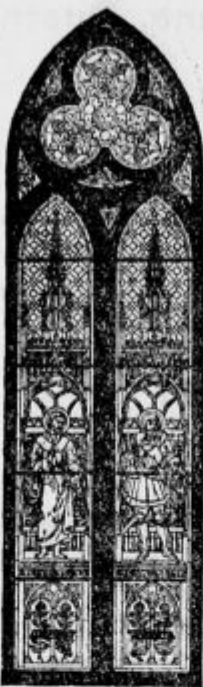
lekarna Korwill's „Mohren“

Dunaj, I.,
Wipplingerstrasse 12.

Uradnik za denarni zavod

== v Ljubljani se išče. ==

Zahteva se popolno znanje dvojnega knjigovodstva in trgovske korespondence v slovenskem in nemškem jeziku. — Plača po dogovoru. — Pismene ponudbe s prepisom spričeval, kakor tudi popisom dosežajnega službovanja na se pošljejo do 10. junija t. l. pod „uradnik“ na administracijo „Slovenca“.

Atelje prvega štajerskega slikarstva na steklo

EDUARD STUHL

== specialist za slikana cerkvena okna ==

GRADEC, v lastni hiši, Metahofgasse 13

nekdanji sotrudnik prvega štajerskega slikarja na steklo KAROLA SCHIRMER v Gradcu 6-1

se priporoča p. n. prečastiti duhovščini za napravo

== slikanih cerkvenih oken v vsakem slogu ==

v figuralni ornamentiki in navadnih preprognih vzorcih v umetni izpeljavi in po solidnih cenah. — Narise in proračune na zahtevo in zastoj.

G. Eduard Stuhl, umetni slikar na steklo, je letos postavil tudi v ladji naše nove cerkve 4 slikana okna, ki so kakor ona v minulemu letu v svetlo postavljena — slike Srca Jezusovega in Marijinega, — enako jako okusno delo in sicer ste poleg altara sv. Jožefa na moški strani sliki sv. Frančiška Ser. in sv. Antona Pad., na evangelijski ali ženski strani poleg altara Matere Božje sliki sv. Ane in sv. Magdalene. More in sme se imenovani umetnik za enaka dela vsakemu prav toplo priporočiti.

Župni urad v Vodichah 28. novembra 1907. Žužek Simon, župnik.

G. Eduard Stuhl iz Gradca je napravil za tukajšno župno cerkev sedem oken. Podpisani je prepustil izvršitev dela povsem sodbi in umetniškemu znanju slovitega mojstra. Strokovnjak je sijajno rešil svojo nalogo in zasluži zбоk tega najtopleje priporočilo.

Župni urad Stara Loka na Koč. v juniju 1908. Anton Kreiner, župnik.

Na stotine takih spričeval je na razpolago p. n. preč. duhovščini in prosim nadaljne naklonjenosti.

1311 12-1

BERNHARDT-OVI

Petrolin- lokomobili in

motori Lokomobili od 3 do 20 konjskih sil
Motori od 1 do 50 konjskih sil

Obratni stroški 5 — 6 vin. za konj. silo in uro.

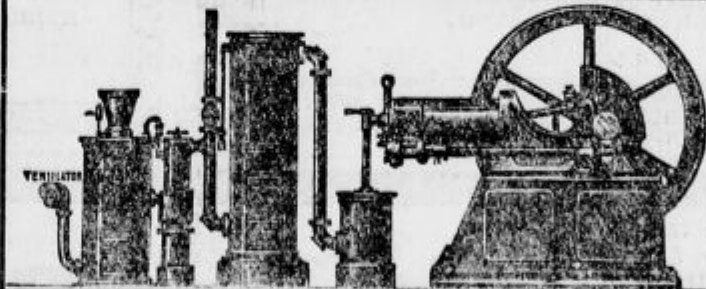
Nobenega dima, nobenih saj, nobenega smrada, nobenega izprašanega strojnika, nobena nevarnost za eksplozije ali ogenj, nizki nabavni stroški, se lahko postavijo v bivališčih, ni potreba nobenega dimnika. Pripravljeni za takojšnji obrat.

Najcenejša obratna moč za izvrševanje obrta, poljedelstva in industrije.

Ponudbe z ugodnimi plačilnimi pogoji. — Ceniki in naslovi na ogled poslanih strojev na zahtevo na razpolago.

C. kr. priv. tovarna za motorje in stroje G. Bernhardtovi sinovi Dunaj XII./2, Schönbrunnerstrasse št. 173, Sl.

Zastopnik: J. MIKULA, inženjer, sodnijsko zapriseženi cenilec, Ljubljana, Cigaletove ulice 7.

Plinove sesalne-motorne naprave

10 do 100 konjskih sil, obratni stroški 1 do 3 v za konj. silo in uro.

Ortopedično zdravilni zavod

v katerem se zdravi pod nadzorstvom dr. Ivana Oražna raznovrstno skriviljenje hrbtenice, izbočen hrbet, neenake rame, neenaka ledja itd., se nahaja

na Turjaškem trgu šte. 4
I. nadstropje.

Pojasnila daje dr. Iv. Oražen ob svojih ordinacijskih urah od 9. do 10. ure dopoldne in od 2. do 3. ure popoldne v

Wolfvih ulicah šte. 12.

Velika zaloga juvelov, zlatnine, srebrnine ter raznih ur.

Blago prve vrste
Točna postrežba
- Najnižje cene -

Lud. Černe

juvelir, trgovec z urami ter zapriseženi sodnijski cenilec. 195 52-1

Ljubljana, Wolfve ulice šte. 3.

V. BAN

izdelovatelj vozov

Ljubljana, Dunajska cesta 31

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih in obrabljenih

VÔZ

od navadne do najfinejšje izdelave po najnižjih cenah. 1074 1

Popravila se izvrše najtočneje.

Sprejmejo se tudi

3 učenci za sedlarsko obrt.

Stara, dobrovpeljana

trgovina

z mešanim blagom se takoj odda v prometnem kraju na Notranjskem. Ugodni pogoji. Kje, pove upravništvo tega lista. 1476 3-1

Še nekaj vinskih sodov

iz hrastovega in kostanjevega lesa, prav dobro ohranjenih in močnih v obsegu 150, 600, 700, 800, 900, 1400, 1500, 1600 do 5000 odda po primerni ceni tvrdka M. Rasner in drug, veležganjarna sadja, Ljubljana, poleg Koslerjeve pivovarne. 295 156-9

Urel Milko Krapeš

urar, Ljubljana, Jurčičev trg šte. 3.

Priporočam svojo zalogo zlatih, srebrn. tula nikel. žepnih in različnih stenskih ur, vsake vrste budilk, zlate verižice, prstane, uhane, bisere z dragulji. Srebrno in iz kineškega srebra orodje.

Gramofone in najnovejše slovenske plošče od K 3 naprej. Vsi tu navedeni predmeti se točno in po nizki ceni popravljajo. 2393 36

Staro zlato in srebro kakor tudi drago kamenje kupujem ali vzamem v zameno. Ceniki na zahtevo poštino prosto.

1139 1

Vedno in v vsaki množini je dobiti:

Zarezano strešno opeko prve in druge vrste, z jamstvom za nje trpežnost skozi pet let

iz lastne nove, moderno opremljene pekarne na Viču pri Ljubljani, in opeko za zid, dalje stavbni kamen za zidanje iz domačega kamenoloma v Podpeči, pri

L. Knez-u v Ljubljani.

POZOR!

Slovenska modna trgovina

SLOVENCI!

2977

modni salon za moderne damske klobuke

52-1

A. VIVOD - MOZETIČ, LJUBLJANA

Stari trg 21, filijalka v KRANJU na Glavnem trgu se naj-
vdanejšje priporoča veleocenjenim damam.

SVOJI K

Klobuke sprejemam v popravilo.

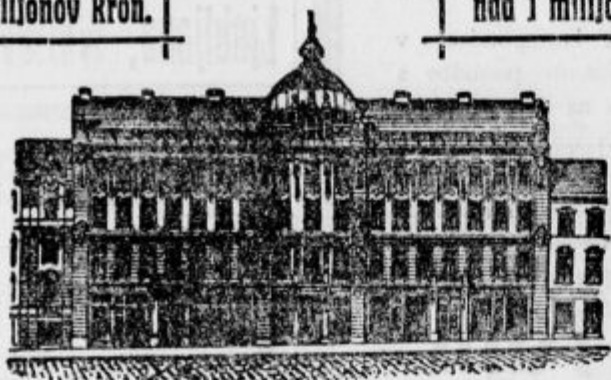
SVOJIM!

Najbolj varno naložen denar je v slovenski

Mestni hranilnici ljubljanski.

Stanje hranil. vlog:
nad 35 milijonov kron.

Rezervni zaklad:
nad 1 milijon kron.

Za varnost denarja jamči in je porok zraven rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Zato vlagajo v to hranilnico tudi sodišča, denar mladoletnih otrok in varovancev ter župnišča, cerkveni denar.

Mestna hranilnica ljubljanska sprejema hranilne vloge vsak dan od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu.

Dne 1. in 16. vloženi denar se obrestuje takoj.

Sprejemajo se tudi vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar, ne da bi se obrestovale prenehale.

Rentni davek od vloženih obresti plačuje hranilnica iz svojega, in ga vlagatelj ne zaračuni.

Denarne vloge in knjižice se sprejemajo tudi po pošti in potem c. kr. poštne hranilnice. Posoja se na zemljišča po 4 3/4% na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolжник toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo skupaj ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Kdor pa plačuje 6% izposojenega kapitala, pa poplača dolg že v 33 letih. Dolжник pa more svoj dolg tudi poprej poplačati, ako to hoče.

Posoja se tudi na menice in vrednostne papirje.

Hranilnica se nahaja v lastni palači v Prešernovih, prej Slonovih ulicah št. 3, nasproti frančiškanskemu kloštru.

Novo slovensko podjetje!

P. n. trgovcem in cenjenemu občinstvu naznanjam, da sem otvoril novo obrt, in sicer

„Prvo in edino jugoslov. izdelovanje zavratnic“.

Izdelujem in imam v zalogi najmodernejše zavratnice vseh kakovosti, izdelujem pa tudi po naročilu in po izbiro načina in blaga. — Ker se mi je posrečilo za vodstvo novega podjetja pridobiti najboljše strokovne moči iz Dunaja, mi je omogočeno v vsakem oziru postreči

1359 1

z dobrim in solidnim izdelkom po konkurenčnih cenah.

Nadejaje se, da bodo p. n. slovenski trgovci in občinstvo podpirali novo industrijsko podjetje, se priporoča za obila naročila

„Prvo in edino jugoslovansko izdelovanje zavratnic“
T. Mlekuz, Ljubljana, Privoz št. 3.

!!! Največja zaloga !!!

moških in deških oblek

A. Kunc

Ljubljana, Dvorni trg 3 !!! Podružnica:
Novo mesto, Glavni trg.

1422 100 1

Pozor!

Pozor!

Priporoča se slavnemu občinstvu v mestu in na deželi nova modna trgovina

Peter Šterk

Stari trg št. 18 Ljubljana Stari trg št. 18

kot zelo solidna za nakup raznega modnega blaga.

Velika zaloga moškega ženskega in otročjega perila, najmodernejših bluz, spodnjih kril, modercev, predpasnikov, rokavic, nogavic, ovratnikov, zavratnic, šerp, pajčolanov, otročjih oblek, svile za bluze in nakite, svilne trakove, posamentrije, čipke, šlinge in vse potrebščine za šivilje, kakor tudi velika zaloga najmodernejših in najboljših moških klobukov, čepic in slamnikov, vse po najnižji ceni.

1495 1

Tovarna

za čevlje

F. L. POPPER, Chrudim, Češko.

Izdelek nedosežen glede trpežnosti, elegance in priljubljenosti torej najboljši izdelek monarhije, kar priznavajo vsi merodajni strokovnjaki. Naj torej nikogar ne premotijo hvalisanja z drugih strani, vsak naj kupi le čevlje z znamko F. L. P.

Edina prodaja za Kranjsko:

JULIJA STOR, Ljubljana, Prešernove ul. 5.

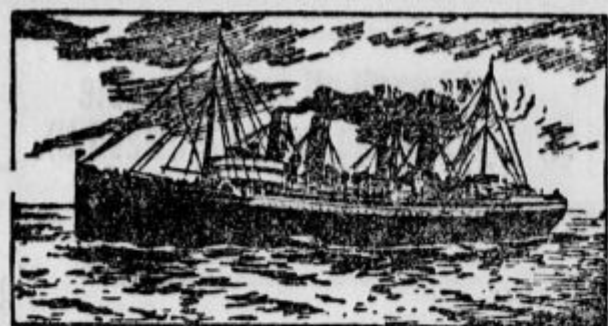

Znamka F. L. P.

Znamka F. L. P.

Najcenejša vožnja v Ameriko.

E. Kristan

oblastveno koncesijoni-
rana potovalna pisarna

za

:: Ameriko ::

v Ljubljani, Kolodvorske ulice šte. 41

2900 52-1

Najcenejša vožnja v Ameriko.

Stavbeno in umetno kamnoseštvo s strojnim obratom

Feliks Toman

Ljubljana, Resljeva cesta 30.

Največja zaloga nagrobnih spome-
nikov iz marmorja, črnega granita in
labradorja. Izvršuje rakve iz betona,
okvire za gomile in vsakršne izdelke
iz umetnega kamena, stopnjice in
druga stavbena dela.

Različne plošče za pohištva.
Tlak iz granita in hodnik iz porfirja.
Najsolidnejša izvršitev. — Nizke cene.
Načrti in proračuni brezplačno.

1223 6-1

Magister pharmaciae.

1531 3-1

V svrhu vodstva lekarne v deželni bolnici v Ljubljani se ima namestiti magister
pharmaciae z letno plačo 3000 K poleg prostega stanovanja, proste kurjave in svečave. Name-
stitev bo za enkrat začasna, pri zadovoljivem službovanju bo pa deželni odbor po preteku enega
leta deželnemu zboru predlagal, da se to mesto kot definitivno ustanovi.

Prosilci za razpisano mesto morajo dokazati, da so avstrijski državljani, da so za samo-
stojno vodstvo kake lekarne opravičeni in da so večji slovenskega kot nemškega jezika.
S potrebnimi dokazili opremljene prošnje je

do 22. junija 1909

pri podpisnem uradu vložiti.

Deželni odbor kranjski

v Ljubljani, dne 7. maja 1909.

Pozor kolesarji!

Edino zastopstvo za Kranjsko za prava Puch-kolesa:

„Specijal“ Puch-kolesa K 150.—

„Curier“ kolesa „115“—

Najboljše pneumatike Reithoffer-jeve. — Najnovejši

527 šivalni stroji od K 66.— naprej. (1)

Za prekupovalce ista cena, kakor v tovarni!

Ker prodajam brez potnikov, vsled tega vse blago veliko ceneje.

Geniki zastoj in poštnine prosto.

Z odličnim spoštovanjem

FR. ČUDEN

urar in trgovec v Ljubljani.

Skupna rezerva sklepom

1907 čez stotisoč kron.

Upravno premoženje sklepom

1907 3 milijone šeststotisoč kron.

Zadružnikov čez 550.

Glavna Posojilnica

registr. zadruga z neom. zavezo v Ljubljani,

pisarna na Kongresnem trgu št. 15. nasproti nunske cerkve obrestuje hranilne vloge po

4³/₄ 0/0

t. j. K 475 na vsacih 100 kron, takoj od dneva vložitve, pa do dneva dvige brez
odbitka rentnega davka. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se
obrestovanje pretrgalo.

Uradne ure od 8. do 12 dopoldne in od 3. do 6. popoldne.

Tekoči račun v Avstro-ogrski banki v Ljubljani.

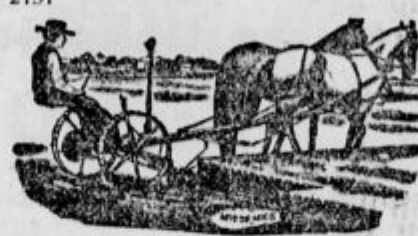
3418

Račun poštna hranilnice šte. 49086.

Telefon šte. 135.

**Za košnjo priporočamo najboljše
ameriške kosilne stroje Mc. Cormick**

2737

kateri so ne samo po izreku enega
samega, nego na Kranjskem že od
več sto posestnikov, ki te stroje že
več let uporabljajo kot najboljše in
za naše kraje najpripravnejši
spoznani. Vsakdo naj se torej sam
prepriča in kupi le kosilni stroj

Mc. CORMICK.

Opozarjamo posebno na naše nove nože z gostimi zobmi, ki po-
sebnost globoko režejo, za nizko in redko travo.

Edini zastopniki za Kranjsko: Karol Kavšeka nasled.

SCHNEIDER & VEROVŠEK, Ljubljana, Dunajska cesta 16.

845 52-1

Največja in
najstarejša tovarna lončenih pečij in raznih lončenih izdelkov

Av. Drelse v Ljubljani

Mnogokrat odlikovana.

Mnogokrat odlikovana.

Priporočam se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v naročila na
štedilna ognjišča in peči

preproste in najfinejše, izvršene v poljubnih modernih barvah in vzorcih
najbolj strokovnjski, solidno in trpežno po najnižjih cenah. Zupniščem,
samostanom in šolam dovoljujem znaten popust. Ilustr. ceniki so na razpolago.

POZOR!

POZOR!

POZOR!

Najstarejša prevozna tvrdka v Ljubljani

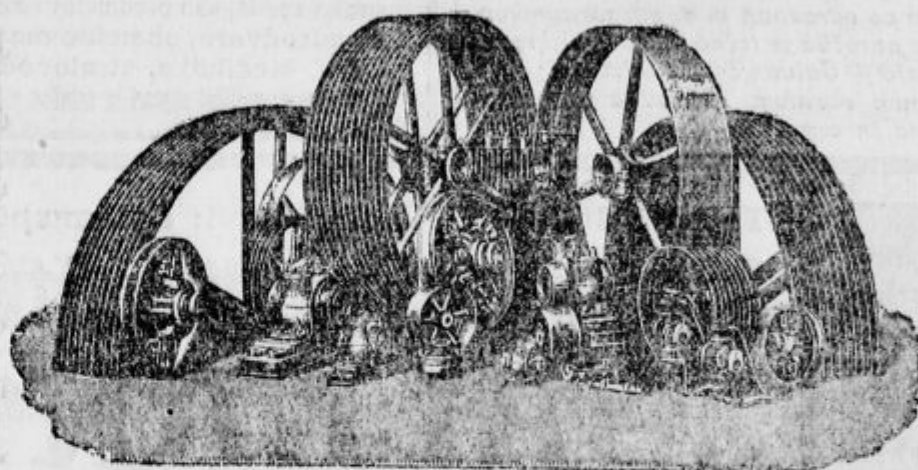
Jurija Jankoviča naslednik

1110 (1)

MARTIN LAMPERT, Kolodvorska ul. 31

se priporočam slav. občinstvu v Ljubljani in na deželi za prevažanje raznovrst-
nega blaga, kakor tudi za vsakršne selitve s posebnim novonabavljenim
Cene zmerne! modernim vozom.

Postrežba najtočnejša!

A. ŽABKAR

V LJUBLJANI, Dunajska cesta št. 42

Železolivarna, tovarna za stroje, ključavničarska dela.

Priporočam se v izdelovanje, napravo in popravo vseh v mojo stroko
spadajočih predmetov: raznovrstnih strojev, priprav za mline in žage, mo-
derne Francis-turbin za vsak padec in množino vode, kakor tudi trans-
misij za vsako industrijo. Izdelujem najrazličnejša dela iz litega in kova-
nega železa in sicer križe, kotle, peči, klopi, stebre, trombe za
vodo itd., dalje najraznovrstnejše železne konstrukcije, kakor strešne
stole, mostove, vrtnarske rastlinjake, vsa stavbinska in ključavničarska
dela: železne ograje, vrata, okna, strelodve in štedilnike ter žično
pletanino za ograje, vrtom, pašnikom, travnikom itd. Načrti in proračuni
na razpolago. Vse po primernih tovarniških cenah.

3254 12-3

Ponudimo vsako poljubno množino

480

Zarezane strešnike (prve vrste) za priležati ali pribiti na late
torej popolnoma varno proti nevihti).
zidarsko strojno opeko, Portland-cement, peči, štedilnike, šamotne plošče
za tlakanje cerkvâ, hodnikov i. t. d.

F. P. VIDIC & Komp. Ljubljana.

Na zahtevo pošljemo vzorce in prospekte takoj brezplačno.

Stambilije

vseh vrst za urade,
društva trgovce itd.

Anton Černe

graver in izdelovatelj
kavčuk-štambiljev

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 6.

Ceniki franko. 3450 52 1

Podjetje betonskih stavb!
Brata Seravalli & Pontello
LJUBLJANA, Slomškove ulice št. 19.

3060 Kiparstvo in tvornica umetnega kamna. 52-1

Različna kamnoseška dela iz umetnega kamna, izvrševanje cementnih cevij, stopnic, postamentov, balustrad, strešnih plošč, raznovrstnih plošč za tlakanje, vodomotov, korit in vodomotnih mušljev, korit za konje in govedo, ornamentov, kipov, fasad, plošč in desk iz mavca za stene in stropne. — Zaloga kameninastega blaga in šamotne opeke.

Vsa dela so solidno in strokovnjško izvedena. — Cena najnižja. — Jamstvo. — Zastop. svodov patent „Thru“.

Dragotin Majce

čevljarski mojster

Ljubljana, Radeckega cesta 2

Priporočam se velečastiti duhovščini in slav. občinstvu v mestu in na deželi v obila naročila. Izgotavljam natančno po meri ter isto ohranim za prihodnja naročila. Obnovev naročila zadostuje po dopisnici. Na željo pridem tudi na dom. Cene zmerne! Postrežba točna!
3292

J. KORENČAN

Ljubljana

trgovina norimberškega in
galanterijskega blaga na
:: drobno in na debelo. ::

Velika
zaloga pletenin

kakor: nogavice, srajce,
maje, spodnje hlače,
otročje obleke itd. 2575

Najboljše klavirje

prvovrstnih dunajskih tvornic in

harmonije

ameriskega sistema prodaja in izposoja najceneje
edina narodna trrdka

Alfonz Breznik Gradišče št. 11

Kot edini domačin, strokovnjak in učitelj „Glasbene Matice“, opozarjam vsakogar, naj se blagovoli preprčati o blagovlastnosti in trpežnosti mojih instrumentov. — Delna odplačila. — Desetletno jamstvo Na ceneje uglaševanje. 2079 32

Perje za postelje in puh

2899 priporočam po najnižjih cenah 52-1

F. HITI pred Škofijo 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Br. Hlavka

izdelovatelj kirurških in ortopedičnih predmetov in žandaj,
Ljubljana, Prešernove ulice 5.

Priporočata svojo veliko zalogo obvezil za zdravstvo in bolniško postrežbo, bišejev, irigatorjev, aparatov za inhalacije s paro in mrzlo, sterilizirane obveze in pamuka, kakor tudi nogavice za krčne žile, kulne pasove, vsakovrstne brizgalka, stvari in aparate za samoklistiranje, najboljše kvaliteta gumijevih posteljnih podložk. Use bandage se izdelujejo pod strogim nadzorstvom po odredbah p. n. gg. zdravnikov. Zunanja naročila se točno, hitro in diskretno dopošiljajo. — Galvanizirani poniklovalni zavod z motornim obratom. Popravila se izvršujejo točno in ceno. 3 5

Ustanovljena 1847.

Ustanovljena 1847.

Tovarna pohištva J. J. Naglas

:: Ljubljana, Turjaški trg št. 7. ::

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmeti, žimnati modroci, otroški vozički itd.

Najnižje cene. 2832 51-11 Najsolidnejše blago.

Stavbeno, umetno in konstrukcijsko kiljučavničarstvo. Hidralične vidre in sesalke.

Josip Weibl

J. Spreitzer-ja nasled.

Ljubljana, Slomškove ulice 4.

Priporočam se siávnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v izdelovanje vseh v to stroko spadajočih predmetov: žično omrežje na stroj, obhajilne mize, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike, strelovode, železna okna, železne stole i. t. d. i. t. d. Specijaliteta: valjični zastori in solčne plahte po najnovejšem sistemu s samodvigalnimi oporami brez vijakov.

Telefon št. 21-60.

Brzjavaj: Balkansped.

Odpremno in komisij. društvo

„BALKAN“

v Trstu, Riva Grumula št. 14.

Žiro račun pri JADRANSKI BANKI v Trstu,

sprejema v svoja dobro urejena skladišča vsake vrste blago in daje na isto predujeme pod zelo povoljnimi pogoji, ter skrbi za prodajo blaga najkulantneje. Istotako kupuje in prodaja vsake vrste blago po naročilu in na račun svojih naročevalcev najpovoljnije. Otvarja carinske kredite, zacarini blago in daje predujeme na blago ležeče v javnih skladiščih. — Odpošilja vsake vrste pošiljatve na vse strani točno in brzo, izvršuje reklamacije in daje vsako strokovno pojasnilo in navodilo hitro in zastonj.

2645 25-1

Prvi kinematograf Pathé

Prej „EDISON“. DUNAJSKA CESTA. Nasproti

kavarne „Europa“ Vsako soboto in sredo nov program!

Predstave ob delavnikih: ob 4., 5., 6., 7. in 8. uri.

Predstave ob nedeljah in praznikih ob 10. in 11. uri dopold. in ob 3., 4., 5., 6., 7., 8. in 9. uri popoldne.

Cene prostorom: I. prostor 60 v., II. prostor 40 v., I. prostor otroci 40 v., II. prostor otroci in vojaki do narednika 20 v.

Vsak četrtek in soboto od 3. do 6. ure predstave po znižani cen. I. prostor 20 v., II. 10 v.

Slike se dobivajo samo iz prve svet. pariške tvor. Pathé Frères. Ravateljstvo kinematografa „Pathé“.

IZPELJAVA

vseh poslovnih transakcij. — Izdajanje čekov, nakaznic in

KREDITNIH PISEM

za vsa glavna in stranska mesta tu- in inozemstva.

Izdajatelj: Dr. Ignacij Žitnik.

MENJALNIČNA DELNIŠKA DRUŽBA

„MERCUR“ OSREDNJA MENJALNICA: DUNAJ I., WOLLZEILE 1.

Podružnice: Baden, Češka Kamnica, Češka Lipa, Brno, Moravski Zumberg, Mödling, Novi Jičin, Plzen, Praga, Liberce, Cvitava.

NAKUP IN PRODAJA

vseh vrst rent, obligacij, državnih papirjev, akcij, prioritete, zastavnice, srečk i. t. d., i. t. d.

Zavarovanje proti izgubi pri zrušanju srečk in vredn. papirjev.

Prospekte in cenike premij zastonj in franko.

Odgovorni urednik: Ivan Štefe.

Tisk: »Katoliške Tiskarne«.